

นโยบายโรงเรียนสามัคคี มีการระบุเป็นข้อ ๆ ดังนี้

1. จัดการบริหารอย่างเป็นระบบ โดยนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการบริหารจัดการ และให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วม

2. จัดกระบวนการเรียนการสอนและแหล่งเรียนรู้อย่างหลากหลาย โดยเน้นให้ผู้เรียน ได้เรียนตามธรรมชาติและเต็มศักยภาพ

3. ส่งเสริมและพัฒนาบุคลากรให้มีศักยภาพในการจัดการเรียนรู้และก้าวหน้าเทคโนโลยี

4. เสริมสร้างผู้เรียนและบุคลากรให้มีสุขภาพกาย สุขภาพจิต คุณธรรม จริยธรรม อนุรักษ์ และสืบสานวัฒนธรรมไทย ห่วงใยสิ่งแวดล้อม

5. เสริมสร้าง พัฒนาอาคารสถานที่ บรรยากาศและสิ่งแวดล้อมให้เหมาะสม เอื้อต่อการ เรียนรู้

6. มุ่งเน้นให้ผู้เรียนเป็นคนดี มีคุณภาพ สามารถดำรงชีวิตในสังคมได้อย่างปกติสุข วิสัยทัศน์โรงเรียนบุญวาทย์วิทยาลัย...เป็นผู้นำในการจัดการศึกษา ที่มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีความเป็นเลิศในด้านคุณธรรม จริยธรรม วิชาการและมีสุขภาพที่สมบูรณ์ เต็มตามศักยภาพของผู้เรียน...”

พันธกิจของโรงเรียนบุญวาทย์วิทยาลัย ระบุไว้ว่า ดังนี้

1. สนับสนุนการให้โอกาสทางการศึกษาอย่างเสมอภาค

2. พัฒนานักเรียนให้มีคุณภาพได้มาตรฐานการศึกษา ปฏิบัติตนตามหลักคุณธรรม จริยธรรม และปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

3. ส่งเสริมให้ผู้ปกครอง ชุมชน เอกชน และท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา

4. ส่งเสริมให้มีการพัฒนาครู และบุคลากรเป็นมืออาชีพ

5. พัฒนาอาคาร สถานที่ แหล่งเรียนรู้ สื่อ นวัตกรรม ให้มีประสิทธิภาพและจำนวน เพียงพอ

6. เพิ่มประสิทธิภาพการบริหาร และการจัดการศึกษา

เป้าหมายของโรงเรียนบุญวาทย์วิทยาลัย เพื่อให้ผู้เรียนทุกคนปฏิบัติตนตามหลักคุณธรรม จริยธรรม และปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มีความรู้ ความสามารถและนำความรู้ไปพัฒนาตนเองและสังคม มีสุขภาพสมบูรณ์ ดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

โรงเรียนขอชื่นชมจะมีระบบการทำงานอย่างชัดเจน เป็นแบบแผนความคิดให้กับบุคลากรทุกฝ่าย ทั้งระบบหลักที่ประกอบด้วยระบบการเรียนรู้ ระบบกิจกรรม ระบบดูแลช่วยเหลือ และระบบการสนับสนุนที่ประกอบด้วย ระบบสัมพันธ์ชุมชน ระบบการนำองค์การ ระบบสิ่งแวดล้อม ระบบตรวจสอบภายใน ระบบสารสนเทศ ระบบการบริหารจัดการ ระบบพัฒนาบุคลากร และระบบสื่อและแหล่งเรียนรู้ ตามคำให้สัมภาษณ์ ดังนี้

โรงเรียนวัดโนทัยพยัคฆ์ 3 ระบบหลัก ได้แก่ ระบบการเรียนรู้ ระบบกิจกรรม ระบบดูแลช่วยเหลือ

“...ปี พ.ศ. 2550 ได้รับการรับรองระบบกิจกรรมนักเรียน ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของมูลนิธิสถาบันการวิจัยการเรียนรู้ ของหมอบุญ...” (ครู) ผู้วิจัยสังเกตเห็นการทำงานของบุคลากรของโรงเรียนที่มีความชัดเจน เนื่องจากโรงเรียนมีระบบการบริหารจัดการคุณภาพซึ่งมีทั้งระบบหลักและระบบสนับสนุน เหล่านี้เป็นกรอบแบบแผนความคิดให้กับบุคลากรในโรงเรียนได้นำไปดำเนินการ และการตัดสินใจในการทำงานต่าง ๆ จากการสัมภาษณ์บุคลากร พบว่า มีความเข้าใจและในระบบการบริหารจัดการคุณภาพเป็นอย่างดี ทั้งในระบบหลักและระบบย่อย ซึ่งเห็นได้ว่าระบบเหล่านี้เป็นกรอบการดำเนินงานของบุคลากรทุกฝ่าย โดยเอา 13 ระบบไปใช้ในการบริหารดำเนินงานในแต่ละฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ทุกระบบ มีการเขียน Flowchart การทำงาน ระบบเรียนรู้ พัฒนามากที่สุด เพราะเกี่ยวข้องกับครูทุกคน

“...ระบบนำองค์กร ระบบบริหารจัดการ ระบบยุทธศาสตร์การพัฒนา ระบบตรวจสอบภายในด้วยชุด ระบบสื่อและแหล่งเรียนรู้ ระบบสิ่งแวดล้อม ระบบสารสนเทศ ระบบชุมชนสัมพันธ์ ระบบพัฒนาบุคลากร ระบบพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมอาชีพครู ระบบสนับสนุน...” (ครู)

ผลการประเมินจาก สมศ. ในมาตรฐาน 17 ด้านการพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้ เขียนไว้ดังนี้ 17.1 มีการจัดทำข้อมูลข่าวสารสารสนเทศแหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่น 17.2 มีการเชื่อมโยงและแลกเปลี่ยนข้อมูลกับแหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาในท้องถิ่น

ผลการประเมินจาก สมศ. ด้านการสนับสนุนและใช้แหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาในท้องถิ่น พบว่า 18.1) มีการเชื่อมโยงและแลกเปลี่ยนข้อมูลกับแหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาในท้องถิ่น และ 18.2) สนับสนุนให้แหล่งเรียนรู้ ภูมิปัญญา และชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตรระดับสถานศึกษา

ผลการประเมิน มาตรฐานที่ 19 เกี่ยวกับความร่วมมือกันระหว่างบ้าน องค์กรทางศาสนา สถาบันทางวิชาการและองค์กรภาครัฐและเอกชน เพื่อพัฒนาวิถีการเรียนรู้ในชุมชน ผลการดำเนินการพบว่า โรงเรียนเป็นแหล่งวิชาการในการแสวงหาความรู้และบริการชุมชน และมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน

โรงเรียนขอคณินยม ผู้บริหารจะเป็นต้นแบบของคุณธรรม จริยธรรม มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีวิสัยทัศน์ มีภาวะผู้นำและทักษะในการบริหารจัดการ เป็นผู้นำทางวิชาการ ปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลจนเป็นที่พึงพอใจของผู้ที่เกี่ยวข้อง นอกจากนี้ยังมีความสามารถในการใช้การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาอีกด้วย มีข้อสนับสนุน ดังนี้

ผลการประเมินจาก สมศ. โรงเรียนสามัคคี มาตรฐานที่ 12.1 ระบุว่า ผู้บริหารมีคุณธรรม จริยธรรม และปฏิบัติตนตามจรรยาบรรณของวิชาชีพ มีผลการประเมินระดับดีมาก มาตรฐานที่ 12.2 ระบุว่า ผู้บริหารมีความคิดริเริ่ม มีวิสัยทัศน์ และเป็นผู้นำทางวิชาการ มีผลการประเมินในระดับดีมาก มาตรฐานที่ 12.3 ระบุว่า ผู้บริหารมีความสามารถในการบริหารงานวิชาการและการจัดการ มีผลการประเมินในระดับดีมาก มาตรฐานที่ 12.4 ระบุว่า ผู้บริหารมีการบริหารที่มีประสิทธิภาพ และประสิทธิผลผู้เกี่ยวข้องพึงพอใจมีผลการประเมินในระดับดีมาก โรงเรียนสามัคคี เขียนผลการประเมินจาก สมศ. มาตรฐานที่ 12.5 ระบุว่า ผู้บริหารมีความสามารถใ้การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา มีผลการประเมินในระดับ ดีมาก

ผลการประเมินจาก สมศ. โรงเรียนบุญวาทย์วิทยาลัย มาตรฐานที่ 11.1 ระบุว่าผู้บริหารมีคุณธรรมจริยธรรมและปฏิบัติตนตามจรรยาบรรณของวิชาชีพ ผลการประเมินระดับดีมาก มาตรฐานที่ 11.2 ระบุว่า ผู้บริหารมีความคิดริเริ่ม มีวิสัยทัศน์ และเป็นผู้นำทางการศึกษา ผลการประเมินในระดับ ดีมาก มาตรฐานที่ 11.3 ระบุว่า ผู้บริหารมีความสามารถในการบริหารงานวิชาการและการจัดการมีผลการประเมินระดับ ดีมากและ มาตรฐานที่ 11.4 ระบุว่า ผู้บริหารมีการบริหารที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ผู้เกี่ยวข้องพึงพอใจผลการประเมินอยู่ในระดับดีมาก

ผลการประเมินจาก สมศ. โรงเรียนวัดโนนทัยพายัพ มาตรฐานที่ 10 ระบุว่า ผู้บริหารมีภาวะผู้นำและมีความสามารถในการบริหารจัดการ มีผลการประเมินในระดับ ดีมาก

โรงเรียนขอนนิม ครูผู้สอนจะเป็นคัมแบบของคุณธรรม จริยธรรม มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับผู้เรียน และผู้ที่เกี่ยวข้อง มุ่งมั่นอุทิศตนในการสอนและการนำเทคนิคการสอนใหม่ ๆ มาใช้ รับฟังความคิดเห็นและยอมรับการเปลี่ยนแปลง และมีความสามารถตรงตามเนื้อหาที่สอน ดังนี้

ผลการประเมินจาก สมศ. โรงเรียนสามัคคี มาตรฐานที่ 10.1 ระบุว่า ครูมีคุณธรรม จริยธรรมและปฏิบัติตนตามจรรยาบรรณของวิชาชีพ อยู่ในระดับดีมาก มาตรฐานที่ 10.2 ระบุว่า ครูมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับผู้เรียน เพื่อนครู ผู้ปกครองและชุมชน มีผลการประเมินในระดับดีมาก มาตรฐานที่ 10.3 ระบุว่า ครูมีความมุ่งมั่นอุทิศตนในการสอนและพัฒนาผู้เรียน

ผลการประเมินจาก สมศ. โรงเรียนบุญวาทย์ มาตรฐานที่ 9.1 ระบุว่า ครูมีคุณธรรม จริยธรรมและปฏิบัติตนตามจรรยาบรรณของวิชาชีพ มีผลการประเมินระดับ ดีมาก

ครูมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับผู้เรียน ผู้ปกครอง และชุมชน เพื่อนร่วมงานและบุคลากรทางการศึกษา มีผลการประเมินระดับดีมาก

มาตรฐานที่ 9.3 ระบุว่า ครูมีความมุ่งมั่นและอุทิศตนในการสอนและพัฒนาผู้เรียนในระดับ ดีมาก มาตรฐานที่ 9.4 ระบุว่า ครูมีการแสวงหาความรู้และเทคนิควิธีการสอนใหม่ ๆ รับฟังความคิดเห็น ใจกว้าง และยอมรับการเปลี่ยนแปลง และมาตรฐานที่ 9.5 - 9.7 ครูจบการศึกษาระดับ

ปริญญาตรีทางการศึกษาหรือเทียบเท่าขึ้นไป ได้รับการมอบหมายการสอนตรงตามวิชาเอก-โทหรือตรงตามความถนัด มีผลการประเมินในระดับ ดีมาก

โรงเรียนยอดนิคม นักเรียนรุ่นพี่จะเป็นต้นแบบที่ดี และเป็นแรงกระตุ้นให้รุ่นน้องได้เลียนแบบ ดังนี้

“...ต้นแบบของนักเรียนรุ่นน้องที่นิยมชมชอบ กับความสำเร็จของรุ่นพี่ และใช้เป็นแบบอย่าง เป็นแรงกระตุ้นที่จะให้รุ่นน้องเลียนแบบ...” (กรรมการสถานศึกษา)

นอกจากนั้น ความเชื่อและเพลงสถาบันยังเกื้อหนุนพลังให้กับบุคลากร ศิษย์เก่า และนักเรียนที่เป็นกรอบแบบแผนความคิดเฉพาะของโรงเรียนยอดนิคมนั้น ๆ ดังนี้

“...เพลงของสถาบันเป็นปัจจัยหนึ่งเลยแหละ เพราะมันคือสัญลักษณ์และก็เป็นวัฒนธรรมของบุญวาทย์เลย คือ เราชร้องเพลงและที่สำคัญเนื้อหาของเพลงมันมีความหมายชัดเจนเลยว่า องค์สถาบันแห่งนี้ต้องการให้เขาเป็นคนดีแล้วก็จะให้เขาเป็นคนดี มันซึมซับเข้าไปในจิตวิญญาณของครูเป็นเวลา 200 กว่าปี คิดว่านี่คือปัจจัยหนึ่งที่ทำให้เกิดความแกร่ง แล้วก็ความผูกพันของนักเรียนเก่าที่จบไปแล้วจากความเชื่อมั่นที่เขาได้รับโดยตรงนะครับ และจากการบอกเล่าเขาจึงส่งบุตรหลานเข้ามา นี่เป็นปัจจัยที่เป็นเรื่องของเพลงสถาบัน...” (ครู)

สรุปได้ว่า โรงเรียนยอดนิคมจะมีแผนพัฒนาที่ประกอบด้วยวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย และนโยบายที่ชัดเจนเป็นเสมือนกรอบแบบแผนความคิดให้กับบุคลากรนำโรงเรียนไปสู่ความสำเร็จ นอกจากนี้ กรอบแบบแผนความคิดยังรวมถึงการมีระบบในการทำงานอย่างชัดเจน ทั้งระบบหลักที่ประกอบด้วยระบบการเรียนรู้ ระบบกิจกรรม ระบบดูแลช่วยเหลือ และระบบการสนับสนุนที่ประกอบด้วย ระบบสัมพันธ์ชุมชน ระบบการนำองค์การ ระบบสิ่งแวดล้อม ระบบตรวจสอบภายในระบบสารสนเทศ ระบบการบริหารจัดการ ระบบพัฒนาบุคลากร และระบบสื่อและแหล่งเรียนรู้ โรงเรียนยอดนิคมจะมีบุคคลต้นแบบมากมายทั้งระดับทั้งผู้บริหาร ครูผู้สอน และนักเรียนที่ทำให้การปฏิบัติงานในโรงเรียนบังเกิดผลอย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ยังมีความเชื่อและเพลงสถาบันที่เป็นจุดรวมนำทางให้กับบุคลากร ศิษย์เก่า และนักเรียน ดังแสดงได้ด้วยภาพปรากฏการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในโรงเรียนยอดนิคม ดังนี้

เพราะฉะนั้นตรงนี้ผมว่ามันเป็นวิธีการที่จะแก้ได้..." (ผู้บริหาร) นี่สะท้อนให้เห็นว่าการบริหารโรงเรียนของบุญวาทย์วิทยาลัยมีการกระจายอำนาจตามขอบข่ายหน้าที่ที่เหมาะสม ในแต่ละส่วนสามารถตัดสินใจในการวางแผนการดำเนินการได้เอง เพื่อให้เกิดความรวดเร็ว และคล่องตัวในการทำงาน นอกจากนี้ยังแสดงให้เห็นว่าการทำงานของโรงเรียนเน้นทีมงานที่มีความเข้มแข็ง และความสามารถของทีมงานในระบบนั้น ๆ ในสถานศึกษาแห่งนี้มีการกระจายอำนาจในการตัดสินใจ และแบ่งหน่วยงานออกเป็นหน่วยงานย่อย ๆ ให้แต่ละฝ่ายรับผิดชอบริเริ่ม วางแผน ดำเนินการ และประเมินผลการทำงานเอง

"...เป็นองค์กรขนาดใหญ่ต้องสร้างระบบบริหารให้เกิดขึ้น การบริหารองค์กรขนาดใหญ่ให้มีคุณภาพ ก็ใช้วิธีการซอยย่อยเป็นองค์กรเล็ก ๆ ความจริงตรงนี้ทำมานานแล้ว เพียงแต่เราทำให้เป็นรูปธรรมขึ้นมา การซอยให้เป็นขนาดย่อยเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการบริหารงาน ตรงประเด็นกับที่ท่านผู้อำนวยการ ที่ว่า ไม่มีอะไรที่ยากถ้าคุณเพียงแต่รู้จักแบ่งงานเป็นชิ้นเล็ก ๆ ก็หมายความว่าถ้าองค์กรขนาดใหญ่ ก็ทำให้มันเล็กเสีย เพื่อง่ายต่อการจัดการ เพราะฉะนั้นบุญวาทย์ก็เลยซอยหน้าที่ของงานออกมาเป็นฝ่าย ๆ เป็นงานเล็ก ๆ..." (ครู)

"...ถ้าเป็นระดับชั้น ในการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนเราก็จะมีการบริหารแต่ละระดับชั้นใช้ไหมคะ ครูที่ปรึกษาแต่ละชั้นก็จะเลือกหัวหน้า หัวหน้าระดับชั้นมาในการบริหารจัดการ ดูแลช่วยเหลือนักเรียน การปกครองก็จะอยู่ในระดับ ที่นี้บางระดับก็จะมีวิธีการดูแลช่วยเหลือนักเรียนบริหารจัดการในระดับที่คั่นคะ เช่น เข้าแถว ชั้นนี้ ก่อนเขาเลย พร้อมก่อนเพื่อน เขาทำยังไง..." (ครู)

โรงเรียนยึดคติยึดและสนับสนุนการฝึกอบรมพัฒนานักบุคลากรอย่างสม่ำเสมอ รวมถึงการเรียนรู้ทั้งในรูปแบบการสอนร่วม เพื่อช่วยครูใหม่ในการทำหน้าที่การสอน และการเรียนรู้ระหว่างการทำงานในรูปแบบต่าง ๆ ดังคำให้สัมภาษณ์ ดังนี้

"...โรงเรียน...มีการทำงานเป็นทีม และยกความดีให้กับผู้บริหาร สนับสนุนกิจกรรมทุกอย่าง การที่เรามีผู้อำนวยการหรือไม่มีผู้อำนวยการ อาจารย์ก็จะทำกิจกรรม ไปประชุมที่ไหนไป Workshop ที่ไหน ก็จะได้รับการสนับสนุนงบประมาณ..." (ครู)

"...กรณีที่เปลี่ยน โครงสร้างกระทรวงฯ ครูที่มาจากสำนักงาน ไม่มีประสบการณ์ทางด้านการศึกษา พอเข้ามาโรงเรียนก็จะจัดทีมพี่เลี้ยงคอยอบรมเขาในเรื่องเทคนิคการสอน การเขียนแผนในเรื่องการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ในแต่ละรายวิชาจะมีครูพี่เลี้ยงคอยเป็นที่ปรึกษาอยู่อย่างน้อยก็จนกว่าเราจะปล่อยได้ จึงจะปล่อยก็เป็นส่วนที่ทำให้ครูเรามีความมั่นใจก็น่าจะดีพอสมควร..." หรือ "...ครูที่เข้ามาใหม่ตรงนี้โดยทั่วไปของที่นี่ถ้าเป็นครูที่ยังไม่มีประสบการณ์ เราจะยังไม่ให้สอนเลย ต้องมีทีมครูเก่าครูในระดับเป็นที่เลี้ยงไปก่อน..." (ผู้บริหาร)

“...การอ่อนน้อมถ่อมตนนี้ มันจะทำให้คนเข้มาาร่วมกันในการทำงาน แล้วก็ที่ควรจะได้รับคือการฝึกนะผู้นำในองค์กรย่อย ๆ คือนอกจากภาวะ การเป็นผู้นำ เป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลงแล้ว นี่ก็จะต้องเรื่องของคุณธรรมจริยธรรม เพราะมันส่งผลไปถึงเรื่องของความรับผิดชอบ...” (ผู้บริหาร)

“...ทีมผู้บริหารของโรงเรียนวัดโนทัยพายัพ ทีมพัฒนาคุณภาพ นำมาขยายผลให้ครูทุกคนทราบ ประชุมทั้งโรงเรียน เชิญวิทยากร ศึกษาในเทศก์ ที่ดูแล ToPSTAR มาเป็นวิทยากร ตั้งคณะกรรมการที่จะดำเนินงานแต่ละระบบ ซึ่งก็คืองานที่ทำอยู่แล้วในโรงเรียน โดยเอาความเป็นระบบมาทำงานของเรา...” (ครู) การที่โรงเรียนมีระบบการพัฒนาคุณภาพแสดงให้เห็นว่าโรงเรียนต้องมีการกำหนดให้มี โครงสร้างบุคลากรเข้ารับฝึกชอบ มีโครงสร้างการบริหารงานเพื่อให้เกิดความชัดเจนในการทำงานสนับสนุนให้บุคลากรในสถานศึกษาไว้ใจต่อกันและได้เรียนรู้ร่วมกัน

“...คนเก่า ๆ แยกไปเยอะ ท่านผู้อำนวยการก็คุยกัน ระหว่างฝ่ายบริหาร ทีมงาน อำ ทำยังไงดี ถ้ามีบุคลากรรุ่นใหม่ ๆ มาเยอะแล้ว เราก็มีการ KM กันนะละ เราเริ่ม KM กัน โดย อำ ก็จะมีทีมหลัก ไปเรียนรู้วิธีการ KM แล้วก็จะมีการทำเข้าไปเปลี่ยน ในอายุราชการที่โดยมาก ผู้มีตำแหน่งต่าง ๆ เป็นหัวหน้างานไปช่วยเหลือประสบการณ์ของตนเองนะว่า ตนเองนั้นเคยมีวิธีการทำงานยังไง แล้วก็ประสบความสำเร็จยังไง แล้วช่วยบันทึกเอาไว้ แล้วเขาก็จะมีวิธีการทำแบบนี้ทุกครั้ง ในการประชุม ครู เขาก็จะเล่าว่าทำงานยังไงถึงจะประสบความสำเร็จ ซึ่งเขากำลังทำอยู่...” (ผู้บริหาร) การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้วยวิธีการนำประสบการณ์ของบุคลากรที่ประสบความสำเร็จด้วยกระบวนการจัดการความรู้ เพื่อช่วยเหลือให้บุคลากรใหม่ได้เรียนรู้ แสดง ให้เห็นถึงความร่วมมือกันเป็นทีมงาน ได้อย่างดี

“...ผลการทำงานนี้ วิธีทำงานจะต้องมี Best Practice เราไม่ใช่เอาแค่ในระบบเราลงไป ที่กลุ่มสาระ และครูทุกคนจะพูดเสมอและให้ความรู้วิธีการเขียน Best Practice ครูทุกคนหรือกลุ่มสาระนี้ ต้องมีวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศของกลุ่มนะละ เพราะฉะนั้นก็ เราก็จะทยอยให้แต่ละกลุ่มสาระ หรือผู้สอน มาเล่า Best Practice ของตัวเอง เวลาที่มีประชุมครูประจำเดือน ทยอยไปครั้งละ 2 คน 3 คน บ้าง ว่า Best Practice ของตัวเองในการจัดการเรียนการสอน...” (ครู)

โรงเรียนขอคณิคมผู้บริหาร ครูผู้สอน และนักเรียนฝึกการเป็นผู้นำที่ต้องการเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถ มีทักษะการทำงาน และการมีคุณธรรมจริยธรรมในตนเอง เป็นแบบอย่างที่ดีแก่กันและกัน บุคลากรมีความมุ่งมั่น มานะ และเสียสละ ดังคำให้สัมภาษณ์ ดังนี้

“...การสร้างภาวะผู้นำในองค์กรจะต้องได้รับการฝึกอบรมอาจจะเกิดจากกระบวนการปฏิบัติ เขาไม่รู้หรือกว่าผู้อำนวยการฝึกเขา โดยการมอบหมายงานให้ทำ ที่นี้ภาวะการณีนำต้องนำแบบอ่อนน้อมถ่อมตน...” (ผู้บริหาร)

“...เวลาที่ผู้อำนวยการมอบหมาย ท่านก็ไม่ได้บอกว่านี้ศิษย์เก่านะ คนนี้ไม่ใช่ศิษย์เก่า ไม่ต้องทำ ไม่ใช่ท่านก็ดูตามความสามารถศักยภาพของแต่ละคน ท่านก็ใช้ระบบ Put the Right Man

to the Right Job นะตามระบบการทำงาน เท่าที่ดูแล้วผู้บริหาร โรงเรียน ท่านก็จะศึกษาบริบทของโรงเรียน ศึกษาความรู้ความสามารถของครูในโรงเรียนก่อน แล้วครูคนไหนมีความรู้ความสามารถด้านไหน ก็มอบหมายงานไปตามนั้นนะคะ ทีนี้คนที่เห็นศิษย์เก่าอาจจะไม่ใช่ว่าเป็นหัวหน้างานเสมอไปซะใหม่คะ ก็อาจจะเป็นที่งาน แต่เป็นที่งานที่ยอมอุทิศทุ่มเทให้กับ โรงเรียนนะคะ วันเสาร์วันอาทิตย์ถ้ามีงานก็มากันนะคะ..."(ครู)

"...สุดท้ายก็คือผู้นำในองค์กรเล็ก ๆ จะต้องได้รับการฝึกฝนในเรื่องของกระบวนการวิจัย มาพัฒนางานในหน้าที่..."

"...ครูทุกคนเป็นแบบอย่างที่ดีในการดำเนินชีวิต มีความรับผิดชอบ ตั้งใจทำงานด้วย เป็นนักเรียนศิษย์เก่าเห็นตัวอย่างจากคุณครู ซึ่งมี 36 คนที่เป็นครูที่เป็นศิษย์เก่า มี 1 ใน 3 (มีครู 120 คน) มีจิตวิญญาณการเป็นวิศวะ โนทัยแพทย์ ยอมอุทิศ ทุ่มเทให้กับ โรงเรียน..."(ครู)

"...ครูเรามีประมาณ 120 คน มี 1 ใน 3 เป็นศิษย์เก่านะคะ พอเป็นศิษย์เก่านี้เราก็มีจิตวิญญาณของความเป็นลูกวิศวะ โนทัยนี้ เพราะฉะนั้นงานอะไรที่โรงเรียนมอบหมายมานี้ เราก็ทำที่นี้ครูส่วนใหญ่ทำนะคะ ส่วนน้อยที่เขาอาจจะพังกา เขาอาจจะยังไม่เข้าใจงาน เขาก็ทำตามไป เพราะฉะนั้นมันก็สามารถที่จะขับเคลื่อนองค์กรไปได้นะคะ..."(ครู)

"...เป็นปัจจัยหนึ่งในการปฏิบัติงานของกลุ่มงาน โดยเฉพาะระบบหลัก เน้นระบบเรียนรู้ ส่งเสริมให้ครูจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลาย ให้นักเรียนแสดงออกในทางวิชาการ นักเรียนไปประกวดแข่งขัน ชุมชน ผู้ปกครอง รับทราบ เป็นผลส่วนหนึ่ง นักเรียนได้รับรางวัล ปี พ.ศ. 2548 ได้รับรางวัล โรงเรียนขนาดใหญ่ ถือเป็นชื่อเสียงไปยังชุมชน ผู้ปกครอง ครู ไปเยี่ยมบ้าน 100 เปอร์เซนต์..."(ครู)

"...ครูจะขยันหมั่นเพียรถึงแม้จะอายุมาก ครูส่วนใหญ่เป็นผู้มีประสบการณ์ด้านการเรียน การสอนมานาน มีความสนใจที่จะพัฒนาด้านวิชาชีพ การเรียนการสอนมากกว่าเรื่องส่วนตัว มีความรับผิดชอบสูงจะไม่มีเข้าห้องสอนช้า มีการทำงานเป็นทีม..." (ครู)

"...โรงเรียนใช้สื่อการเรียนการสอน อุปกรณ์การเรียนการสอน คอมพิวเตอร์ มีห้องสมุด วิทยาศาสตร์ ห้องสมุดคอมพิวเตอร์ ทุกกลุ่มสาระมีห้องสมุดของตัวเอง อาจารย์ทุกคนในกลุ่มสาระจะขยัน ครูโรงเรียนนี้มีการพัฒนาตนเอง..." (ครู)

"...ค่ายวิทยาศาสตร์แบบองค์กรวมนี้ เป็นค่ายที่ต้องการฝึกให้นักเรียนสามารถสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง รู้จักวิธีที่จะเรียนรู้ แล้วก็เรียนรู้จากธรรมชาตินะคะ วัฒนธรรม แล้วก็ภูมิปัญญาท้องถิ่น ไม่ว่าจะสอนวิชาอะไรต้อง มีส่วนร่วม เราจะเอานักเรียนไปอยู่ค่ายนอกโรงเรียน 2 ปีที่ผ่านมา เราใช้หมู่บ้านแม่กำปอง ซึ่งเป็นหมู่บ้านซึ่งเป็น Home Stay ด้วย วิทยากรก็เป็นวิทยากรท้องถิ่น นำเด็ก ไปอยู่กับชาวบ้าน เสร็จเรียบร้อยก็ให้เรียนรู้วิถีชาวบ้านที่เขาไปอยู่ด้วย..."(ครู)

“...มัธยมศึกษาปีที่ 6 ปีที่แล้วมี 413 คน นะ มัธยมศึกษาปีที่ 6 แอดมิชชันยังไม่รวม เพราะว่าแอดมิชชันไม่สามารถจะรวบรวมได้ เข้ามหาวิทยาลัยรวมทั้งหมด 229 คน ใน 413 ก็คิดเป็น 50 กว่าเปอร์เซ็นต์นะคะที่ได้...” (ครู)

โรงเรียนยอดนิยม บุคลากรมีการทำงานเป็นทีม โดยมีการกระจายอำนาจ และการมีส่วนร่วม ทำให้เกิดความรับผิดชอบบนพื้นฐานของความเคารพและยอมรับกันและกัน บุคลากรเรียนรู้เป็นทีม มีข้อเสนอแนะ ดังนี้

ผลการประเมินของโรงเรียนสามัคคี จาก สมศ. มาตรฐานที่ 14 ระบุไว้ว่า สถานศึกษามีการบริหารและจัดการศึกษาโดยใช้สถานศึกษาเป็นฐาน ซึ่งผลการประเมินจากหน่วยงาน สมศ. ให้ผลการประเมิน ดังนี้

- ก. มีการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา ผลการประเมินอยู่ในระดับดีมาก
- ข. มีการบริหารเชิงกลยุทธ์และใช้หลักการมีส่วนร่วม ผลการประเมินอยู่ในระดับดีมาก
- ค. มีคณะกรรมการสถานศึกษาร่วมพัฒนาสถานศึกษา ผลการประเมินอยู่ในระดับดีมาก

“...คนเก่า ๆ แยกไปเยอะ ท่านผู้อำนวยการก็คุยกันระหว่างฝ่ายบริหาร ทีมงาน อ่า ทำยังไงดี ถ้ามีบุคลากรรุ่นใหม่ ๆ มาเยอะแล้ว เราก็มีการ KM กันนะคะ เราเริ่ม KM กันโดย อ่า ก็จะมีทีมหลัก ไปเรียนรู้วิธีการ KM แล้วก็จะมีการทำเข้าไปเปลี่ยนในอายุราชการที่โดยมาก ผู้มีตำแหน่งต่าง ๆ เป็นหัวหน้างานไปช่วยเล่าประสบการณ์ของตนเองนะว่า ตนเองนั้นเคยมีวิธีการทำงานยังไง...” (ผู้บริหาร)

“...ประชุม เพื่อรวบรวมความคิดเห็นของผู้ปกครอง คณาจารย์ บุคลากรในโรงเรียน นักเรียน ชุมชน และบุคคลทั่วไป ซึ่งสนใจและสนับสนุนการศึกษาของ โรงเรียน เสนอผู้บริหาร โรงเรียน และพิจารณาดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ หากการประชุมจำเป็นต้องมีการลงมติ ให้ใช้เสียงข้างมาก เป็นเกณฑ์ ถ้าคะแนนเสียงเท่ากัน ให้ประธานในที่ประชุมเป็นผู้ตัดสินชี้ขาด...” (ครู)

“...เป็นองค์กรขนาดใหญ่ต้องสร้างระบบบริหารให้เกิดขึ้น การบริหารองค์กรขนาดใหญ่ ให้มีคุณภาพ ก็ใช้วิธีการชอยย่อยเป็นองค์กรเล็ก ๆ ความจริงตรงนี้ทำมานานแล้ว เพียงแต่เราทำให้เป็นรูปธรรมขึ้นมา การชอยให้เป็นขนาดย่อยเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการบริหารงาน อันนี้มันตรงประเด็นกับที่ท่านผู้อำนวยการที่ว่า ไม่มีอะไรที่ยากถ้าคุณเพียงแต่รู้จักแบ่งงานเป็นชิ้นเล็ก ๆ ก็หมายความว่า ถ้าองค์กรขนาดใหญ่ ก็ทำให้มันเล็กเสีย เพื่อง่ายต่อการจัดการ เพราะฉะนั้นบุญวาทย์ ก็เลยชอยหน้าที่ชอยงานออกมาเป็นฝ่าย ๆ เป็นงานเล็ก ๆ...” (ครู) สะท้อนให้เห็นถึงว่าการแบ่งระบบการบริหารเป็นระบบย่อย ๆ เนื่องจากองค์กรขนาดใหญ่ทำให้ง่ายต่อการบริหารจัดการ เป็นการส่งเสริมการเรียนรู้ร่วมกัน การชอยหน้าที่ให้เล็กลงยังหมายถึงการกระจายอำนาจให้บุคคลรับผิดชอบ ซึ่งจะส่งผลต่อการทำงานที่ดีในระบบใหญ่

“...ทุกคนก็มีส่วนร่วมในการทำงานนะคะ ก็เคยเสนอขอรับการประเมินเพื่อเป็นโรงเรียนรางวัลพระราชทานนะ แล้วเราก็ได้ในปี พ.ศ. 2545 นะคะ แล้วก็ในปี พ.ศ. 2550 ทางโรงเรียนเราก็ส่งขอเข้ารับการประเมินอีกครั้งหนึ่งนะคะ ก็ได้ผ่านการประเมินนะคะ เป็นโรงเรียนได้รับรางวัลโรงเรียนพระราชทานอีกครั้งหนึ่งในปี พ.ศ. 2550 นะคะ ก็มีส่วนร่วมในการประเมินทั้ง 2 ครั้ง ก็เป็นความภาคภูมิใจอย่างหนึ่งนะคะ...” (ครู)

“...โดยได้รับคำแนะนำจากคณะกรรมการสถานศึกษา (ซึ่งเป็นผู้ว่าเก่า) ได้รับความร่วมมือเป็นอย่างดี โดยเฉพาะเรื่องการระดมทรัพยากร เอาใจใส่มากเลยเพราะไม่ให้ผู้ปกครองเดือดร้อน...” (ครู)

“...การสนับสนุน ระดมทรัพยากร จากชุมชน จะได้รับความเห็นชอบจากกรรมการสถานศึกษา...บางอย่างก็ไม่ต้องเก็บ ICT 350 เนื่องจากว่าเราได้รับความอนุเคราะห์จาก ปตท. ที่จะมาวางเครือข่ายให้เราในปีหนึ่งประมาณ ๑.3 ล้าน...แม่ฟ้าหลวงก็ให้งบประมาณมาในส่วนนี้ด้วย ใน ICT สู้อ้อถิ้น ได้คอมพิวเตอร์ 20 เครื่องและปรับปรุงห้อง...ระบบ Internet...” (ครู)

“...ทีมผู้บริหารของ โรงเรียนวัด โนนทัยพายัพ ทีมพัฒนาคุณภาพ นำมาขยายผลให้ครูทุกคนทราบ ประชุมทั้ง โรงเรียน เชิญวิทยากร ศึกษาพิเศษ ที่ดูแล ToPSTAR มาเป็นวิทยากร ตั้งคณะกรรมการที่จะดำเนินงานแต่ละระบบ ซึ่งก็คืองานที่ทำอยู่แล้วในโรงเรียน โดยเอาความเป็นระบบมาทำงานของเรา...” (ครู) การที่โรงเรียนมีระบบการพัฒนาคุณภาพแสดงให้เห็นว่าโรงเรียนต้องมีการกำหนดให้มีโครงสร้างบุคลากรเข้ารับผิดชอบ มีโครงสร้างการบริหารงานเพื่อให้เกิดความชัดเจนในการทำงานสนับสนุนให้บุคลากรในสถานศึกษาไว้ใจต่อกันและได้เรียนรู้ร่วมกัน

“...ที่นี้คนที่เป็นศิษย์เก่าอาจจะไม่ใช่ว่าเป็นหัวหน้างานเสมอไปใช่ใหมคะ ก็อาจจะเป็นทีมงาน แต่เป็นทีมงานที่ขอมอูทิสท่มเทให้กับ โรงเรียนนะคะ...” (ครู)

“...องค์กรขนาดใหญ่จุดแข็งก็คือเรามีบุคลากรมาก เพราะฉะนั้นปริมาณงานมันก็จะคงจะเท่า ๆ กับโรงเรียนตาม โครงสร้างที่นี้เรามีบุคลากรมากมันก็จะทำให้เราสามารถจะบริหารงานได้มากขึ้น คุณภาพก็ดีขึ้น นี่คืจุดเด่นหรือจุดแข็ง...” (ผู้บริหาร)

“...รูปแสดงการทำงานกันเป็นทีมของนักเรียนในกิจกรรมวิชาการ นักเรียนร่วมมือกัน แสดงความคิดเห็นร่วมกัน ร่วมกัน วิเคราะห์และสังเคราะห์ โดยการสร้าง Mind Mapping เพื่อนำเสนอในชั้นเรียน เหล่านี้แสดงให้เห็่นว่า โรงเรียนให้การสนับสนุนการเรียนรู้ร่วมกันเป็นทีม...”

“...เป็นภาพแสดงให้เห็่นถึงการมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นที่นักเรียนต้องเคารพต่อกัน และกัน รับฟังสิ่งที่เพื่อนนักเรียนได้แสดงออกในชั้นเรียนระหว่างกระบวนการเรียนการสอน...” (ครู)

โรงเรียนขอดนิยมนจะมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การอภิปรายและการหาคำตอบร่วมกัน ระหว่างครูกับนักเรียนในรูปแบบต่าง ๆ นอกจากนั้น ผู้ปกครอง ชุมชนยังร่วมเป็นทีมงานกับ

โรงเรียนในการถ่ายทอดความรู้ให้กับผู้เรียน แลกเปลี่ยนประสบการณ์ความเป็นเลิศแก่กันและกัน จนทำให้โรงเรียนเอกชนมีผลงานที่ดีเด่นเป็นที่ประจักษ์ได้รับรางวัลทั้งในระดับโรงเรียน ระดับเขตพื้นที่การศึกษา และระดับประเทศ มีข้อเสนอแนะ ดังนี้

ผลการประเมิน โรงเรียนบุญวาทย์ จาก สมศ. มาตรฐานที่ 18 ระบุไว้ว่า สถานศึกษามีการร่วมมือกันระหว่างบ้าน องค์กรทางศาสนา สถาบันทางวิชาการ และองค์กรภาครัฐและเอกชน เพื่อพัฒนาวิธีการเรียนรู้ในชุมชน

มาตรฐานที่ 18.1 เป็นแหล่งวิชาการในการแสวงหาความรู้และบริการชุมชน

มาตรฐานที่ 18.2 มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน..ระดับคุณภาพ...ดีมาก..”

ผลการประเมิน โรงเรียนวัดโนนห้วยไผ่ จาก สมศ. มาตรฐานที่ 18 ข้อที่ 3 ระบุไว้ว่า สถานศึกษามีแผนงาน/ โครงการ/ กิจกรรมที่สร้างความสัมพันธ์ระหว่างผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง กับสถานศึกษา มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างสถานศึกษากับผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง จัดกิจกรรมหรือ จัดเวทีเพื่อเปิดโอกาสให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน

ผลการประเมิน โรงเรียนสามัคคี จาก สมศ. มาตรฐานที่ 19 ระบุไว้ว่า โรงเรียนเป็นแหล่ง วิชาการในการแสวงหาความรู้และบริการชุมชน และมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน

“...การทำแผนกลยุทธ์นั้น เราใช้วิธีการขอครู บุคลากรทั้ง โรงเรียนทำ เนื่องจากการทำ SWOT นะคะ ทุกคนเขียนมาแล้วจะมีกรรมการอีกกลุ่มหนึ่ง ซึ่งส่วนใหญ่แล้วจะเป็นหัวหน้างาน หัวหน้ากลุ่มสาระ ก็เอาปัญหาต่าง ๆ เหล่านั้นมารวบรวม แล้วเราก็มาวเคราะห์...” (ผู้บริหาร)

“...ถ้าเป็นระดับชั้น ในการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ครูที่ปรึกษาแต่ละชั้นก็จะเลือกหัวหน้า หัวหน้าระดับชั้นมาในการบริหารจัดการดูแลช่วยเหลือนักเรียน บางระดับเขาก็นำมาเสนอในที่ประชุมว่าวิธีปฏิบัติงานของระดับเขาที่ถือว่าดีนั้นเป็นยังไง ก็เป็นการ KM การปฏิบัติงานเป็น Best Practice ของตัวเอง...” (ครู)

“...ผลการทำงานนี้ วิธีทำงานจะต้องมี Best Practice เราไม่ใช่เอาแค่ในระบบ เราลงไป ที่กลุ่มสาระและครูทุกคนจะพูดเสมอและ ให้ความรู้วิธีการเขียน Best Practice ครูทุกคนหรือกลุ่ม สาระนี้ ต้องมีวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศของกลุ่มนะคะ เพราะฉะนั้นก็ เราก็จะทยอยให้แต่ละกลุ่มสาระหรือ ผู้สอน ก็แล้วจะ ไรก็ตามมาเล่า Best Practice ของตัวเอง เวลาประชุมครูประจำเดือน ทยอยไปครั้งละ 2 คน 3 คนบ้าง ว่า Best Practice ของตัวเองในการจัดการเรียนการสอน...” (ครู)

“...ในการประชุมประจำเดือน ครูแต่ละคนมาเล่า Best Practice ของตนเองสู่กันฟัง...” ตลอดจน“...มีการประชุมกลุ่มสาระฯ ทุกวันจันทร์ มีการทำงานด้วยใจเป็นครู การระดมทรัพยากร จากชุมชน...” (ผู้บริหาร)

“...เขาจะต้องประชุมวางแผนกันว่า ปีนี้บูรณาการระดับชั้นเราทำเรื่องอะไรดีนะ แต่ละกลุ่มสาระ แต่ละวิชาดี ดูซิว่ามาตรฐานของสาระตัวเองที่สอนอะไรที่สามารถจะเอามาบูรณาการตรงนี้ได้บ้างนะคะ แล้วก็ในการบูรณาการแต่ละระดับชั้นที่ จะมีเป้าหมาย...” (ครู)

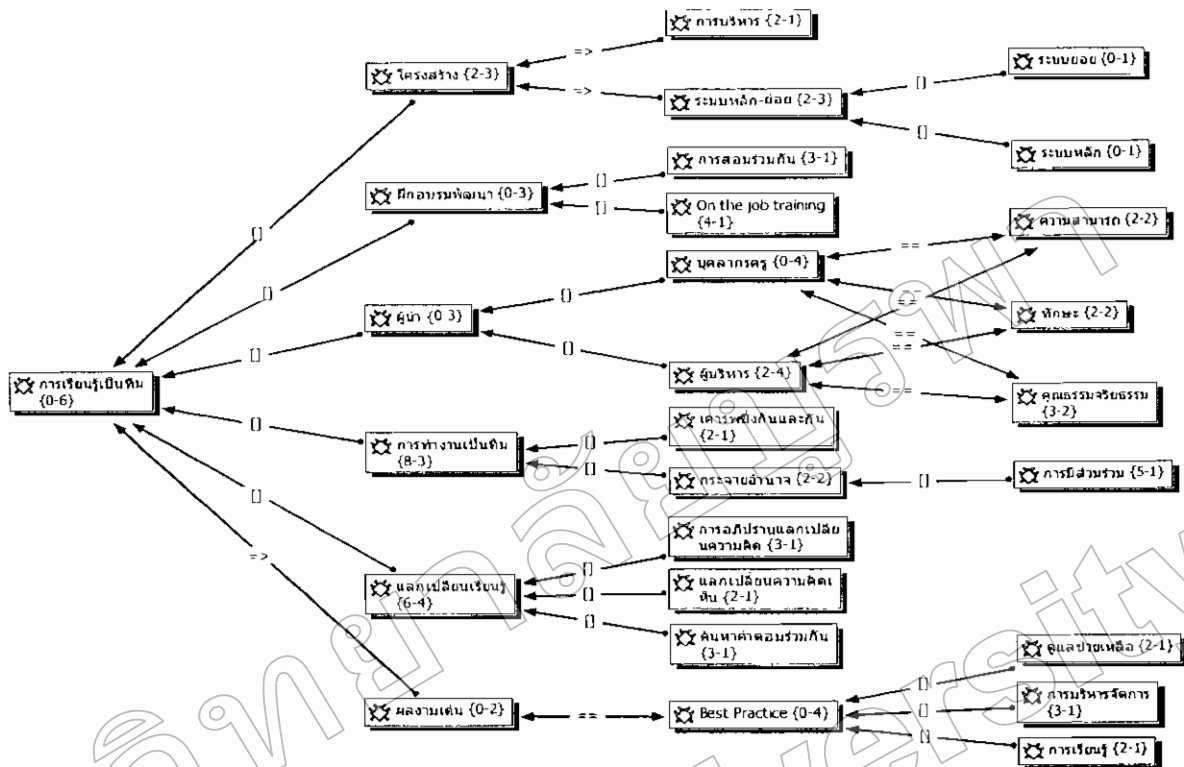
“...กรณีที่เราเชิญผู้ปกครองมาร่วมมาเป็นวิทยากร มาช่วยเหลือในการจัดการอบรม ผู้ปกครองเขาจะยินดีมาร่วมไม่ว่าจะเป็นผู้ปกครองโดยตรง หรือ โดยผ่านหน่วยงานหรือจะเป็นแหล่งประกอบการอะไรนี่นะ พอเราขอความร่วมมือไปอาจจะชวนนักเรียนไปชมแหล่งประกอบการ เขาก็ยินดี ไม่ปฏิเสธ ขอเขาเป็นวิทยากรช่วยเหลือ บางทีก็มาเป็นวิทยากรในการอบรมเด็กประจำสัปดาห์ ในระดับชั้นต่าง ๆ ผู้ปกครองเขาจะเข้ามาช่วย ผู้ปกครองก็ยินดีจะมาร่วมถึงช่วงที่เราจัดงานวันวิชาการ เชิญมาร่วมจัดนิทรรศการ เขาก็มาร่วม...” (ครู)

“...ในส่วนความคาดหวังของผู้ปกครองต่อโรงเรียนค่อนข้างสูง แม้กระทั่งเรื่องของการจัดการเรียนการสอน บางส่วนผู้ปกครองเขาจะช่วยเราตรวจสอบด้วยซ้ำไป การส่งงานของนักเรียน ครูเราตรวจเสร็จแล้วยังไม่พอลืมไปบ้านผู้ปกครองก็ช่วยตรวจด้วย เพราะฉะนั้นพิศนัก ตรงนี้ทำให้ครูเรานึกได้ว่า การตรวจงานจะตรวจไปเรื่อยไม่ได้ ถ้าผู้ปกครองเห็นข้อบกพร่อง เขาก็จะบอกมาเลยอาจจะโทรศัพท์แจ้ง หรือไม่ก็เขียน โน้ตติดสมุดเด็กกลับมา...” (ครู)

จากการรายงานผลการประเมิน สมศ. ของโรงเรียนวัดโนนทัย มาตรฐานที่ 13 ระบุไว้ว่า สถานศึกษามีการบริหารและจัดการศึกษาโดยใช้สถานศึกษาเป็นฐาน

1. สถานศึกษากำหนดขอบเขต บทบาท หน้าที่ ความรับผิดชอบและมาตรฐานการปฏิบัติของหน่วยงานตาม โครงสร้างการบริหาร
2. มอบหมายการตัดสินใจและความรับผิดชอบตามบทบาท หน้าที่ความรับผิดชอบ
3. สร้างแรงจูงใจและพัฒนาสมรรถนะบุคลากร นักเรียนมีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา
4. คณะกรรมการสถานศึกษาร่วมคิด วางแผน ร่วมดำเนินการ ร่วมกำกับ ติดตามให้การสนับสนุน แนะนำ ส่งเสริมกิจการของสถานศึกษาและร่วมรับผิดชอบผลการดำเนินการ

สรุปได้ว่า โรงเรียนยอดนิคมจะมีโครงสร้างการบริหารโรงเรียนที่ชัดเจน ระบบการทำงานต่าง ๆ จะมีโครงสร้างบุคลากรรับผิดชอบการทำงานอย่างเหมาะสม โรงเรียนจัดการฝึกอบรมพัฒนาอย่างสม่ำเสมอ และการเรียนรู้ทั้งในรูปแบบการสอนร่วม และการเรียนรู้ระหว่างการทำงาน ทั้งผู้บริหารและครูผู้สอนฝึกการเป็นผู้นำที่ต้องการเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถ มีทักษะการทำงานและการมีคุณธรรมจริยธรรมในตนเอง บุคลากรมีการทำงานเป็นทีม โดยมีการกระจายอำนาจให้เกิดความรับผิดชอบต่อบนพื้นฐานของความเคารพและยอมรับกันและกัน บุคลากรเรียนรู้เป็นทีม โดยอาศัยการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การอภิปรายและการหาคำตอบร่วมกัน จนทำให้โรงเรียนยอดนิคมมีผลงานที่ดีเด่นเป็นที่ประจักษ์ได้รับรางวัลทั้งในระดับโรงเรียน ระดับเขตพื้นที่การศึกษา และระดับประเทศ ดังแสดงได้ด้วยภาพปรากฏการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในโรงเรียนยอดนิคม ดังนี้

ภาพที่ 9 ปรากฏการณ์การเรียนรู้เป็นทีมของบุคลากรในโรงเรียนยอดนิคม ในเขตภาคเหนือตอนบน

5. การคิดอย่างเป็นระบบ

โรงเรียนยอดนิคมจะมีกรอบโครงสร้างการจัดการศึกษาของโรงเรียนอย่างเป็นระบบ มีร่วมกันวางแผนยุทธศาสตร์ แผนปฏิบัติการเพื่อพัฒนาคุณภาพของโรงเรียน และมีระบบการทำงาน เพื่อสร้างประสิทธิภาพให้กับโรงเรียน ดังคำให้สัมภาษณ์ ดังนี้

“...การบริหารองค์กรขนาดใหญ่ให้มีคุณภาพ ก็ใช้วิธีการชอยย่อยเป็นองค์กรเล็ก ๆ ความจริงตรงนี้ทำมานานแล้ว เพียงแต่ว่าเราทำให้เป็นรูปธรรมขึ้นมา การชอยให้เป็นขนาดย่อย เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการบริหารงาน...” (ผู้บริหาร)

“...เสนอตามแนวคิดของผมไว้ว่า ต้องสร้างระบบบริหารให้เกิดขึ้น การบริหารองค์กรขนาดใหญ่ให้มีคุณภาพ ก็ใช้วิธีการชอยย่อยเป็นองค์กรเล็ก ๆ ความจริงตรงนี้ทำมานานแล้ว เพียงแต่ว่าเราทำให้เป็นรูปธรรมขึ้นมา การชอยให้เป็นขนาดย่อยเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการบริหารงาน อันนี้มันตรงประเด็นกับที่ท่านผู้อำนวยการที่ว่า ไม่มีอะไรที่ยากถ้าคุณเพียงแต่รู้จักแบ่งงานเป็นชิ้นเล็ก ๆ ก็หมายความว่า ถ้าองค์กรขนาดใหญ่ ก็ทำให้มันเล็กเสีย เพื่อง่ายต่อการจัดการ เพราะฉะนั้นก็เลย ชอยหน้าที่ชอยงานออกมาเป็นฝ่าย ๆ เป็นงานเล็ก ๆ...” (ครู)

“...การทำแผนกลยุทธ์นั้น เราใช้วิธีการขอครู บุคลากรทั้งโรงเรียนทำ เนื่องจากการทำ SWOT นะคะ ทุกคนเขียนมา แล้วจะมีกรรมการอีกกลุ่มหนึ่ง ซึ่งส่วนใหญ่แล้วจะเป็นหัวหน้างาน หัวหน้ากลุ่มสาระ ก็เอาปัญหาต่าง ๆ เหล่านั้นมารวบรวม แล้วเราก็มาวិเคราะห์ ใช้เทคนิคของการ วิเคราะห์ SWOT Analysis นะคะ ทำกันทุกอย่างตั้งแต่เริ่มวิเคราะห์ปัญหา วิเคราะห์จุดอ่อน จุดด้วย แล้วก็กำหนดวิสัยทัศน์ ทั้งหมดเลย เราจะไม่ใช่คนใดคนหนึ่ง คือเราจะรวมกันทุกครั้ง...” (ครู)

“...นโยบายของโรงเรียนทางหนึ่งก็คือ นักเรียนชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 1 และ 4 ซึ่งเป็น นักเรียนเข้าใหม่ทุกคนจะต้องเข้าค่ายวิทยาศาสตร์แบบองค์รวม...” (ผู้บริหาร)

“...พอมาถึงแผนปฏิบัติการ ในแผนปฏิบัติการ ที่โรงเรียนเราจะไม่มีปัญหา ก็จะต้อง คอยกันทุกครั้ง เรื่องการแบ่งสรรงบประมาณกัน ก็จะไม่มีปัญหาใน โรงเรียนของเรา ทุกอย่างเปิดเผย ถ้ามีเงิน ในมือเท่าไร ก็จะมาบอกคุณครูว่าเรามีงบประมาณ งบประมาณการเท่านั้นะ จะมาคอยกันทุกครั้ง แล้วเป็นวัฒนธรรมอย่างหนึ่งก็คือ ที่เราเป็นใช้เงินอย่างประหยัด...” (ครู)

“...คิดว่าพัฒนาขึ้น แต่ระบบเป็นงานประจำ พอเป็นระบบจะเป็น เช่น ครู กานดา ทำงานพัฒนาบุคลากร นำระบบเข้ามาใช้ทำ Flowchart ออกมาเป็นอย่างไร เขียนการทำงานเป็น ลายลักษณ์อักษร เป็นขั้นเป็นตอน สอดคล้องกับทฤษฎี PDCA ไม่ว่าจะประเมิน โรงเรียนภายนอก ประเมิน โรงเรียนพระราชทาน แล้วเขียนขั้นตอน PDCA...” (ครู)

โรงเรียนขอคนนิยมจะมีการคิดอย่างเป็นระบบนกรอบ โครงสร้างของระบบหลักสำคัญ ที่เชื่อมโยงทำให้เกิดการจัดการศึกษาที่ดี อันประกอบด้วย ระบบการเรียนรู้ ระบบกิจกรรม ระบบดูแลช่วยเหลือ ดังคำให้สัมภาษณ์ ดังนี้

“...จัด 3 ระบบหลัก ได้แก่ ระบบเรียนรู้ ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ระบบกิจกรรม นักเรียนระบบสนับสนุน มี 10 ระบบได้แก่ 1) ระบบนำองค์การ 2) ระบบบริหารจัดการ 3) ระบบ ยุทธศาสตร์การพัฒนา 4) ระบบตรวจสอบภายใน-อ่วงดุล 5) ระบบสื่อและแหล่งเรียนรู้ 6) ระบบ สิ่งแวดล้อม 7) ระบบสารสนเทศ 8) ระบบชุมชนสัมพันธ์ 9) ระบบพัฒนาบุคลากร 10) ระบบพัฒนา คุณธรรมจริยธรรมอาชีพครู โดยเอา 13 ระบบไปใช้ในการบริหาร-ดำเนินงานในแต่ละฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ทุกระบบมี การเขียน Flowchart การทำงาน ระบบเรียนรู้ พัฒนามากที่สุดเพราะเกี่ยวข้องกับครูทุกคน ...” (ครู)

“...ส่วนที่สามก็น่าจะเป็นอยู่ที่ครูเราก็มีส่วนร่วม โดยภาพรวม ครูที่นี้เป็นคนที่ประสบการณ์ สูง อายุเฉลี่ยก็ค่อนข้างที่รู้ว่าคือเยอะ โดยความเป็นครูเราที่มีวุฒิภาวะสูงหรือประสบการณ์ทาง ด้าน การสอนสูงเป็นส่วนที่ ผู้ปกครองมั่นใจว่าจะเข้าใจธรรมชาติของเด็ก ๆ และอบรมสั่งสอนลูกเขาได้ ให้เป็นคนดี คนเก่งตามที่ผู้ปกครองมุ่งหวังไว้...” (ครู)

“...พูดอย่างมีความเชื่อมั่นว่าครูที่นี้มีความรับผิดชอบสูงมาก โดยเฉพาะการสอนครบถ้วนไหนไม่ได้สอน หรือฝ่ายบริหารจัดการกิจกรรมบ่อย ๆ เขาจะบ่น แล้วก็เขา ไม่ทิ้งการสอน โดยส่วนรวมนี่คือสิ่งที่ผมคิดว่าเป็นเอกลักษณ์ของครูที่นี้ นะครับ แล้วก็อีกหลาย ๆ โรงเรียนที่เป็นขอดีนิยม คือ ความรับผิดชอบในหน้าที่ คือ หน้าที่การสอน ถือว่าการสอนเป็นสิ่งสำคัญที่สุดในการประกันอาชีพครู...”

“...จาก ToPSTAR เป็นระบบดีโรงเรียนมีคุณภาพทำให้งานปกติ เป็นระบบมากขึ้น...”

“...ภูมิใจในความสำเร็จของงานการเรียนการสอน ปี พ.ศ. 2547 เข้าโครงการ “ระบบดีโรงเรียนมีคุณภาพ” นำเรื่องระบบมาปรับปรุงโครงสร้างการบริหารงานในโรงเรียน จัดเป็น 13 ระบบ นำมาบริหารงานในโรงเรียน...” (ครู)

“...ปี พ.ศ. 2548 ได้รับการรับรองระบบเรียนรู้ ระบบการเรียนรู้ ด้านคิดวิเคราะห์จากสถาบันวิจัยและพัฒนาการเรียนรู้ Best Practice คือ “เรียนรู้บูรณาการประสานองค์ความรู้สู่การคิดวิเคราะห์...” (ครู)

“...ระบบนี้ส่งผลต่อการเป็นโรงเรียนขอดีนิยม โดยเฉพาะระบบหลัก ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน จากครูที่ครูไปเยี่ยมบ้าน ส่งผลปากต่อปาก...” (ผู้บริหาร)

“...ปัจจัยหนึ่งในการปฏิบัติงานของกลุ่มงาน โดยเฉพาะระบบหลัก เน้นระบบเรียนรู้ ส่งเสริมให้ครูจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลาย ให้นักเรียนแสดงออกในทางวิชาการ นักเรียนไปประกวดแข่งขัน ชุมชน ผู้ปกครองรับทราบ เป็นผลส่วนหนึ่ง นักเรียนได้รับรางวัลปี พ.ศ. 2548 ได้รับรางวัลโรงเรียนขนาดใหญ่ ถือเป็นชื่อเสียงไปยังชุมชน ผู้ปกครอง ครูไปเยี่ยมบ้าน 100 เปอร์เซ็นต์...” (ครู)

“...ค่ายวิทยาศาสตร์แบบองค์กรร่วมนี้ เป็นค่ายที่ต้องการฝึกให้นักเรียนสามารถสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง รู้จักวิธีที่จะเรียนรู้ แล้วก็เรียนรู้จากธรรมชาติในกะ วัฒนธรรม แล้วก็ภูมิปัญญาท้องถิ่น ไม่ว่าจะสอนวิชาอะไรต้องมีส่วนร่วม เราจะเอานักเรียน ไปอยู่ค่ายนอกโรงเรียน 2 ปีที่ผ่านมา เราใช้หมู่บ้านแม่กำปอง ซึ่งเป็นหมู่บ้านซึ่งเป็น Home Stay วิทยากรก็เป็นวิทยากรท้องถิ่นนำเด็กไปอยู่กับชาวบ้าน ไปอยู่กับชาวบ้าน เสร็จเรียบร้อยก็ให้เรียนรู้วิถีชาวบ้านที่เขาไปอยู่ด้วย...” (ครู)

โรงเรียนขอดีนิยมยังมีระบบสนับสนุนที่คอยช่วยเหลือทำให้ระบบหลักทำงานไปได้ด้วยดี ประกอบด้วย ระบบชุมชนสัมพันธ์ ระบบการตรวจสอบภายใน ระบบสื่อและแหล่งเรียนรู้ ระบบสารสนเทศ ระบบพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม ระบบพัฒนาบุคลากร ระบบยุทธศาสตร์ และระบบนำองค์การ ดังคำให้สัมภาษณ์ ดังนี้

“...วิธีการก็คือจะประสานกับชุมชน วิทยากรก็เป็นวิทยากรท้องถิ่น นำเด็กไปอยู่กับชาวบ้าน ที่เราไปติดต่อไว้ก่อนแล้ว บ้านนี้มีนักเรียนผู้หญิงได้ก็คน มีนักเรียนผู้ชายได้ก็คนอย่างนี้ นะคะ ไปอยู่กับชาวบ้าน เสร็จเรียบร้อยก็ให้เรียนรู้วิถีชาวบ้านที่เขาไปอยู่ด้วย...” (ครู)

“...ครูที่นี่ อาจุ โสกว่าครูที่ลำปางกัลยาณี โรงเรียนวัด โนทัยพายัพ อายุเป็นเพียงตัวเลข 50 กว่านะคะ บางท่าน ก็ใกล้จะเกษียณแล้ว ไม่ว่าจะงานอะไรก็ตาม จะเสร็จก่อนจะเรียบร้อยก่อน แผนการสอนไม่ได้มีเอาไว้โชว์ มีเอาไว้ใช้ คุณครูเหล่านั้นท่านมีเอาไว้ใช้ แล้วก็ปรับอยู่ตลอดเวลา ...” (ครู)

“...ระบบการติดตามงานมีความสำคัญ มีการประชุมกลุ่มสาระฯ ทุกวันจันทร์ มีการทำงาน ด้วยใจเป็นครู การระดมทรัพยากรจากชุมชน...” (ครู)

“...ภูมิใจในความสำเร็จของงานการเรียนการสอน ปี พ.ศ. 2547 เข้าโครงการ “ระบบดี โรงเรียนมีคุณภาพ” นำเรื่องระบบมาปรับปรุง โครงสร้างการบริหารงานในโรงเรียน จัดเป็น 13 ระบบ นำมาบริหารงานในโรงเรียนจัด 3 ระบบหลัก ได้แก่ ระบบเรียนรู้ ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ระบบกิจกรรมนักเรียน และระบบสนับสนุน มี 10 ระบบได้แก่ 1) ระบบนำองค์การ 2) ระบบบริหารจัดการ 3) ระบบยุทธศาสตร์การพัฒนา 4) ระบบตรวจสอบภายใน-ถ่วงดุล 5) ระบบสื่อและแหล่งเรียนรู้ 6) ระบบสิ่งแวดล้อม 7) ระบบสารสนเทศ 8) ระบบชุมชนสัมพันธ์ 9) ระบบพัฒนาบุคลากร 10) ระบบพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมอาชีพครู...” (ครู)

“...มีเทคนิคต่าง ๆ กระตุ้นให้ครูทำงาน เริ่มจากการทำ ISO ให้กลุ่มสาระไปประเมิน ซึ่งกันและกัน...” (ครู)

โรงเรียนขอคืนนิยมยังส่งเสริมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ข้อผิดพลาดจากการประเมิน เพื่อนำมา แก้ไขปัญหาและพัฒนางาน มีเครือข่ายเชื่อมโยงบูรณาการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างนโยบาย การจัดการศึกษาของรัฐ ดังคำให้สัมภาษณ์ ดังนี้

“...คุณต้องตอบคำถามมาให้ได้ตั้งแต่ต้นว่า 1 ชั้นตอนที่ 1 ว่าเอาเด็กนักเรียนเป็นยังไง ทำยังไงแล้วรายงานมาทีละชั้น สนใจยังไงมีความถนัด ชั้นตอนที่ 2 ในขณะที่ครูสอนไปแล้ว ได้พบ ปัญหาอะไร ให้ตอบมาเป็นระยะ ๆ มันเป็นการนำมาสู่เรื่อง เพราะพบปัญหาอย่างนี้ควรจะแก้แบบนี้ จึงสร้างสื่อแบบนี้ ก็เพิ่มไปให้เขา ไม่ใช่ว่าสั่งให้ทำสื่อก็ทำอย่างอื่น ไม่ใช่ นี่จึงให้เห็นว่าเออจริง ๆ มันมีกลไก...” (ครู)

“...กรณีที่เปลี่ยนโครงสร้างกระทรวงฯ ครูที่มาจากสำนักงาน ไม่มีประสบการณ์ทางด้าน การสอนพอเข้ามา โรงเรียนก็จะจัดทีมพี่เลี้ยงคอยอบรมเขาในเรื่องเทคนิคการสอน การเขียนแผน ในเรื่องการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในแต่ละรายวิชาจะมีครูพี่เลี้ยงคอยเป็นที่ปรึกษาอยู่ อย่างน้อยก็ จนกว่าเราจะปล่อยได้จึงจะปล่อยก็เป็นส่วน ที่ทำให้ครูเรามีความมั่นใจก็จะดีพอสมควร...” (ผู้บริหาร)

“...โรงเรียนของเราเริ่มตั้งแต่การรับนักเรียน ถ้าไม่รับปีนี้ที่ผ่าน มาเนี่ย ต้องเรียน โดยการให้เด็กพื้นที่บริการจับฉลาก 50 เปอร์เซ็นต์ คิดไปแล้วก็ พื้นที่บริการของวัด โนทัยมีเยอะมาก...” (ครู)

“...ปัจจุบัน จัดการศึกษาในระดับมัธยมศึกษา รูปแบบสหศึกษา เป็นสถานมัธยมศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ และเป็นส่วนราชการในบังคับของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชียงรายเขต 1 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ มีสถานะเป็นนิติบุคคลตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ...” (ครู)

“...อาคาร 1 ชั้นหนึ่งเป็นที่ตั้งของ สำนักผู้อำนวยการ สำนักงานอำนวยการ สำนักงานฝ่ายกิจการนักเรียน สำนักงานกลุ่มบริหารทั่วไป สำนักบริหารวิชาการ สำนักงานการเงิน และห้องรับรองพิเศษ ส่วนชั้นสอง ได้แก่ ห้องประชุมอาคาร 1 สำนักงาน โยบายและแผนงาน...” (ครู)

โรงเรียนเอกชนจะมีความสามารถในการบริหารจัดการคุณภาพที่เชื่อมโยงกับบูรณาการ เป็นเครือข่ายระหว่างกลุ่มสาระ ระบบการทำงาน และสมาคมผู้ปกครอง สมาคมศิษย์เก่า หน่วยงานองค์กร ชุมชนสังคม ดังคำให้สัมภาษณ์ ดังนี้

“...กรณีที่เราเชิญผู้ปกครองมาร่วมมาเป็นวิทยากร มาช่วยเหลือในการจัดการอบรม ผู้ปกครองเขาจะยินดีมาร่วมไม่ว่าจะเป็นผู้ปกครองโดยตรง หรือ โดยผ่านหน่วยงานหรือจะเป็นแหล่งประกอบการอะไรนี่นะ พอเราขอความร่วมมือไปอาจจะขอนักเรียน ไปชมแหล่งประกอบการ เขาก็ยินดี ไม่ปฏิเสธ ขอเขาเป็นวิทยากรช่วยเหลือ บางทีก็มาเป็นวิทยากรในการอบรมเด็กประจำสัปดาห์ ในระดับชั้นต่าง ๆ ผู้ปกครองเขาจะเข้ามาช่วย ผู้ปกครองก็ยินดีจะมา รวมถึงช่วงที่เราจัดงานวันวิชาการ เชิญมาร่วมจัดนิทรรศการ เขาก็มาร่วม...” (ครู)

“...ปัจจัยเสริมที่ทำให้โรงเรียน เป็นโรงเรียนเอกชน คือที่ตั้งของโรงเรียนเป็นโรงเรียนที่ตั้งอยู่ใจกลางชุมชน เป็นที่เอื้อหลาย ๆ อย่างสะดวกสบายติดต่อได้ง่าย เน้นบริการชุมชน ให้บริการชุมชน ตอนเช้ายันค่ำ มีการบริการด้านการประชุม เป็นสถานที่ออกกำลังกาย มีสวนวิทยาศาสตร์ อุทยานวิทยาศาสตร์ เป็นแหล่งการเรียนรู้ของชุมชน และเป็นจุด...ของชุมชนเกือบจะทุกอย่าง ไม่ว่าเสาร์-อาทิตย์...” (กรรมการบริหาร)

“...ในขณะที่เดียวกันก็ตัวครูเราก็มีทุกกลุ่มสาระที่ได้รับเชิญไปเป็นวิทยากรให้กับคนข้างนอก แต่ละคนได้รับเชิญไปเป็นวิทยากรมันก็เกิดสังสรรค์มาเยอะพอสมควร และก็ ได้ถูกเชิญให้เป็นที่เล็งในการพัฒนาโรงเรียนอื่นอันนี้ตรงนี้นั้นก็ต่อมาถึงคณะครูในแต่ละกลุ่มสาระการพัฒนาครูเองใน โรงเรียน คนในเชื้อคนใน มันก็ช่วยกันได้ เป็นส่วนที่ทำให้คุณภาพการเรียนการสอนของเราก็ดีตามไปด้วย ...” (ครู)

“...สมาคมผู้ปกครองและสมาคมนักเรียนเก่า อันนี้เป็นองค์กรที่ทุกท่านก็ยอมรับนะครับ ว่ามันมีบทบาทที่จะเสริมความแกร่งทางด้านวิชาการ เรื่องของคุณภาพของผู้เรียนขอเสริมในเรื่อง

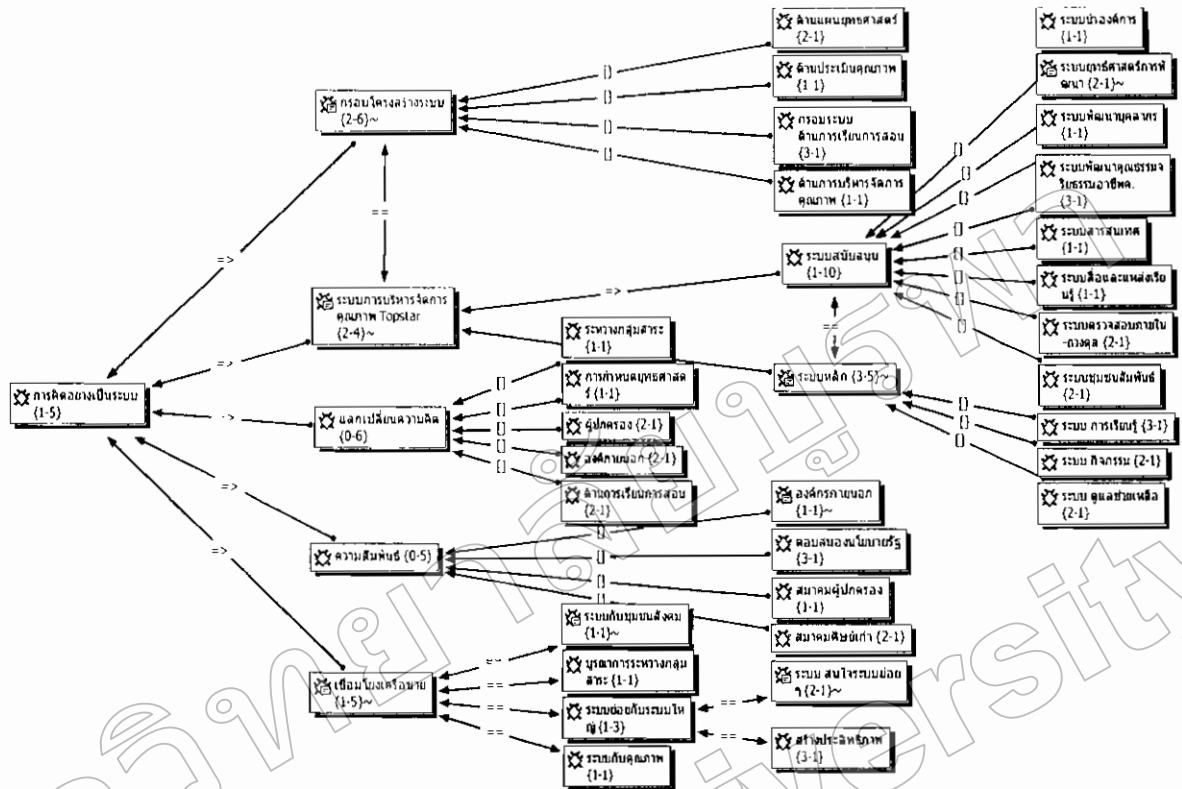
ของสมาคมเข้มแข็งมากแล้วเราก็คงว่าปัจจัยหนึ่งที่ทำให้โรงเรียนมีคุณภาพหรือโรงเรียนประสบความสำเร็จ การมีส่วนร่วมเป็นเรื่องสำคัญ การได้รับการสนับสนุนจากองค์กรภายนอก โดยเฉพาะที่เป็นเสาหลักของโรงเรียนทุกแห่ง ถ้าเราจับสมาคมนักเรียนความเป็นศิษย์เก่าได้จับสมาคมผู้ปกครองครูได้ นี่จะเป็นอะไรที่เป็นไปได้ด้วยดี...” (กรรมการสถานศึกษา)

“...ถ้าเราจับสมาคมนักเรียนความเป็นศิษย์เก่าได้จับสมาคมผู้ปกครองครูได้ นี่จะเป็นอะไรที่เป็นไปได้ด้วยดี...” (ครู)

“...ปัจจัยที่ 6 ก็คือสมาคมผู้ปกครองและสมาคมนักเรียนเก่า อันนี้เป็นองค์กรที่ทุกท่านก็ยอมรับนะครับว่ามันมีบทบาทที่จะเสริมความแข็งแกร่งทางด้านวิชาการ เรื่องของคุณภาพของผู้เรียน...” (ครู)

“...เขาจะต้องประชุมวางแผนกันว่า ปีนี้บูรณาการระดับชั้นเราทำเรื่องอะไรดีนะ บูรณาการสมมุติว่า มัธยมศึกษาปีที่ 3 และ 6 นี่เป็นคู่มือปัญญาท้องถิ่น เขาก็จะเลือกว่า เอ๊ จะพาเด็กไปแหล่งเรียนรู้ไหนก็จะดูว่า ถ้าจะไปเรียงกุ่มกาม เวียงกุ่มกามอะไรนี่นะกะ เออ แต่แต่ละกลุ่มสาระ แต่ละวิชาที่ดูซิว่า มาตรฐานของสาระตัวเองที่สอน อะไรที่สามารถจะเอามาบูรณาการตรงนี้ได้บ้างนะกะ แล้วก็ในการบูรณาการแต่ละระดับชั้นนี้ จะมีเป้าหมาย การที่ว่ามันมีเรื่องของมาตรฐานสาระของ 8 กลุ่มสาระแล้ว มีหลักสูตรท้องถิ่นแล้วนี่...” (ครู)

สรุปได้ว่า โรงเรียนเอกชนนิยมจะมีกรอบโครงสร้างการจัดการศึกษาของโรงเรียนอย่างเป็นระบบ มีแผนยุทธศาสตร์ เพื่อเป็นการประกันคุณภาพของโรงเรียน มีระบบการทำงาน มีกรอบโครงสร้างของระบบเชื่อมโยงทำให้เกิดการเรียนรู้อย่างเป็นระบบ มีระบบการบริหารจัดการคุณภาพ ToPSTAR ระบบหลัก คือ ระบบการเรียนรู้ ระบบกิจกรรม ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน และมีระบบสนับสนุนคือ ระบบชุมชนสัมพันธ์ ระบบการตรวจสอบภายใน ระบบสื่อและแหล่งเรียนรู้ ระบบสารสนเทศ ระบบพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม ระบบพัฒนาบุคลากร ระบบยุทธศาสตร์ และระบบนำองค์กร การเรียนรู้แลกเปลี่ยนข้อผิดพลาดจากการประเมินเพื่อนำมาแก้ไขปัญหาและพัฒนางาน มีเครือข่ายเชื่อมโยงบูรณาการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างนโยบายการจัดการศึกษาของรัฐมีการบริหารจัดการคุณภาพที่เชื่อมโยงกันเป็นเครือข่ายระหว่างกลุ่มสาระ ระบบการทำงาน และสมาคม ผู้ปกครอง สมาคมศิษย์เก่า หน่วยงานองค์กร ชุมชนสังคม ดังแสดงได้ด้วยภาพปรากฏการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในโรงเรียนเอกชนนิยม ดังนี้

ภาพที่ 10 ปรากฏการณ์การคิดอย่างเป็นระบบของบุคลากรในโรงเรียนเอกชนในเขตภาคเหนือตอนบน

6. ความไวใจและความร่วมมือ

โรงเรียนเอกชนจะมีบรรยากาศของความไวใจกันและกัน ซึ่งแสดงออกมาในรูปแบบของการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ช่วยเหลือกัน ทั้งในรูปแบบของความร่วมมือของผู้ปกครอง คณะกรรมการที่เกี่ยวข้องกับกรรมการสถานศึกษา สมาคม กรรมการนักเรียน นอกจากนี้ ยังมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับหน่วยงานของสถานประกอบการ ดังคำให้สัมภาษณ์ ดังนี้

“...เราเชิญผู้ปกครองมาร่วมมาเป็นวิทยากร มาช่วยเหลือในการจัดการอบรมหรืออะไรนี่นะ เพราะฉะนั้นผู้ปกครองเขาจะยินดีมาร่วมไม่ว่าจะเป็นผู้ปกครองโดยตรง หรือโดยผ่านหน่วยงานหรือจะเป็นแหล่งประกอบการอะไรนี่นะ พอเราขอความร่วมมือไปอาจจะขอนักเรียนไปชมแหล่งประกอบการ เขาก็ยินดี ไม่ปฏิเสธ...” (ครู)

“...วิฒ โนทัยฯ ทีมผู้บริหาร ทีมพัฒนาคุณภาพ นำมาขยายผลให้ครูทุกคนทราบ ประชุมทั้งโรงเรียน เชิญวิทยากร ศักยานิเทศก์ ที่ดูแล TopSTAR มาเป็นวิทยากร ตั้งคณะกรรมการที่จะดำเนินงานแต่ละระบบ ซึ่งก็คืองานที่ทำอยู่แล้วในโรงเรียน โดยเอาความเป็นระบบมาทำงานของเรา...” (ครู)

“...ผู้ปกครองเขาจะเข้ามาช่วย ใครถนัดกฎหมาย เราก็เชิญมาให้ความรู้เกี่ยวกับกฎหมายต่าง ๆ แก่เด็กนักเรียนหรือเรื่องของรัฐธรรมนูญเรื่องอะไรก็ได้แล้วแต่ตามฤดูกาล ผู้ปกครองก็ยินดีจะมาเวลาที่เราร่วมงานวันวิชาการ เชิญมาร่วมจัดนิทรรศการ เขาก็มาร่วม...” (ครู)

“...ท่านผู้อำนวยการคนปัจจุบันนะคะ ดิฉันก็ชื่นชมท่านทั้งต่อหน้าและลับหลัง นอกจากเป็นศิษย์เก่าแล้วท่านมีวิสัยทัศน์อยู่ในสายเลือด จะเกษียณไม่กี่เดือนท่านก็อยากจะทำบุญ แล้วให้ครูเราได้เกิดปัญญาเห็นธรรม ให้ครูและบุคลากร นักเรียน และคณะกรรมการนักเรียน นักเรียนกลุ่มใกล้ชิด ได้โอกาสไปเข้าค่ายธรรมะที่สวนพันดาว...” (ครู)

“...การทำงานร่วมกันในรูปคณะกรรมการ โดยมีมติของคณะกรรมการ โรงเรียนต้องการอย่างนั้น โรงเรียนก็เสนอมา เสนอเสร็จกรรมการศึกษาก็เสนอแนะวิธีทำ ส่วนวิชาการต่าง ๆ กรรมการศึกษาอาจจะไม่รู้เรื่อง วิธีที่โรงเรียนเป็นขอดีนิยมก็เพราะว่าอาจารย์สอนดี ส่วนมากจะเป็นเรื่องโครงการต่าง ๆ เช่น การมีส่วนร่วมในการคิดขายน้ำดื่ม แต่ก็ต้องยกเลิกไป จึงมีความคิดให้ขายนม อาหาร น้ำผลไม้แทน...” (ครู)

“...ปัจจุบัน จัดการศึกษาระดับมัธยมศึกษาแบบสหศึกษาเป็นสถานมัธยมศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ และเป็นส่วนราชการในบังคับของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชียงราย เขต 1 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ มีสถานะเป็นนิติบุคคลตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ...”

“...การสนับสนุน ระดมทรัพยากร จากชุมชน จะได้รับความเห็นชอบจากกรรมการสถานศึกษา ระดมได้สองล้านกว่า ที่เก็บเท่า ๆ กันปีที่แล้ว มัธยมศึกษาตอนปลาย ประมาณ 1,000 กว่าบาท มัธยมศึกษาตอนต้นประมาณ 7-8 ร้อย ปีนี้เราเป็นโรงเรียนเศรษฐกิจพอเพียงนำร่อง มัธยมศึกษาตอนต้นนี้ประมาณ ห้าร้อยกว่าบาท มัธยมศึกษาตอนปลายนี้สี่ร้อยกว่าบาทปีนี้นะครับ บางอย่างก็ไม่ต้องเก็บ ICT 350...” (กรรมการสถานศึกษา)

“...สมาคมเข้มแข็งมากแล้วเราก็ว่าปัจจัยหนึ่งที่ทำให้โรงเรียนมีคุณภาพหรือโรงเรียนประสบความสำเร็จ... ถ้าเราจับสมาคมนักเรียนความเป็นศิษย์เก่าได้จับสมาคมผู้ปกครองครูได้นี้จะเป็นอะไรที่เป็นไปได้ด้วยดี...”

“...นอกจากเป็นศิษย์เก่าแล้วท่านมีวิสัยทัศน์อยู่ในสายเลือด จะเกษียณไม่กี่เดือนท่านก็อยากจะทำบุญ แล้วให้ครูเราได้เกิดปัญญาเห็นธรรม ให้ครูและบุคลากร นักเรียน และคณะกรรมการนักเรียน นักเรียนกลุ่มใกล้ชิด ได้โอกาสไปเข้าค่ายธรรมะที่สวนพันดาว...” (ครู)

“...อาคาร 7 ชั้นบนเป็นที่ตั้งของ หอประชุมกลาง และชั้นล่างสำนักงานกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ ศูนย์อริก จังหวัดเชียงราย ศูนย์เชียร์ ถัดมาด้านหลังอาคาร 7 ได้แก่สำนักงานกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ห้องทำงานคณะกรรมการนักเรียน อาคารพลศึกษาและธรรมสถาน...” (ครู)

“...เงินสนับสนุนจากองค์กร ชุมชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ สถาบันสังคมอื่น ๆ...” (ครู)

โรงเรียนขอสนับสนุนจะทำงาน โดยอาศัยการมีส่วนร่วมของสมาคมผู้ปกครอง หน่วยงานภายนอก บุคลากรครู วิทยากรท้องถิ่น และสมาคมศิษย์เก่า ในการร่วมจัดการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำแผนการศึกษา การประกันคุณภาพ การระดมทรัพยากรและงบประมาณ ดังคำให้สัมภาษณ์ดังนี้

“...เครือข่ายผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนบุญวาทย์วิทยาลัย จัดตั้งขึ้นตามระเบียบของกรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยคณะกรรมการเครือข่ายผู้ปกครอง พ.ศ. 2546 ประธานเครือข่ายผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนบุญวาทย์วิทยาลัยคนแรกคือ นายวราวุฒิ หน่อคำ ดำรงตำแหน่งวาระ 1 ปี ต่อมาปี พ.ศ. 2548 - 49 นายพุดนิเมธ อมรรรัตน์โกมล เป็นประธานตามระเบียบที่โรงเรียนที่ปรับปรุงใหม่...” (ครู)

“...เงินสนับสนุนจากสมาคมผู้ปกครองและครู...” และ “...การระดมทรัพยากรจากชุมชน ปี พ.ศ. 2547 จากผู้ปกครองและชุมชน ประมาณ 10 ล้านบาท ปี พ.ศ. 2548 จาก อบจ. 1,135,000 บาท จากสมาคมฯ 206,500 บาท รวม 29 ล้านบาท ปี พ.ศ. 2549 สร้างอาคารใหม่ พิพิธภัณฑ (หกล้านแปดแสนหกหมื่นบาท) รวม 35 ล้านบาท (จากกองสลาก 17 ล้านบาท) ปี พ.ศ. 2550 จาก อบจ. 4 ล้าน 8 หมื่นบาท สำหรับซื้อสื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา โรงเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรม เสนอของบจาก สพฐ. 1 ล้าน 8 แสน 9 หมื่นบาท...” (ครู)

“...เรื่องของคุณภาพของผู้เรียน ขอเสริมในเรื่อง ของสมาคมเข้มแข็งมากแล้วเราก็ว่า ปัจจัยหนึ่งที่ทำให้ โรงเรียนมีคุณภาพหรือ โรงเรียนประสบความสำเร็จ การมีส่วนร่วมเป็นเรื่องสำคัญ การได้รับการสนับสนุนจากองค์กรภายนอก โดยเฉพาะที่เป็นเสาหลักของโรงเรียนทุกแห่ง ถ้าเราจับสมาคมนักเรียนความเป็นศิษย์เก่าได้จับสมาคมผู้ปกครองครูได้ นี้ จะเป็นอะไรที่เป็นไปได้ด้วยดี...” (ครู)

“...ขณะเดียวกันผู้ปกครองก็ช่วยเหลือ โรงเรียน ถามว่าเขาช่วยเหลือโรงเรียนไหม ช่วย เขาคาดหวังจากโรงเรียนสูง ในขณะเดียวกันเขาก็พร้อมจะช่วยเหลือโรงเรียนในกรณีที่โรงเรียนมีความจำเป็นมีการร้องขอ ไปยังผู้ปกครองก็ ผู้ปกครองส่วนใหญ่ก็ยินดีให้ความร่วมมือ...” (ครู)

“...ปัจจัยที่ 6 ก็คือสมาคมผู้ปกครองและสมาคมนักเรียนเก่า อันนี้เป็นองค์กรที่ทุกท่านก็ยอมรับนะครับว่ามันมีบทบาทที่จะเสริมความแกร่งทางด้านวิชาการ...” (ครู)

“...ที่ภาคภูมิใจก็คือได้มีส่วนร่วมในการบริหารงานของโรงเรียนในทีมงานประกันคุณภาพ นะคะ ได้มีส่วนที่จะช่วยรวบรวมงานของ โรงเรียน แล้วก็ เออ เตรียมงานที่จะ ในกรณีที่โรงเรียนจะได้รับการประเมินในด้านต่าง ๆ นะคะ ตั้งแต่การประเมินคุณภาพ ตั้งแต่ภายใน...” (ครู)

“...ส่งเสริมให้ผู้ปกครอง ชุมชน เอกชนและท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของโรงเรียน...” (ครู)

“...แผนปฏิบัติการ ที่โรงเรียนเราจะไม่มีปัญหา คือในการจัดสรร โครงการใหม่ ๆ นะคะ เราก็จะมาพูดคุยกัน คือจะต้องคุยกันทุกครั้ง เรื่องการแบ่งสรรงบประมาณกัน ก็จะไม่มีปัญหาในโรงเรียนของเรา ทุกอย่างเปิดเผย ถ้ามีเงินในมือเท่าไร ก็จะบอกคุณครูว่าเรามีงบประมาณประมาณการเท่านี้ นะ จะมาคุยกันทุกครั้ง...” (ครู)

“...โรงเรียนก็จะทำหลักสูตรท้องถิ่นอยู่ 3 หลักสูตร คอยสุเทพปุยเป็นหลักสูตรแรก เพราะใกล้คอยสุเทพ หลักสูตร โรงเรียนของเรา และหลักสูตรภูมิปัญญาท้องถิ่นนะคะ ครูแต่ละระดับชั้น เขาจะต้องประชุมวางแผนกันว่า ปีนี้บูรณาการระดับชั้นเราทำเรื่องอะไรดีนะ บูรณาการ สมมุติว่า มัธยมศึกษาปีที่ 3 และ 6 นี่เป็นภูมิปัญญาท้องถิ่น เขาก็จะเลือกว่า เอ๊ จะพาเด็กไปแหล่งเรียนรู้ไหน ก็จะดูว่าถ้าจะไปเวียงกุมกาม...” (ครู)

“...ทุกคนก็มีส่วนร่วมในการทำงานนะคะ ก็เลยเสนอขอรับการประเมินเพื่อเป็นโรงเรียนรางวัลพระราชทานนะ แล้วเราก็ได้ในปี พ.ศ. 2545 นะคะ แล้วก็ในปี พ.ศ. 2550 ทางโรงเรียนเราก็ส่งขอเข้ารับการประเมินอีกครั้งหนึ่งนะคะ...” (ครู)

“...ครูเราในโรงเรียนส่วนใหญ่ประสบการณ์สูงมีประสบการณ์มาเยอะด้านการสอน ในขณะเดียวกันก็ตัวครูเราก็มีทุกกลุ่มสาระที่ได้รับเชิญไปเป็นวิทยากร ให้กับคนข้างนอกแต่ละคน ได้รับเชิญไปเป็นวิทยากรมันก็เกิดสังสมประสบการณ์มาเยอะพอสมควร และก็ได้อีกเชิญให้เป็นพี่เลี้ยงในการพัฒนาโรงเรียนอื่นอันนี้ตรงนี้นั้นก็ต่อมาถึงคณะครูในแต่ละกลุ่มสาระการพัฒนาครูเองในโรงเรียน คนในเข็อกคนใน มันก็ช่วยกันได้ เป็นส่วนที่ทำให้คุณภาพ การเรียนการสอนของเราก็ดีตามไปด้วย...” (ครู)

“...ถ้าภูมิใจที่สุด ก็คงจะเป็นการว่าทำให้โรงเรียนนี้ นะคะ ประสบความสำเร็จนะคะ โรงเรียนได้รับรางวัลนะคะรางวัลพระราชทานนี้เมื่อปี พ.ศ. 2545 นะคะ ซึ่งเป็นยุคของผู้อำนวยการ อรรถัย หอนงษ์นสาร ในยุคนั้นนะคะ แต่โรงเรียนเราครั้งที่ 1 เราได้รับเมื่อปี พ.ศ. 2528 นะคะ 27 ค่ะ เมื่อปี พ.ศ. 2527 จากนั้นก็ดำเนินงานมาเรื่อย ๆ พอปี พ.ศ. 2545 พวกคณะครูเราก็เห็นว่าโรงเรียนเราที่มีระบบผ่านการทำงานมีเอกสารมีหลักฐานในการทำงานเป็นอย่างดีนะคะ ทุกคนก็มีส่วนร่วมในการทำงานนะคะ ก็เลยเสนอขอรับการประเมินเพื่อเป็นโรงเรียนรางวัลพระราชทานนะ แล้วเราก็ได้ในปี พ.ศ. 2545 นะคะ แล้วก็ในปี พ.ศ. 2550 ทางโรงเรียนเราก็ส่งขอเข้ารับการประเมินอีกครั้งหนึ่งนะคะ โรงเรียนก็ได้ผ่านการประเมิน ได้รับรางวัลโรงเรียนพระราชทานอีกครั้งหนึ่งในปี พ.ศ. 2550 นะคะ...” (ครู)

“...มีส่วนร่วมการบริหารงานของโรงเรียนในการประกันคุณภาพ ในการเตรียมเอกสารในการประกันด้านต่าง ๆ ...” (ครู)

“...ความภาคภูมิใจ มีส่วนร่วมการบริหารงานของโรงเรียนในการประกันคุณภาพในการเตรียมเอกสารในการประกันด้านต่าง ๆ ในปี พ.ศ. 2527 ได้รับรางวัลพระราชทาน ปี พ.ศ. 2545...” (ครู)

“...การทำแผนกลยุทธ์นั้น เราใช้วิธีการขอครู บุคลากรทั้งโรงเรียนทำ เนื่องจากการทำ SWOT นะคะ ทุกคนเขียนมา แล้วจะมีกรรมการอีกกลุ่มหนึ่ง ซึ่งส่วนใหญ่แล้วจะเป็นหัวหน้างาน หัวหน้ากลุ่มสาระ ก็เอาปัญหาต่าง ๆ เหล่านั้นมารวบรวม แล้วเราก็มาวិเคราะห์ ใช้เทคนิคของการวิเคราะห์ SWOT Analysis นะคะ ทำกันทุกอย่างตั้งแต่เริ่มวิเคราะห์ปัญหา วิเคราะห์จุดอ่อน จุดด้อย แล้วก็กำหนดวิสัยทัศน์ ทั้งหมดเลย...” (ครู)

“...ผลสำเร็จของงานอะไรบ้างที่ภาคภูมิใจเป็นพิเศษนะคะ ก็ที่ภาคภูมิใจก็คือได้มีส่วนร่วมในการบริหารงานของโรงเรียน ในทีมงานประกันคุณภาพนะคะ ได้มีส่วนที่จะช่วยรวบรวมงานของโรงเรียน แล้วก็ เออ เตรียมงานที่จะในการ ที่โรงเรียนจะได้รับการประเมินในด้านต่าง ๆ นะคะ ตั้งแต่การประเมินคุณภาพ ตั้งแต่ภายใน เมื่อก่อนเรียกว่าคุณภาพภายใน จากหน่วยงานต้นสังกัดนะคะ จากนั้นมาเป็นการประเมินจาก สมศ.อย่างนี้นะคะ...” (ครู)

“...สมาคมเข้มแข็งมากแล้วเราก็มองปัจจัยหนึ่งที่ทำให้โรงเรียนมีคุณภาพ หรือ โรงเรียนประสบความสำเร็จ การมีส่วนร่วมเป็นเรื่องสำคัญ การได้รับการสนับสนุนจากองค์กรภายนอก โดยเฉพาะที่เป็นเสาหลักของโรงเรียนทุกแห่ง ถ้าเราจับสมาคมนักเรียนความเป็นศิษย์เก่าได้จับสมาคมผู้ปกครองครูได้นี่ จะเป็นอะไรที่เป็นไปได้ด้วยดี...” (ผู้บริหาร)

“...การสนับสนุน ระดมทรัพยากร จากชุมชน จะได้รับความเห็นชอบจากกรรมการสถานศึกษา ระดมได้ สองล้านเท่า ที่เก็บเท่า ๆ กันปีที่แล้ว ปีนี้เราเป็น โรงเรียนเศรษฐกิจพอเพียง นำร่อง มัธยมศึกษาตอนต้น นี่ประมาณ เว้นเราได้รับความอนุเคราะห์จาก ปตท. ที่จะมาวางเครือข่ายให้เราในปีนี้นับประมาณ ๓ ล้าน ปตท. นะครับจะมาลงโครงการให้เราเราโชคดีที่อยู่ในโครงการเขา อีกอย่างก็แม่ฟ้าหลวงก็ให้งบประมาณมาในส่วนนี้ด้วยใน ICT ตู้ท้องถิ่น ได้คอมพิวเตอร์ 20 เครื่อง และปรับปรุงห้อง (ไม่อยู่ในหัวข้อที่ระดม) แม่ฟ้าหลวงนะครับ ก็มาปรับปรุงระบบ Internet อะไรต่าง ๆ เหล่านี้นะครับ ปีนี้เราคิดว่าจะไม่ระดม จะบริจาคก็แล้วแต่ ปีนี้อาจจะลดลง เพราะว่าเราไม่ตั้งโต๊ะเลขเราไม่อยากจะรบกวนผู้ปกครองเท่าไร...” (ครู)

“...ผู้ปกครองเครือข่ายให้การสนับสนุนผู้ปกครองลงขันกัน ในการก่อสร้างภายในโรงเรียน ประมาณ 700,000 ค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ของโรงเรียนก็ได้รับการสนับสนุนจากผู้ปกครองที่เป็นหนี้มากที่สุดคือค่าไฟ...” (ครู)

“...ปี พ.ศ. 2550 ส่งโรงเรียนพระราชทานผ่านการประเมิน นักเรียนมีส่วนช่วยรวบรวมผลงานขอรับรางวัลพระราชทาน ปี พ.ศ. 2546...” (ครู)

“...กิจกรรมต่าง ๆ ที่โรงเรียนจัดให้ ให้เด็กได้มีส่วนร่วม เป็นการเพิ่ม EQ. ให้เด็กเมื่อเด็กไปเรียน อาจจะไม่ได้อาศัยอยู่ขณะแพทยศาสตร์จุฬา วิศวฯ คณะที่เท่าขนาดนั้น แต่ไปเรียนที่ไหนก็เป็นที่ยื่นชม และปรับตัวได้ เข้าใจได้ แล้วก็สามารถแสดงความสามารถได้อย่างเหมาะสม อย่างงดงาม...” (ครู)

“...เราทุกคนในระดับชั้นนั้น ครูที่ปรึกษา มัธยมศึกษาปีที่ 4 ทุกคน ไม่ว่าจะสอนวิชาอะไร ต้องมีส่วนร่วม เราจะเอานักเรียนไปอยู่ค่ายนอก โรงเรียน 2 ปีที่ผ่านมาเราใช้หมู่บ้านแม่กำปอง ซึ่งเป็นหมู่บ้านซึ่งเป็น Home Stay ด้วย วิธีการก็คือจะประสานกับชุมชน วิทยากรก็เป็นวิทยากรท้องถิ่น นำเด็กไปอยู่กับชาวบ้านที่เราไปติดต่อไว้ก่อนแล้ว บ้านนี้มีนักเรียนผู้หญิงได้ก็คน มีนักเรียนผู้ชายได้ก็คนอย่างนี้แหละ ไปอยู่กับชาวบ้าน เสร็จเรียบร้อยก็ให้เรียนรู้วิถีชาวบ้านที่เขาไปอยู่ด้วย...” (ครู)

“...เราทุกคนในระดับชั้นนั้น ครูที่ปรึกษา มัธยมศึกษาปีที่ 4 ทุกคน ไม่ว่าจะสอนวิชาอะไร ต้องมีส่วนร่วม เราจะเอานักเรียนไปอยู่ค่ายนอก โรงเรียน 2 ปีที่ผ่านมาเราใช้หมู่บ้านแม่กำปอง ซึ่งเป็นหมู่บ้านซึ่งเป็น Home Stay ด้วย วิธีการก็คือจะประสานกับชุมชน...” (ครู)

“...สมัย นายสุเชษฐ วิชชุต เป็นอาจารย์ใหญ่และ นายสุนทร สุวรรณอัครดี เป็นนายกสมาคม ได้มีการประชุมคณะกรรมการสมาคมนักเรียนเก่าบุญวาทย์ฯ ร่วมกับคณะผู้บริหารโรงเรียนที่ประชุมลงมติให้จัดสร้างอนุสาวรีย์ พลตรี มหาวอำมาตย์โท เจ้าบุญวาทย์วงษ์มานิต ขึ้น เพื่อเป็นการประกาศเกียรติคุณและสักการบูชา เป็นการแสดงความกตัญญูกตเวทิตาต่อท่านผู้สถาปนาโรงเรียน...” (ครู)

การให้คำปรึกษาหารือ ประสานการดำเนินงาน และปรึกษาหารือร่วมแก้ปัญหาของโรงเรียน โดยอาศัยวิทยากรศึกษานิเทศก์ และกรรมการบริหารโรงเรียนในระดับต่าง ๆ ของโรงเรียน ซึ่งเป็นการทำงานที่เกี่ยวข้องกับการวิเคราะห์สถานการณ์ การทำงานร่วมกัน และกิจกรรมนักเรียน ดึงข้อสนับสนุน ดังนี้

“...เป็นครูสอนและเป็นหัวหน้างานสารสนเทศ และเป็นหัวหน้าหมวด ช่วยงานฝ่ายบริหาร (ผู้ช่วยรองฯ) เป็นกรรมการบริหาร โรงเรียน...” (ครู)

“...เนื่องจากว่าอยู่มานานนะคะ ก็ได้รับคัดเลือกเป็นกรรมการผู้แทนครูในคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียน ค่ะ...” (ครู)

“...การทำแผนกลยุทธ์นั้น เราใช้วิธีการขอครู บุคลากรทั้ง โรงเรียนทำ เนื่องจากการทำ SWOT นะคะ ทุกคนเขียนมา แล้วจะมีกรรมการอีกกลุ่มหนึ่ง ซึ่งส่วนใหญ่แล้วจะเป็นหัวหน้างาน หัวหน้ากลุ่มสาระ ก็เอาปัญหาต่าง ๆ เหล่านั้นมารวบรวม แล้วเราก็มานำวิเคราะห์ ใช้เทคนิคของการวิเคราะห์ SWOT Analysis นะคะ ทำกันทุกอย่างตั้งแต่เริ่มวิเคราะห์ปัญหา วิเคราะห์จุดอ่อน จุดค้อย แล้วก็กำหนดวิสัยทัศน์ ทั้งหมดเลย เราจะไม่ใช่คนใดคนหนึ่ง คือเราจะรวมกันทุกครั้ง ดังนั้นก็จะมีการได้มาแล้วก็จะมีการประชุมพิจารณา...” (ครู)

“...โรงเรียนมีหลายอย่างที่เป็นองค์ประกอบหลักในการเป็นโรงเรียนยอดเยี่ยม โรงเรียนที่มีการแข่งขันสูง ใน 362 โรงเรียน อยู่ในภาคเหนือตอนบน 21 โรงเรียน วัฒนธรรมขององค์กร รักร่องค์กร เสียสละเพื่อองค์กร ปัจจัยพื้นฐานที่เป็นรูปแบบของการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้มี วัฒนธรรมองค์กร แผนกลยุทธ์ โดยโรงเรียนวัดโนทัยฯ เอาะระบบดีโรงเรียนมีคุณภาพมาพัฒนาองค์กร ในการขับเคลื่อนของโรงเรียนขนาดใหญ่ มีปัญหาอุปสรรคอะไรบ้าง เป็นปัจจัยสนับสนุนหรือปัจจัยในทางลบ..” (ครู)

“...ที่นี้พอมมาถึงแผนปฏิบัติการ ในแผนปฏิบัติการ ที่โรงเรียนเราจะ ไม่มีปัญหา คือในการจัดสรร โครงการใหม่ ๆ นะคะ เราก็จะมาพูดคุยกัน คือจะต้องคุยกันทุกครั้ง เรื่องการแบ่งสรรงบประมาณกัน ทุกอย่างเปิดเผย ถ้ามีเงินในมือเท่าไร ก็จะบอกคุณครูว่าเรามีงบประมาณประมาณการเท่านี้ จะมาคุยกันทุกครั้ง แล้วเป็นวัฒนธรรมอย่างหนึ่งก็คือ ที่เราเป็นใช้เงินอย่างประหยัด ทุกอย่างจะต้องเป็นสิ่งที่จำเป็นเท่านั้นนะคะ แล้วเราก็จะมีวิธีการจัดการที่จะให้โรงเรียนมีโครงการใหม่ ๆ เราก็ใช้วิธีการใหม่ ก็คือถ้าสมมุติว่ากลุ่มไหนหน่วยงานไหนมีงานใหม่ ๆ พิเศษที่เป็นการพัฒนากลุ่มนั้น ก็จะ ได้รับเงินเพิ่มจากเดิมเท่านั้นเท่านี้เปอร์เซ็นต์นะคะ แล้วก็จะมีวิธีการคิดโครงการที่ไม่เป็นงานรู้ทีม เพิ่มมากขึ้น...” (ครู)

“...การทำงานร่วมกันในรูปคณะกรรมการ โดยมีมติของคณะกรรมการ โรงเรียนต้องการอย่างนั้น โรงเรียนก็เสนอมา เสนอเสร็จกรรมการศึกษาก็เสนอแนะวิธีทำ...” (ครู)

“...คณะกรรมการสถานศึกษาได้มีส่วนร่วม (โดยได้รอมมา 1 คน) โดยได้รับคำแนะนำจากคณะกรรมการสถานศึกษา (ซึ่งเป็นผู้ว่าเก่า) ได้รับความร่วมมือเป็นอย่างดี โดยเฉพาะเรื่องการระดมทรัพย์ เอาใจใส่มากเลยเพราะไม่ให้ผู้ปกครองเดือดร้อน...” (กรรมการสถานศึกษา)

“...เพราะฉะนั้น หลักการบูรณาการตรงนั้นมันจะต่างจากบูรณาการคำของคร่อมตรงที่ว่า จะต้องบูรณาการกับหลักสูตรท้องถิ่น โรงเรียนก็จะทำหลักสูตรท้องถิ่นอยู่ 3 หลักสูตร ดอยสุเทพ ปลูกเป็นหลักสูตรแรกเพราะใกล้ดอยสุเทพ หลักสูตรโรงเรียนของเรา และหลักสูตรภูมิปัญญาท้องถิ่น นะคะ ครูแต่ละระดับชั้น เขาจะต้องประชุมวางแผนกันว่า ปีนี้บูรณาการระดับชั้นเราทำเรื่องอะไรดีนะ ...” (ครู)

โรงเรียนยอดเยี่ยมยังมีลักษณะเด่นที่เกี่ยวข้องกับความร่วมมือกันและกันในระหว่างโรงเรียนกับครูผู้สอน ชุมชน และสังคม ทั้งส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ โดยมีลักษณะการร่วมมือกันสูง ทั้งในรูปแบบของการระดมทรัพยากรทางการศึกษาจากชุมชนทั้งด้านวัสดุอุปกรณ์และวิทยากรท้องถิ่นที่มีความรู้ความสามารถร่วมเป็นคณะทำงานของโรงเรียน ร่วมกับชุมชนรักษาสถิงแวดล้อม ประเพณีและวัฒนธรรมที่ดีงาม มีสมาคมนักศิษย์เก่า ดังคำให้สัมภาษณ์ ดังนี้

“...โรงเรียนวัดโนทัยพายัพ เป็นผู้นำในการปฏิรูปการเรียนการสอน โดยการร่วมมือของชุมชนและท้องถิ่นเพื่อให้มีความเป็นเลิศทางปัญญา มีคุณธรรม จริยธรรม ดำเนินชีวิตตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และเป็นสมาชิกที่ดีของสังคม...” (ครู)

“...การจูงใจครูมาร่วมพัฒนา เพราะครูรักองค์กรมาก ความร่วมมือสูง มีความรับผิดชอบเต็มที่ รักองค์กร เสียสละเพื่อองค์กร...” (ครู)

“...ครูวัดโนทัยฯ รักองค์กร เป็นคนเสียสละเพื่อองค์กร แม้จะได้ยินเสียงบ่นว่าเหนื่อย แต่ความร่วมมือสูง ใครได้รับมอบอะไร ก็จะเต็มที่ จนหลายคนพูดแข่งว่าคนที่จะมาทำงานอย่างมีความสุข สุข ไปบ่นไป ก็ไม่เป็นไร ครูเราเป็นคนที่ให้ความร่วมมือดีมาก เสียสละ...” (ครู)

“...ในขณะที่เดียวกันผู้ปกครองก็ช่วยเหลือ โรงเรียน ถามว่าเขาช่วยเหลือโรงเรียนไหม ช่วยเขาคาดหวังจาก โรงเรียนสูง ในขณะที่เดียวกันเขาก็พร้อมจะช่วยเหลือ โรงเรียนในกรณีที่โรงเรียนมีความจำเป็นมีการร้องขอ ไปยังผู้ปกครองเพราะส่วนใหญ่ก็ยินดีให้ความร่วมมือ...” (ครู)

“...กรณีที่เราเชิญผู้ปกครองมาร่วมมาเป็นวิทยากร มาช่วยเหลือในการจัดการอบรมหรืออะไรนี้ ผู้ปกครองเขาจะยินดีมาร่วมไม่ว่าจะเป็นผู้ปกครองโดยตรง หรือโดยผ่านหน่วยงานหรือจะเป็นแหล่งประกอบการอะไรนี้ะ บางทีก็มาเป็นวิทยากรในการอบรมเด็กประจำสัปดาห์ในระดับชั้นต่าง ๆ เราจะจัดประชุมทุกสัปดาห์ระดับชั้นละ 1 ชั่วโมง ผู้ปกครองเขาจะเข้ามาช่วย ใครนัดกฎหมาย เราก็เชิญมาให้ความรู้เกี่ยวกับกฎหมายต่าง ๆ แก่เด็กนักเรียนหรือเรื่องของรัฐธรรมนูญ เรื่องของอะไรก็แล้วแต่ตามฤดูกาล ก็ผู้ปกครองก็ยินดีจะมา รวมถึงช่วงที่เราจัดงานวันวิชาการ เชิญมาร่วมจัดนิทรรศการ เขาก็มาร่วม...” (ครู)

“...กรณีที่เราเชิญผู้ปกครองมาร่วมมาเป็นวิทยากร มาช่วยเหลือในการจัดการอบรมหรืออะไรนี้ะ เพราะฉะนั้นผู้ปกครองเขาจะยินดีมาร่วมไม่ว่าจะเป็นผู้ปกครองโดยตรง หรือโดยผ่านหน่วยงานหรือจะเป็นแหล่งประกอบการอะไรนี้ะ พอเราขอความร่วมมือ ไปอาจจะชวนนักเรียนไปชมแหล่งประกอบการ เขาก็ยินดี ไม่ปฏิเสธ...” (ครู)

“...โรงเรียนประจำจังหวัดเชียงรายสามัคคีวิทยาคม ด้วยเหตุที่ถือกำเนิดจากความพร้อมอกพร้อมใจและเห็นดีเห็นงามร่วมกันของส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ เอกชน และประชาชนเชียงราย ทั้งปวง...” (ครู)

“...โรงเรียนประจำจังหวัดเชียงรายสามัคคีวิทยาคม ด้วยเหตุที่ถือกำเนิดจากความพร้อมอกพร้อมใจและเห็นดีเห็นงามร่วมกันของส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ...” (ครู)

“...ระบบการติดตามงานมีความสำคัญ มีการประชุมกลุ่มสาระฯ ทุกวันจันทร์ มีการทำงานด้วยใจเป็นครู การระดมทรัพยากรจากชุมชน...” (ครู)

“...ให้ผู้ปกครองเห็นว่าเงินที่ให้โรงเรียนนั้นใช้ประโยชน์มาก ปีก่อน ๆ เมื่อโรงเรียนเคยขอระดมทุนจากผู้ปกครองสร้างตึก 100 ปี พอมาปีที่แล้วการประชุมผู้ปกครองต้องเปลี่ยนแทนที่จะประชุมรวมกัน ผู้อำนวยการก็บอกว่าประชุมเป็นระดับห้องเรียน ให้นักเรียนทุกคน แต่ละคนทุกคนในโรงเรียนให้แสดงออกความสามารถ การใช้คอมพิวเตอร์อยู่ในห้อง มีการพูดภาษาอังกฤษ ภาษาจีน ภาษาญี่ปุ่น มีการนำเสนอการทดลอง โครงการงานวิทยาศาสตร์ บูรณาการต่าง ๆ ผู้ปกครองที่เข้าไปชมลูกหลานของตนเอง ทุกคนได้แสดงออก แล้วก็มองเห็นว่า อ้อ เงินที่ให้โรงเรียนได้ประโยชน์กับลูกหลานก็จะไม่มีคนที่จะเบ่นต่อ นะคะ พอปีนี้ ผอ. ชี้แจงว่าจะต้องจ่ายอะไรบ้าง ก็จะไม่ค่อยมีคนบ่น เพราะส่วนใหญ่เงินที่โรงเรียนเก็บนั้นจะเป็นเงินที่คืนให้นักเรียนไปเกือบทั้งหมด เช่น ค่าใช้จ่ายในกีฬา นักเรียนก็จะไม่จ่ายเลย นักเรียนจะได้ใช้ตรงนั้นทุกบาททุกสตางค์...” (ครู)

“...การสนับสนุน ระดมทรัพยากร จากชุมชนจะได้รับความเห็นชอบจากกรรมการสถานศึกษา ระดมได้ สองล้านเก้า เนื่องจากว่าเราได้รับความอนุเคราะห์จาก ปตท. ที่จะมาวางเครือข่ายให้เราในปีงบประมาณฯ 3 ล้าน...”

“...อัคราครูตลงเกษียณ เออร์รี่ไปก็ไม่ได้กิน มีการจ้างครู โดยขอความร่วมมือกับผู้ปกครอง โดยมีการจ้างครูที่เกษียณมาสอน...” (ผู้บริหาร)

สรุปได้ว่า โรงเรียนเอกชนจะมีบรรยากาศของความไว้ใจกันในองค์กร บุคลากรมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ช่วยเหลือกันและกัน บุคลากรทุกฝ่ายทุกคนทำงานร่วมกันแบบมีส่วนร่วม มีการปรึกษาหารือ ประสานการดำเนินงาน และปรึกษาหารือร่วมแก้ปัญหาขององค์กร การระดมทรัพยากรทางการศึกษาจากชุมชนทั้งด้านวัสดุอุปกรณ์และวิทยากรท้องถิ่นที่มีความรู้ความสามารถร่วมเป็นคณะทำงานของโรงเรียน ร่วมกับชุมชนรักษาสิ่งแวดล้อม ประเพณีและวัฒนธรรมที่ดั้งเดิมมีสมาชิกศิษย์เก่า คณะกรรมการเครือข่ายผู้ปกครอง และคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีส่วนร่วมในการบริหารจัดการองค์กร ให้เจริญก้าวหน้า ดังแสดงได้ด้วยภาพปรากฏการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในโรงเรียนเอกชน ดังนี้

เตรียมผลงานเด็กเสนอผู้ปกครองห้องใครห้องมัน ผู้ปกครองจะเข้าใจหรือไม่เข้าใจก็ตาม เด็กไปคิด มาว่าจะเสนออะไร คือแต่ละคนมีความสามารถไม่เหมือนกัน แต่ละห้องมีความสามารถของใครของมันใช้สื่ออะไรที่อยู่ในห้อง ผู้ปกครองก็จะเห็นว่าห้องเรียนมีสื่อมากมาย...” (ครู)

ผลการประเมิน โรงเรียนวัดโนนทัยพยัพ จาก สมศ. มาตรฐานที่ 10 ระบุว่าผู้บริหารมีภาวะผู้นำและมีความสามารถในการบริหารจัดการได้ในระดับดีมาก

ผลการประเมิน โรงเรียนสามัคคีจาก สมศ. มาตรฐานที่ 12.2 ระบุว่าผู้บริหารมีความคิดริเริ่ม มีวิสัยทัศน์และเป็นผู้นำทางวิชาการ ได้ในระดับดีมาก

“...เน้นระบบเรียนรู้ ส่งเสริมให้ครูจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลาย ให้นักเรียนแสดงออก ในทางวิชาการ นักเรียนไปประกวดแข่งขัน ชุมชน ผู้ปกครอง รับประทาน เป็นผลส่วนหนึ่ง นักเรียน ได้รับรางวัล ปี พ.ศ. 2548 ได้รับรางวัลโรงเรียนขนาดใหญ่ ถือเป็นชื่อเสียงไปยังชุมชน ผู้ปกครอง ครูไปเยี่ยมบ้าน 100 เปอร์เซนต์...” (ครู)

“...ให้ผู้ปกครองเห็นว่าเงินที่ให้โรงเรียนนั้นใช้ประโยชน์มาก ปีก่อน ๆ เมื่อโรงเรียนเคย ขอระดมทุนจากผู้ปกครองสร้างตึก 100 ปี พอมาปีที่แล้วการประชุมผู้ปกครองต้องเปลี่ยน แทนที่จะ ประชุมรวมกัน ผู้อำนวยการก็บอกว่าประชุมเป็นระดับห้องเรียน ให้นักเรียนทุกคน แต่ละคนทุกคน ในโรงเรียนให้แสดงออกความสามารถ การใช้คอมพิวเตอร์อยู่ในห้อง มีการพูดภาษาอังกฤษ ภาษาจีน ภาษาญี่ปุ่น มีการนำเสนอการทดลองโครงการวิทยาศาสตร์ บูรณาการต่าง ๆ ผู้ปกครองที่เข้าไปชม ลูกหลานของตนเอง ทุกคนได้แสดงออก แล้วก็มองเห็นว่า อ้อ เงินที่ให้โรงเรียนได้ประโยชน์กับ ลูกหลานก็จะไม่มีคนที่งบนั่นละคะ เพราะส่วนใหญ่เงินที่โรงเรียนเก็บนั้นจะเป็นเงินที่คืนให้ นักเรียนไปเกือบทั้งหมด เช่น ค่าใช้จ่ายในกีฬา นักเรียนก็จะไม่จ่ายเลย นักเรียนจะได้ใช้ตรงนั้น ทุกบาททุกสตางค์...” (ครู)

ผลการประเมิน โรงเรียนสามัคคี สมศ. มาตรฐานที่ 12.3 ระบุว่า ผู้บริหารมีความสามารถในการบริหารงานวิชาการและการจัดการได้ในระดับ ดีมาก

“...เวลาที่ผู้อำนวยการมอบหมาย ท่านก็ไม่ได้บอกว่านี้ศิษย์เก่านะ คนนี้ไม่ใช่ศิษย์เก่า ไม่ต้องทำ ไม่ใช่ท่านก็ดูตามความสามารถศักยภาพของแต่ละคน ท่านก็ใช้ระบบ *Put the Right Man in the Right Job* นะตามระบบการทำงาน เท่าที่ดูแล้วผู้บริหาร โรงเรียน เวลาที่ท่านมา ท่านก็จะศึกษา บริบทของโรงเรียน ศึกษาความรู้ความสามารถของครู ใน โรงเรียนก่อน แล้วครูคนไหนมีความรู้ ความสามารถด้านไหน...” ความหมายของการมอบหมายงานให้ถูกกับคนนั้น ผู้วิจัยเห็นว่าผู้บริหาร โรงเรียนมีทักษะพื้นฐานของการใช้เทคนิคการวิจัยเข้ามาช่วยในการเก็บรวบรวมข้อมูลที่ต้อง ก่อนการตัดสินใจสั่งงาน หรือมอบหมายงานให้กับผู้ร่วมงาน

ผลการประเมินโรงเรียนสามัคคี จาก สมศ. มาตรฐานที่ 12.5 ระบุว่า ผู้บริหารมีความสามารถ ใช้การวิจัย เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา ในระดับ ดีมาก

“...ความสามารถของผู้นำ ผู้อำนวยการ โรงเรียน มันเป็นความ โชคดีและเป็นบุญของ โรงเรียนบุญวาทย์ที่เราได้ผู้บริหารแต่ละคนที่มานี้ ตั้งแต่คนแรกจนถึงคนปัจจุบัน ถ้าไปดูกิจกรรม ของท่านที่ท่านทำมา สถาบันแห่งนี้ท่านพยายามใช้ความรู้ความสามารถของท่านไม่ว่าจะเป็นเรื่อง วิชาการการดูแลเรื่องของการบริการชุมชน เรื่องของธุรการต่าง ๆ นี้ ก็จะทำให้แทบจะทำความ สมบูรณ์ของระบบการบริหารงานมัน มีความต่อเนื่องส่งผลถึงประสิทธิภาพจนมาถึงปัจจุบันนะครับ เราคงจะปฏิเสธไม่ได้ที่เจ้าพ่อตาถึง ลือลือผู้บริหารมาแต่ละคนนี่ โอเคนะ ทางวิชาการนี้ยอมรับได้ อันนี้ถือเป็นบุญของ โรงเรียนนะครับ...” (ครู)

ผลการประเมินโรงเรียนบุญวาทย์วิทยาลัย มาตรฐานที่ 11.1 ระบุว่า ผู้บริหารมีคุณธรรม จริยธรรมและปฏิบัติตนตามจรรยาบรรณของวิชาชีพ อยู่ในระดับดีมาก

ผลการประเมินโรงเรียนสามัคคีจาก สมศ. มาตรฐานที่ 12.1 ระบุว่าผู้บริหารโรงเรียนมี คุณธรรมจริยธรรม และปฏิบัติตนตามจรรยาบรรณของวิชาชีพ อยู่ในระดับ ดีมาก

ผลการประเมินโรงเรียนสามัคคีจาก สมศ. มาตรฐานที่ 12.4 ระบุว่า ผู้บริหารมีการบริหาร ที่มีประสิทธิภาพ และประสิทธิผลผู้เกี่ยวข้องพึงพอใจ ในระดับ ดีมาก

“...ผลสำเร็จของงาน...ที่ภาคภูมิใจก็คือ ได้มีส่วนร่วมในการบริหารงานของ โรงเรียน ในทีมงานประกันคุณภาพนะคะ ได้มีส่วนที่จะช่วยรวบรวมงานของโรงเรียน แล้วยัง เออ เดียวงาน ที่จะในการที่โรงเรียนจะ ได้รับการประเมินในด้านต่าง ๆ นะคะ ตั้งแต่การประเมินคุณภาพ ตั้งแต่ ภายใน เมื่อก่อนเรียกว่าคุณภาพภายใน จากหน่วยงานต้นสังกัดนะคะ...ที่ภาคภูมิใจที่สุด ก็จะเป็น การว่าทำให้โรงเรียนนี้นะคะ ประสบความสำเร็จนะคะ โรงเรียนได้รับรางวัลนะคะ รางวัลพระราชทาน นี้เมื่อปี พ.ศ. 2545 นะคะ... แล้วก็ในปี พ.ศ. 2550 ทางโรงเรียนเราส่งขอเข้ารับการประเมินอีกครั้งหนึ่ง นะคะ ในขณะนี้เขาก็ได้ประกาศแล้ว ประกาศในที่ประชุมเขต แต่ว่ายังไม่เป็นลายลักษณ์อักษร มาถึงโรงเรียนนะคะ...เป็นความภาคภูมิใจอย่างหนึ่งนะคะ...” (ครู) แสดงให้เห็นว่า ผลงานที่ปรากฏ ยืนยันความพึงพอใจในทักษะการบริหารของผู้บริหาร โรงเรียน ได้เป็นอย่างดี มีผลงานอย่างเป็น รูปธรรมเป็นที่ยอมรับของหน่วยงานทางการศึกษา

ครูผู้สอนในโรงเรียนขอคนนิยมจะเป็นผู้ที่รักการสอน ตั้งใจรับผิดชอบในหน้าที่การสอน แสวงหาความรู้ในการพัฒนาตน สนใจในการพัฒนาผู้เรียน มีความรู้ความสามารถ มีคุณวุฒิตรงตาม ความสามารถที่สอน และเป็นแบบอย่างที่ดี มีข้อสนับสนุน ดังนี้

“...ประเด็นที่ 4 คือ ความสามัคคีและความสามารถของบุคลากรในองค์กรของเรา จะเห็นได้ว่าแต่ละองค์กร ซึ่งถ้าว่าไปแล้วบุญวาทย์เป็นองค์กรใหญ่ เราก็ทำของเรากการบริหาร

เราก็จัดองค์กรเป็นสิ่งสำคัญ แล้วก็สร้างความสามัคคีให้กับครู แต่ละคนก็รู้หน้าที่ของตนว่าคุณต้องทำอะไรแล้วก็พูดอย่างมีความเชื่อมั่นว่าครูที่นี้มีความรับผิดชอบสูงมาก โดยเฉพาะการสอนครบถ้วนไหนไม่ได้สอน หรือฝ่ายบริหารจัดการกิจกรรมบ่อย ๆ เขาจะบ่น แล้วก็เขา ไม่ทิ้งการสอน โดยส่วนรวมนี่คือสิ่งที่ผมคิดว่าเป็นเอกลักษณ์ของครูที่นี้แหละครับ แล้วก็อีกหลาย ๆ โรงเรียนที่เป็นขอยกยอ คือความรับผิดชอบในหน้าที่ ก็หน้าที่การสอน ถือว่าการสอนเป็นสิ่งสำคัญที่สุด...” (ครู)

“...คนบางส่วนต้องมีคติบังคับว่าคนเข้ามาใหม่ต้องมาปรับปรุงเข้ากับคนเก่าอย่างเรื่องความรับผิดชอบด้านการสอน ถือว่าครูทุกคนถือว่าการสอนเป็นหัวใจ เพราะฉะนั้นงานการสอนต้อง 80 เปอร์เซ็นต์ 90 เปอร์เซ็นต์ งานอื่นค่อย 10 เปอร์เซ็นต์ 15 เปอร์เซ็นต์ 20 เปอร์เซ็นต์ พอครูใหม่เข้ามาจะทำอะไรที่มันไม่เหมือนประเพณีครูเก่าเขา ก็จะถูกวัฒนธรรมองค์กรตัวนี้บังคับคือแทนที่จะไปทำอะไรที่มันไม่เหมาะ ไม่ควรก็ไม่ทำ เป็นจิตสำนึก...” (ครู)

“...การเรียนการสอนมีระบบการส่งแผนการเรียนการสอน หาวิธีการใหม่ ๆ มาพัฒนาการเรียนการสอนอยู่เสมอ...” (ครู)

“...งานที่ช่วย โรงเรียนก็ได้เป็นหัวหน้าระดับชั้นนะคะ ช่วยงานฝ่ายปกครอง ก็เรียกว่าฝ่ายปกครองของโรงเรียนนะคะ แล้วก็ ได้ทำผลงานทางวิชาการ ในการสอนภาษาอังกฤษนะคะ ก็ได้ตำแหน่งอาจารย์ 3 ระดับ 8 เมื่อ พ.ศ. 2536 ค่ะ รู้สึกจะได้ก่อนนะคะแล้วก็ไปศึกษาต่อปริญญาโทนะคะ ค่ะ พอกลับมาก็ได้เป็นหัวหน้ากลุ่ม วิชาภาษาอังกฤษก็ทำได้สัก 2 ปี ขึ้นปีที่ 3 ในฐานะหัวหน้าหมวดนะคะ โรงเรียนก็กำลังเข้าสู่ยุคปฏิรูปการศึกษานะคะ ที่จะต้องมีการเปลี่ยนแปลงการจัดการเรียนการสอน เปลี่ยนแปลงการพัฒนาโรงเรียน ให้เป็นระบบมากยิ่งขึ้นนะคะ...” (ครู)

“...อาจารย์ทุกคนในกลุ่มสาระจะขยัน ครู โรงเรียนนี้มีการพัฒนาตนเอง ในการเรียนการสอน ครูจะขยันหมั่นเพียรถึงแม้จะอายุมาก...” (ครู)

ผลการประเมินโรงเรียนสามัคคีจาก สมศ. มาตรฐานที่ 10 ข้อ 10.4 ระบุไว้ว่าครูผู้สอน มีด้านแสวงหาความรู้และเทคนิค วิธีการใหม่ ๆ รับฟังความคิดเห็นใจกว้าง และยอมรับการเปลี่ยนแปลง มีผลการประเมินในระดับ ดีมาก

“...ครูที่ปรึกษามัธยมศึกษาปีที่ 4 ทุกคน ไม่ว่าจะสอนวิชาอะไรต้องมีส่วนร่วม เราจะเอานักเรียน ไปอยู่ค่ายนอก โรงเรียน 2 ปีที่ผ่านมาเราใช้หมู่บ้านแม่กำปอง ซึ่งเป็นหมู่บ้านซึ่งเป็น Home Stay ด้วยวิธีการก็คือจะประสานกับชุมชน วิทยากรก็เป็นวิทยากรท้องถิ่น นำเด็ก ไปอยู่กับชาวบ้านที่เราไปติดต่อไว้ก่อนแล้ว บ้านนี้มีนักเรียนผู้หญิงได้ก็คน มีนักเรียนผู้ชายได้ก็คนอย่างนี้นะคะ ไปอยู่กับชาวบ้าน เสรีเรียบริบายก็ให้เรียนรู้วิถีชาวบ้านที่เขาไปอยู่ด้วย...” (ครู)

“...ปีนี้บูรณาการระดับชั้นเราทำเรื่องอะไรดีนะ สมมุติว่า มัธยมศึกษาปีที่ 3, มัธยมศึกษาปีที่ 6 นี่เป็นภูมิปัญญาท้องถิ่น เขาก็จะเลือกว่า เอ๊ะ จะพาเด็กไปแหล่งเรียนรู้ไหน ก็จะต้อง ถ้าจะไป

เวียงกุมกาม เวียงกุมกามอะไรนี่นะคะ เออ แต่ แต่ละกลุ่มสาระ แต่ละวิชานี้ ครูคิดว่า มาตรฐานของ สาระตัวเองที่สอน อะไรที่สามารถจะเอามาบูรณาการตรงนี้ได้บ้างนะคะ แล้วก็ในการบูรณาการ แต่ละระดับชั้นนี้จะมีเป้าหมายการที่ว่ามันมีเรื่องของมาตรฐานสาระของ 8 กลุ่มสาระแล้ว มีหลักสูตร ท้องถิ่นแล้วนี่ ครูก็จะต้องทำใบงาน เอกสาร คู่มือ ในการ ไปศึกษาแหล่งเรียนรู้เพื่อที่จะ รู้ว่าเด็กได้ ศึกษาครอบคลุมไหม เสร็จเรียบร้อยกลับมา เด็กก็จะต้องมาทำ มาเข้ากลุ่มละ 5,6 คน มานำเสนอสิ่งที่ ตัวเองสนใจ บูรณาการเป็นระดับชั้น...” (ครู)

ผลการประเมิน โรงเรียนสามัคคีจาก สมศ. ด้านการเรียนการสอน ข้อ 10.3 ระบุว่า ครูผู้สอนมีความมุ่งมั่นอุทิศตนในการสอนและพัฒนาผู้เรียน” มีผลการประเมินในระดับ ดีมาก

ผลการประเมิน โรงเรียนบุญวาทย์จาก สมศ. มาตรฐานที่ 9.3 ระบุว่า ครูมีความมุ่งมั่นและ อุทิศตนในการสอนและพัฒนาผู้เรียน ผลการประเมินระดับ ดีมาก

ผลการประเมิน โรงเรียนบุญวาทย์จาก สมศ. มาตรฐานที่ 9.4 ระบุว่า ครูมีการแสวงหา ความรู้และเทคนิควิธีการสอนใหม่ ๆ รับฟังความคิดเห็น ใจกว้าง และยอมรับการเปลี่ยนแปลง ผลการประเมินระดับ ดีมาก

“...ตอนนี้ใหม่ล่าสุด ที่รวบรวมได้นะคะ มัธยมศึกษาปีที่ 6 ปีที่แล้ว 413 คน นะ มัธยมศึกษา ปีที่ 6 แอดมิชชันยังไม่รวม เพราะว่าแอดมิชชันไม่สามารถจะรวบรวมได้ เด็กก็จะบอกมา ไม่มีเลข ประจำตัวของเด็ก เฉพาะ โควตาภาคเหนือ โครงการเรียนดี โครงการพิเศษ รับตรงทั้งหลายนี้ นะคะ ในนักเรียนทั้งหมด มัธยมศึกษาปีที่ 6 ทั้งหมดปีแล้ว 413 คน มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ได้ 98 คน คิดเป็นร้อยละ 23 กว่า... รวมทั้งหมด 229 คน ใน 413 ก็คิดเป็น 50 กว่าเปอร์เซ็นต์นะคะที่ได้...” (ครู) จากปรากฏการณ์สะท้อนให้เห็นว่า ครูผู้สอนของ โรงเรียนมีความรู้ความสามารถเป็นอย่างดีจาก ผลการติดตามนักเรียนให้เข้าเรียนต่อได้ในระดับมหาวิทยาลัยที่มีชื่อเสียงหลายแห่ง

“...สภาพเด็กไม่ใช่เกรด ดี นะคะ แต่การที่เราพยายามพัฒนา โดยการใช้ค่ายของครุวม ใช้บูรณาการพบว่า เออ ใน 2 ปีที่ผ่านมา เด็กเราจบมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่ไปสอบเอาทุน พสวท. ที่เรียนได้ทุน พสวท. ตั้งแต่ปริญญาตรีถึง เอก ก็ได้ปีละ 1 คนนะคะ ปี 49 1 คน ปี 50 1 คน และปีนี้ ที่สอบไปก็ยังไม่รู้ผล ปีนี้เป็นอย่างไรนะคะ ก็ถือว่าอาจเป็นผลพวงมาจากการที่ได้รู้จักที่จะศึกษา ค้นคว้าด้วยตัวเอง รู้จักที่จะเรียนรู้ เพราะว่าเราพยายามที่จะให้เด็กเรียนรู้แบบบูรณาการ อย่างข้อสอบ พสวท. นี้จะออกเชิงบูรณาการค่อนข้างเยอะนะ ก็คิดว่าอย่างนั้น แล้วก็เด็กจะได้จากการรับตรง อะไรพวกนี้ค่อนข้างมาก แต่แอดมิชชัน ที่ เวลาเปิดภาคเรียนปี อำ นัดเด็กว่าใครได้ที่ไหนก็ตาม โรงเรียนก็จะแสดงความยินดีหน้าเสาธงก็ 90 กว่าเปอร์เซ็นต์ นะคะ...” (ครู)

“...ปัจจุบันอาจจะเกษียณ ไปบ้างแล้วนะคะ แต่ก็ 36 คน เรานักถึงเกือบ 40 คน ไซ้ใหม่คะ ครูเรามีประมาณ 120 คน ก็ 1 ใน 3 เป็นศิษย์เก่า นะคะ พอเป็นศิษย์เก่านี้เราก็มีจิตวิญญาณนะคะของ

ความเป็นลูกวัด โนทัยนี่ เพราะฉะนั้นงานอะไรที่โรงเรียนมอบหมายมานี้ เราก็เราก็ทำ ทีนี้ครูส่วนใหญ่ทำนะคะ ส่วนน้อยที่เขาอาจจะฟังมา เขาอาจจะยังไม่เข้าใจงาน เขาก็ทำนะ เขาก็ทำตามไป เพราะฉะนั้นมันก็สามารถที่จะขับเคลื่อนองค์กรไปได้นะคะ ก็คิดว่าถ้าวงล้อในนี้ นะฮะหมุน วงล้อนอกก็จะต้องตามใช้ใหม่คะ ก็ทำให้งานระบบของเราสามารถที่จะไปได้ทุก ๆ ระบบนะคะ ยิ่งเราได้บุคลากรที่มีความรับผิดชอบสูง มีความสามารถสูงด้วยนะ...” (ครู)

“...เป็นโรงเรียนเก่าแก่ของจังหวัดเชียงราย เป็นที่เชื่อถือของผู้ปกครอง เรียนตั้งแต่รุ่นพ่อจนถึงรุ่นลูกรุ่นหลาน พ่อผมก็เป็นศิษย์เก่าที่นี่ ผมก็เป็นศิษย์เก่าที่นี่ ลูกก็เป็นศิษย์เก่าที่นี่ การเรียนการสอนได้รับความเชื่อถือจากคณาจารย์ เช่น การที่ได้นำเด็กสอบเข้าเอนทรานต์ได้มากที่สุดของจังหวัดเชียงราย เป็นที่ชื่นชมและเชื่อถือของผู้ปกครอง คือ เป็นจุดเด่นที่ว่า เป็นโรงเรียนเก่าแก่ เป็นโรงเรียนที่น่าเชื่อถือ และเป็นโรงเรียนที่จัดมีการเรียนการสอนที่เป็นแนวทางของจังหวัดเชียงราย พิสูจน์ได้จาก การที่เด็กไปสอบแข่งขันหรือเอนทรานต์ เป็นโรงเรียนยอดนิยม จึงมีคนมาเรียน อายุของสถาบันก็เป็นเรื่องสำคัญ เพราะอายุงาน และมีผลการสอบผลจากการเอนทรานต์อยู่ในระดับสูง...”

ผลการประเมิน โรงเรียนสามัคคีจาก สมศ. มาตรฐานที่ 10 ข้อ 10.5 ระบุไว้ว่า ครูผู้สอนจบการศึกษา ระดับปริญญาตรีทางการศึกษาหรือเทียบเท่าขึ้นไป มีผลการประเมินในระดับดีมาก

ผลการประเมิน โรงเรียนสามัคคีจาก สมศ. มาตรฐานที่ 10 ข้อ 10.6 ระบุไว้ว่า ครูผู้สอนสอนตรงตามวิชาเอก-โท หรือตรงตามความถนัด มีผลการประเมินในระดับดีมาก

ผลการประเมิน โรงเรียนวัดโนทัยจาก สมศ. มาตรฐานที่ 8 ระบุไว้ว่า ครูมีคุณวุฒิ/ ความรู้ความสามารถตรงกับงานที่รับผิดชอบและมีคุณภาพเพียงพอ

ผลการประเมิน โรงเรียนบุญวาทย์ สมศ. มาตรฐานที่ 9.5 ระบุไว้ว่า ครูผู้สอนจบการศึกษา ระดับปริญญาตรีทางการศึกษาหรือเทียบเท่าขึ้นไป.. มีผลการประเมินระดับ ดีมาก

ผลการประเมิน โรงเรียนบุญวาทย์ สมศ. มาตรฐานที่ 9.6 ระบุไว้ว่า ครูผู้สอนสอนตรงตามวิชาเอก-โท หรือตรงตามความถนัด..ผลการประเมินอยู่ในระดับ ดีมาก

“...อาจารย์ที่อยู่ก่อนท่านก็มีวัฒนธรรมในการทำงาน ทุกคนก็มีความรับผิดชอบในการทำงานของตนเอง อาจารย์รุ่นก่อน ๆ เป็นแบบอย่างที่ดี การดำเนินชีวิตนะคะ...” (ครู)

“...แผนการสอนไม่ใช่มีเอาไว้โชว์ มีเอาไว้ใช้ ซึ่งเป็นสิ่งที่เปลี่ยนความคิดจากหน้ามือเป็นหลังมือ การทำแผนการสอนไม่ได้มีเอาไว้โชว์ มีเอาไว้ให้ตรวจ มีเอาไว้ที่จะเลื่อนวิทยฐานะนะคะ แต่ว่าคุณครูเหล่านั้นท่านมีเอาไว้ใช้ แล้วก็ปรับอยู่ตลอดเวลา แล้วก็เวลาวางก่อนค่ำ ไม่ใช่ว่ามานั่งกินส้มตำ หรือกินอะไรกันอยู่หลังห้อง ท่านจะทำงาน เตรียม Sheet เตรียมเอกสาร เราก็ไม่ได้ขยันอย่างท่าน แต่ก็จำเป็นต้องพยายามตามให้ทัน แล้วหันไปที่มุมหนึ่ง อาจารย์ท่านหนึ่งเกษียณไปแล้วคือคุณครูนิภาพร ตอนอายุ 59 นะคะ ไม่เคยเห็นท่านอยู่นิ่ง ๆ หรือนั่งทอดอารมณ์ จะเตรียมงานตรวจงาน กรอกคะแนน คะแนนเก็บตลอดเวลา...” (ครู)

ครูจะเป็นผู้ที่มีจรรยาบรรณ มีการอุทิศตนต่องาน รักอาชีพการเป็นครู เอาใจใส่ผู้เรียน เสียสละให้กับการทำงาน เคารพเชื่อฟังผู้บริหาร และเป็นผู้ที่พัฒนาตน ดังนี้

“...ใช้กลยุทธ์ของผู้บริหาร สัมพันธ์องค์กรอื่น ๆ ให้มาช่วยเหลือนักเรียน การออกเยี่ยม บ้านนักเรียน ในระบบดูแลฯ ทำให้แตกต่างจากที่อื่น...” (ครู)

“...ไม่ว่าจะงานอะไรก็ตาม จะเสร็จก่อนจะเรียบร้อยก่อน แผนการสอนไม่ใช่มีเอาไว้โชว์ มีเอาไว้ใช้ ซึ่งเป็นสิ่งที่เปลี่ยนความคิดฉัน จากหน้ามือเป็นหลังมือ การทำแผนการสอนไม่ได้มี เอาไว้โชว์ มีเอาไว้ให้ตรวจ มีเอาไว้ที่จะเลื่อนวิทยฐานะนะคะ แต่ว่าคุณครูเหล่านั้นท่านมีเอาไว้ใช้ แล้วก็ปรับอยู่ตลอดเวลา แล้วก็เวลาว่าง ก่อนคำ ท่านจะทำงาน เตรียม Sheet เตรียมเอกสาร ท่าน เราก็ไม่ได้ขยันอย่างท่าน แต่ก็จำเป็นต้องพยายามตามให้ทัน แล้วหันไปที่มุมหนึ่ง อาจารย์ท่านหนึ่ง เกษียณไปแล้ว คือคุณครูนิภาพร ตอนอายุ 59 นะคะ ไม่เคยเห็นท่านอยู่หนึ่ง ๆ หรือนั่งทอดอารมณ์ จะเตรียมงาน ตรวจงาน กรอกคะแนน คะแนนเก็บตลอดเวลา...” (ครู)

“...ครูทุกคนเป็นแบบอย่างที่ดีในการดำเนินชีวิต มีความรับผิดชอบ ตั้งใจทำงานด้วย เป็นนักเรียนศิษย์เก่าเห็นตัวอย่างจากคุณครู ซึ่งมี 36 คนที่เป็นครูที่เป็นศิษย์เก่ามี 1 ใน 3 (มีครู 120 คน) มีจิตวิญญาณการเป็นวัฒนธรรม โน้ตพยาบาล ขอมอุทิศ ทุ่มเทให้กับ โรงเรียน...” (ครู)

“...การเรียนการสอนมีระบบการส่งแผนการเรียนการสอน หัววิธีการใหม่ ๆ อยู่เสมอ...” (ครู)

“...ยาวจนถึงปัจจุบันนะคะ อายุราชการก็เกือบจะ 37 ปีนะคะ นับถึงปีนี้นะคะ ก็ไม่มีการ เคลื่อนย้ายไปที่ไหนนะคะ ก็อยู่โรงเรียนนี้มาโดยตลอดนะคะคะ จากนั้นก็ได้ไปศึกษาต่อในระดับปริญญาโทที่ภาควิชาบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ไปเรียนเมื่อปี พ.ศ. 2538 ค่ะ จบ 14 นะคะ จบพ.ศ. 2514 ไปเรียนเมื่อ พ.ศ. 2538 ก็จบออกมาในปี พ.ศ. 2540 ค่ะ...” (ครู)

“...ในชุมชนที่มีนักเรียนอยู่ก็จะเห็นความเอาใจใส่จากครู...” (ครู)

“...หัวหน้าระดับขึ้นมาในการบริหารจัดการดูแลช่วยเหลือนักเรียน การปกครองอะไรก็จะ อยู่ในระดับ ที่นี้บางระดับก็จะมีวิธีการดูแลช่วยเหลือนักเรียน บริหารจัดการในระดับที่คือนะคะ เช่น เข้าแถว ชั้นนี้ ก่อนเขาเลย พร้อมก่อนเพื่อน เขาทำยังไง บางระดับเขาก็นำมานำเสนอในที่ประชุมว่า วิธีปฏิบัติงานของระดับเขาที่ดีว่าดีนั้นเป็นยังไง ก็เป็นการ KM การปฏิบัติงานเป็น Best Practice ของตัวเอง...” (ครู)

“...ระบบการติดตามงานมีความสำคัญ มีการประชุมกลุ่มสาระฯ ทุกวันจันทร์ มีการทำงาน ด้วยใจเป็นครู การระดมทรัพยากรจากชุมชน...” (ผู้บริหาร)

“...ถ้าเด็กเก่ง ๆ ส่วนใหญ่ก็ไม่จำเป็นต้องไปสอบ มั่นใจว่าลูกตัวเองเก่งก็ส่งไปสอบระดับกลาง ลงมา พอสอบอยู่พราศไม่ได้ ยูพราศนะคะ ก็มาสอบที่เรา พื้นที่บริการมันก็ต้องอยู่ที่เราอยู่แล้ว พร้อมเด็กที่เข้ามาที่เรานี้ ก็เป็นเด็กค่อนข้างอ่อนขึ้น ไปถึงปานกลาง ค่ะ มากสุด คีบวก็อาจจะไม่ก็คนทำนองนั้น เอ จะหาไม่ค่อยได้ แต่เราจะต้องพัฒนาเด็กของเรา พอถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 เราก็จะมีการเตรียมความพร้อมให้เด็ก สอนตัว เพื่อเตรียมความพร้อมในการสอบ ส่วนหนึ่ง...” (ครู)

“...ครูวัล โนทัยฯ รักองค์กร เป็นคนเสียสละเพื่อองค์กร แม้จะได้ยินเสียงบ่นว่าเหนื่อย แต่ความร่วมมือสูง ใครได้รับมอบอะไร ก็จะเต็มที จนหลายคนพูดแข่งว่าคนที่จะมา...” (ครู)

“...ทำงานอย่างมีความสุข สุขไปบ่นไป ก็ไม่เป็นไร ครูเราเป็นคนที่ทำให้ความร่วมมือดีมาก เสียสละ...” (ครู)

“...ท่านเป็นคนที่เรียนเก่งจริง ๆ ท่านทำงานวิชาการ คือบอกว่า คือของแท้นะคะ ก็จะเคารพ และเชื่อมือท่านมาก นี้ ก็เป็นตัวอย่างของโรงเรียนนี้ มีพรรคเดียวคือพรรคฝ่ายรัฐบาล ผู้นำเลยเคารพ ผู้ใหญ่ เด็กกว่าสวัสดิ์ทุกวัน เด็กก็ทำตามคะ...” (ครู)

“...ครูผู้น้อยเคารพครูอาวุโสกว่า เคารพทั้งวัยวุฒิ คุณวุฒิ...” (ครู)

“...การเคารพผู้ใหญ่คะ ครูผู้น้อย ครูผู้ค้อยอาวุโส จะต้องเคารพอาวุโสกว่านะคะ ครูผู้น้อย ก็จะเคารพผู้บริหาร ไม่ว่าจะเป็นผู้อำนวยการ หรือรองผู้อำนวยการนะคะ เคารพทั้งวัยวุฒิคุณวุฒิ เคารพจริง ๆ นะคะ...” (ครู)

“...โรงเรียน-ครู ใช้เงินอย่างประหยัด...” (ครู)

“...พอเข้ามาอยู่ในโรงเรียนนี้ตั้งแต่ มศ.4 นะคะ มา มศ.4 ก็เห็นอาจารย์หลายท่าน ท่านเป็นคนที่สุดภาพ เรียบร้อย ตั้งใจทำงาน ไม่มีเรื่องอะไรเสื่อมเสีย หรือท่านก็รักนักเรียน ปลุกฝังทำให้เรานี้ เรารู้สึกว่า คือเราออกมาเป็นครูนี้...” (ครู)

ผู้บริหารของ โรงเรียนขอนนิมจะจะเป็นนักพัฒนาทั้งการจัดการคุณภาพการศึกษา และการพัฒนาระบบการบริหารโรงเรียน ครูผู้สอนสนใจในการพัฒนาการสอนของตนเอง สามารถทำงานเป็นทีม และพัฒนาระบบได้เป็นอย่างดี ดังนี้

ผลการประเมินโรงเรียนสามัคคีจาก สมศ. ระบุไว้ว่า “ผู้บริหารมีความสามารถในการวิจัย เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา มีผลการประเมินในระดับดีมาก...” หมายความว่า ผู้บริหารมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่องอันเป็นวิชาชีพของผู้บริหาร เห็นว่าผลการประเมินดังกล่าวแสดงให้เห็นว่าผู้บริหารมีความเป็นวิชาชีพอย่างแท้จริง

“...คิดว่าพัฒนาขึ้น แต่ละระบบเป็นงานประจำ พอเป็นระบบจะเป็น เช่น ครูกานดา ทำงานพัฒนาบุคลากร นำระบบเข้ามาใช้ ทำ Flowchart ออกมาเป็นอย่างไร เขียนการทำงานเป็น ลายลักษณ์อักษร เป็นขั้นเป็นตอน สอดคล้องกับทฤษฎี PDCA ไม่ว่าจะประเมินโรงเรียนภายนอก ประเมิน โรงเรียนพระราชทาน แล้วเขียนขั้นตอน PDCA...” (ผู้บริหาร)

“...เราก็มาวิเคราะห์ เามาเทียบกันว่าระบบ ISO เขาให้ดำเนินงานลักษณะอย่างนี้ ระบบประกันคุณภาพ เขาให้ดำเนินงานลักษณะอย่างนี้ เราก็มาคิดว่า เอ๊ะ เป็นเรื่องเดียวกันนะละ เป็นเรื่องเดียวกัน เพียงแต่ ISO ที่เป็นเขาเริ่มมาจากระบบโรงงานอุตสาหกรรมต่าง ๆ ที่เขาจะนำมาประยุกต์ใช้ในโรงเรียน ทีนี้เราก็มาคิดว่าถ้าในระบบโรงเรียนเราควรจะทำอย่างไร ก็รู้เหมือนกันก็คือจะต้องมีการมีผังการดำเนินงาน Flowchart ในการดำเนินงาน มีมาตรฐานการปฏิบัติงานนะละ มีการทำงานอย่างเป็นระบบ ซึ่งคุณแล้วเป็นเรื่องเดียวกัน โรงเรียนเราก็เลยที่ว่า ถ้าอย่างนั้นเราก็ดำเนินงานตามระบบการประกันคุณภาพนะละ ก็ได้อยู่ในทีมงานนี้มาจนถึงปัจจุบันนะละ รู้สึกจะซักปีพ.ศ. 2544 ที่ได้ช่วยงานในส่วนบริหารของโรงเรียนนะละ...” (ครู)

“...วิฒ โนทัยฯ ทีมผู้บริหาร ทีมพัฒนาคุณภาพ นำมาขยายผล ให้ครูทุกคนทราบ ประชุมทั้งโรงเรียน เซลวิทยากร ศึกษาพิเศษ ที่ดูแล ToSTAR มาเป็นวิทยากร ดั่งคณะกรรมการที่จะดำเนินงานแต่ละระบบ ซึ่งก็คืองานที่ทำอยู่แล้วในโรงเรียน โดยเอาความเป็นระบบมาทำงานของเรา...” (ครู)

“...เนื่องจากว่าอาจจะเป็น โรงเรียน คือประวัติก็เป็นประจำจังหวัดมาก่อน ก็จะต้องทำอะไรให้ดีที่สุด พอคุณครูไปเห็นหมวดโน้นหมวดนี้ ทำอย่างดีแล้ว ทุกคนต่างก็กลับมาพัฒนาตนเอง แล้วเทคนิคของการกระตุ้น ให้คุณครูพัฒนาตนเองอยู่เสมอ นั้น ก็จะเปลี่ยนไปตามสถานการณ์นะละ ก็จะใช้กรอบไปทุกอย่าง เพื่อที่จะให้คุณครูช่วยกันทำงาน มีทั้งการทำเป็นระบบที่ พูดถึงเรื่องการเรียนการสอน เหมือนที่คุณครูไปบอกนะละ ว่าจะต้องมีการส่งแผน แล้วก็จะมีการส่งแผนการสอน ก็จะไม่ใช้วิธีการเดิม ๆ เพื่อที่จะกระตุ้นครูอยู่เสมอ...” (ครู)

“...ครูส่วนใหญ่เป็นผู้มีประสบการณ์ด้านการเรียนการสอนมานาน มีความสนใจที่จะพัฒนาด้านวิชาชีพ การเรียนการสอน มากกว่าเรื่องส่วนตัว...” (ครู)

“...มีความรับผิดชอบสูงจะ ไม่มีเข้าห้องสอนช้า มีการทำงานเป็นทีม และความดีให้กับผู้บริหาร สนับสนุนกิจกรรมทุกอย่าง การที่เรามีผอ. หรือไม่มีผู้อำนวยการ อาจารย์ก็จะทำกิจกรรมไปประชุมที่ไหน ไป Workshop ที่ไหน...” (ครู)

บรรยากาศของโรงเรียนขอนิคม จะเป็นบรรยากาศแห่งการเรียนรู้ทั้งด้านอาคารเรียน ห้องเรียน การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในพัฒนาผู้เรียนมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

“...โรงเรียนใช้สื่อการเรียนการสอน อุปกรณ์การเรียนการสอน คอมพิวเตอร์ มีห้องสมุดวิทยาศาสตร์ ห้องสมุดคอมพิวเตอร์ ทุกกลุ่มสาระมีห้องสมุดของตัวเอง...”

“...การทำแผนกลยุทธ์นั้น เราใช้วิธีการขอครู บุคลากรทั้งโรงเรียนทำ เนื่องจากการทำ SWOT นะละ ทุกคนเขียนมา แล้วจะมีกรรมการอีกกลุ่มหนึ่ง ซึ่งส่วนใหญ่แล้วจะเป็นหัวหน้างาน หัวหน้ากลุ่มสาระ ก็เอาปัญหาต่าง ๆ เหล่านั้นมารวบรวม แล้วเราก็มาวิเคราะห์ ใช้เทคนิคของการวิเคราะห์ SWOT Analysis นะละ ทำกันทุกอย่างตั้งแต่เริ่มวิเคราะห์ปัญหา วิเคราะห์จุดอ่อน จุดด้อย

แล้วก็กำหนดวิสัยทัศน์ ทั้งหมดเลย เราจะไม่ใช่คนใดคนหนึ่ง คือเราจะรวมกันทุกครั้ง ดังนั้นก็จะมีพอได้มาแล้วก็จะมีการประชุมพิจารณา ก็จะทำตามทฤษฎีนั้นๆ แบบ ทำตามนั้นเลย โดยมากจะทำ ความเข้าใจทฤษฎี แล้วจะพยายามทำตามทฤษฎีที่เขาเสนอมา คือจะไม่ลัดชั้นตอนล่ะ แล้วก็ใช้การมี ส่วนร่วมของครู...” (ครู)

“...ผู้ปกครองเครือข่ายให้การสนับสนุน ในการก่อสร้างภายในโรงเรียน ประมาณ 700,000 ค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ของโรงเรียนก็ได้รับการสนับสนุนจากผู้ปกครอง...” (ครู)

“...แต่ในสภาพความเป็นจริง โรงเรียนเล็ก ๆ ไม่ได้อยู่ในแหล่งชุมชนเมือง ยากมาก ที่คณะกรรมการสถานศึกษาจะมาดูแลได้ ถ้าอยู่ในชุมชนเมือง คณะกรรมการสถานศึกษาได้มีส่วนร่วม (โดยได้ธมา 1 คน) โดยได้รับคำแนะนำจากคณะกรรมการสถานศึกษา (ซึ่งเป็นผู้ว่าเก่า) ได้รับความ ร่วมมือเป็นอย่างดี โดยเฉพาะเรื่องการระดมทรัพย์ เอาใจใส่มาเลยเพราะ ไม่ให้ผู้ปกครองเดือดร้อน ...” (กรรมการสถานศึกษา)

“...การบูรณาการแต่ละระดับชั้นนี้ จะมีเป้าหมาย การที่ว่ามันมีเรื่องของมาตรฐานสาระ ของ 8 กลุ่มสาระแล้ว มีหลักสูตรท้องถิ่นแล้วนี้ ครูก็ต้องทำใบงานเอกสาร คู่มือ ในการไปศึกษา แหล่งเรียนรู้เพื่อที่จะ รู้ว่าเด็ก ได้ศึกษาครอบคลุมไหม เสร็จเรียบร้อยกลับมา เด็กก็จะต้องมาทำ มาเข้ากลุ่มละ 5,6 คน มานำเสนอสิ่งที่ตัวเองสนใจ บูรณาการเป็นระดับชั้น ภาคเรียนละ 1 ครั้งนี้ ในการนำเสนอ เราก็ไม่มีการที่จะมาบังคับเด็กว่า ต้องจัดบอร์ดนะ ต้องนำเสนอโดยการพูดนะ ทำ Power Point นะ อะไรก็ได้ที่ตนเองอยากนำเสนอด้วยรูปแบบไหน เด็กก็จะต้องใช้ความรู้ตัวเอง ที่มี บางคนก็ทำเป็น Power Point, DVD บางคนก็เป็นละคร บางคนก็เป็นโครงงานทางวิทยาศาสตร์ มินิพรรคการ มีอะไรก็แล้วแต่ เราจะไม่บังคับ ให้เด็กได้คิดเอง ว่าอยากจะนำเสนอ สิ่งของตัวเองไป ศึกษา มา ด้วยรูปแบบไหนก็จัดการเอง แล้วนำมาเสนอกัน...”

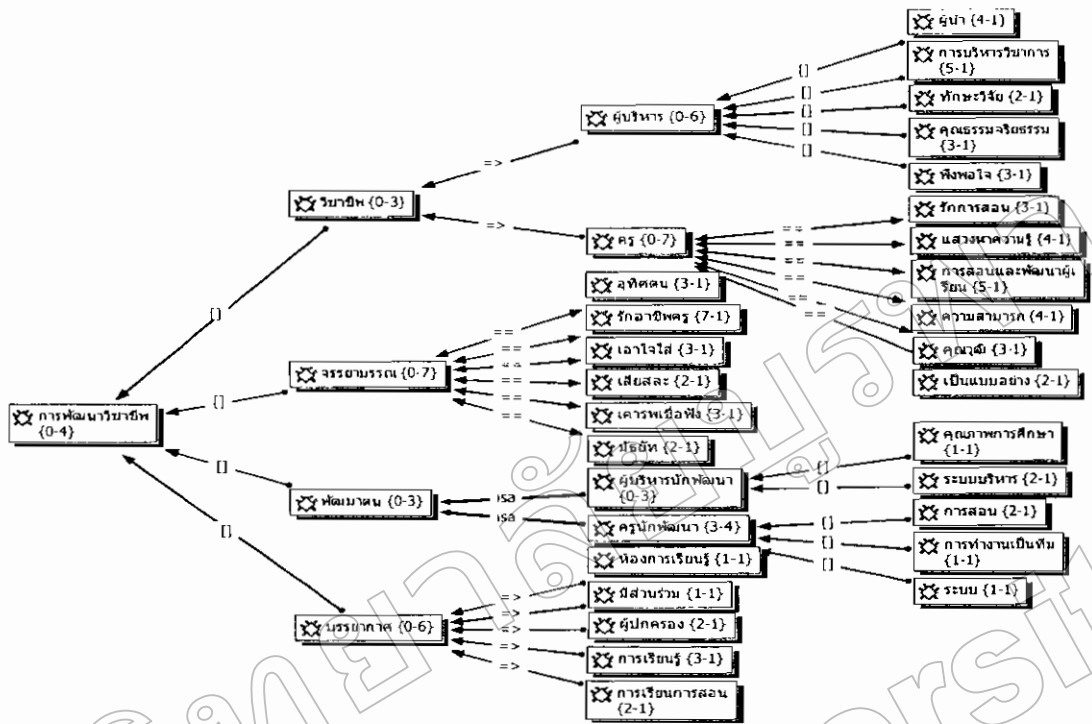
“...เราเป็นโรงเรียนเศรษฐกิจพอเพียงนำร่อง มัธยมศึกษาตอนต้น นี้ประมาณ ห้าร้อยกว่าบาท มัธยมศึกษาตอนปลายนี้ สี่ร้อยกว่าบาทปีนี้นะครับบางอย่างก็ไม่ต้องเก็บ ICT 350 เนื่องจากว่าเรา ได้รับความอนุเคราะห์จาก ปตท. ที่จะมาวางเครือข่ายให้เราในปีงบประมาณ ๆ 3 ล้าน ปตท. นะครับ จะมาลง โครงการให้เรา เราโชคดีที่อยู่ใน โครงการเขา อีกอย่างก็แม่ฟ้าหลวงก็ให้งบประมาณมาใน ส่วนนี้ด้วยใน ICT สู่ออกอื่น...” (ครู)

“...โรงเรียนใช้สื่อการเรียนการสอน อุปกรณ์การเรียนการสอน คอมพิวเตอร์ มีห้องสมุด วิทยาศาสตร์ ห้องสมุดคอมพิวเตอร์ ทุกกลุ่มสาระมีห้องสมุดของตัวเอง อาจารย์ทุกคนในกลุ่มสาระ จะขยัน ครูโรงเรียนนี้มีการพัฒนาตนเอง ในการเรียนการสอน ครูจะขยันหมั่นเพียรถึงแม้จะอายุมาก ...” (ครู)

“...เป้าหมายอีกอัน ก็คือให้เด็กรู้จักหาปัญหาที่จะมาทำโครงการ เพราะปกติอยู่แต่ในโรงเรียน สั่งเด็กให้ทำโครงการ นี่ เด็กคิดไม่แหละ สงสัยเรื่องเดียวกันเข้ากลุ่มกัน ก็มาช่วยกันเขียนหัวข้อโครงการที่ต้องการศึกษา แต่ครูก็จะอธิบายว่าปัญหาที่จดมาเป็นร้อยเป็นพันนี่ ปัญหาบางปัญหา ก็ไม่น่าจะเป็นปัญหา สงสัยไปเรื่อยอะไรอย่างนี้ เด็กจะรู้จักแยกแยะว่านี่เป็นปัญหาที่ไม่ต้องการคำตอบ นี่เป็นคำถามหรือปัญหาที่สูงกว่าระดับความรู้ของเรา ก็ตัดไป ปัญหาที่ตอบได้ง่ายก็ตอบกันไป ปัญหาอะไรจึงจะเหมาะสมกับวัยเด็กหรือความรู้เด็ก ก็ลองหยิบมา ลองเขียนหัวข้อโครงการวิทยาศาสตร์ ที่ว่าจะค้นคว้าหาคำตอบนี้ได้อย่างไร ไม่จำเป็นต้องเป็น โครงการทางวิทยาศาสตร์ จะเป็นโครงการทางด้านภาษา วัฒนธรรม อะไรได้ทั้งนั้น...” (ครู)

“...ผลการทำงานนี้ วิธีทำงานจะต้องมี Best Practice เราไม่ใช่ออแต่ในระบบเราลงไป กลุ่มสาระและครูทุกคน จะพูดเสมอและให้ความรู้วิธีการเขียน Best Practice ครูทุกคนหรือกลุ่มสาระนี้ ต้องมีวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศของกลุ่มนะคะ เพราะฉะนั้นเราก็จะทยอยให้แต่ละกลุ่มสาระหรือผู้สอน ก็แล้วอะไรก็ตามแล้ว Best Practice ของตัวเอง เวลาประชุมครูประจำเดือน ทยอยไปครั้งละ 2 คน 3 คนบ้าง ว่า Best Practice ของตัวเองในการจัดการเรียนการสอน...” (ครู)

สรุปได้ว่า โรงเรียนยอคนิยมจะมีการพัฒนาวิชาชีพที่ดี ผู้บริหารจะเป็นผู้นำที่ดี มีความสนใจในงานวิชาการ การวิจัย มีคุณธรรมจริยธรรม และมีผลงานเป็นที่พึงพอใจของทุกฝ่าย ส่วนครูผู้สอนจะเป็นผู้ที่รักการสอน แสวงหาความรู้ สนใจในการพัฒนาผู้เรียน มีความสามารถ มีคุณวุฒิตรงตามความสามารถที่สอน และเป็นแบบอย่างที่ดี บุคลากรจะเป็นผู้ที่มีจรรยาบรรณ มีการอุทิศตนต่องาน รักอาชีพการเป็นครู เอาใจใส่ผู้เรียน เสียสละให้กับการทำงาน เคารพเชื่อฟังผู้บริหาร และเป็นผู้ที่พัฒนาตน ผู้บริหารของโรงเรียนยอคนิยมจะเป็นนักพัฒนาทั้งการจัดคุณภาพการศึกษา และการพัฒนาระบบการบริหาร โรงเรียน ครูผู้สอนสนใจในการพัฒนาการสอนของตนเอง สามารถทำงานเป็นทีม และพัฒนาระบบได้เป็นอย่างดี บรรยากาศของโรงเรียนยอคนิยมจะเป็นบรรยากาศแห่งการเรียนรู้ ทั้งด้านอาคารเรียนห้องเรียน การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในพัฒนาผู้เรียน ดังแสดงได้ด้วยภาพปรากฏการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในโรงเรียนยอคนิยม ดังนี้

ภาพที่ 12 ปรากฏการณ์ของการพัฒนาวิชาชีพของบุคลากรในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานยอดเยี่ยม ในเขตภาคเหนือตอนบน

สรุปสาระสำคัญของการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้จากสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

ยอดเยี่ยมในเขตภาคเหนือตอนบน

ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นในโรงเรียนยอดเยี่ยมตามหัวข้อ 3.1 ผู้วิจัยได้จำแนกเป็นประเด็นหลัก ประเด็นย่อย และประเด็นสนับสนุน และนำมาเรียบเรียงสรุปเป็นสาระสำคัญ เพื่อสร้างเป็นร่างรูปแบบการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ในโรงเรียนยอดเยี่ยม ได้ดังต่อไปนี้

1. การคิดอย่างเป็นระบบ

โรงเรียนยอดเยี่ยมจะมีกรอบโครงสร้างการจัดการศึกษาของโรงเรียนอย่างเป็นระบบ มีแผนยุทธศาสตร์ เพื่อเป็นการประกันคุณภาพของโรงเรียน มีระบบการทำงาน มีกรอบโครงสร้างของระบบ เชื่อมโยงทำให้เกิดการเรียนรู้อย่างเป็นระบบ มีระบบการบริหารจัดการคุณภาพ TopSTAR ระบบหลัก คือ ระบบการเรียนรู้ ระบบกิจกรรม ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน และมีระบบสนับสนุน คือ ระบบชุมชนสัมพันธ์ ระบบการตรวจสอบภายใน ระบบสื่อและแหล่งเรียนรู้ ระบบสารสนเทศ ระบบพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม ระบบพัฒนาบุคลากร ระบบยุทธศาสตร์ และระบบนำองค์การการเรียนรู้แลกเปลี่ยนข้อผิดพลาดจากการประเมินเพื่อนำมาแก้ไขปัญหาและพัฒนางาน มีเครือข่ายเชื่อมโยงบูรณาการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างนโยบายการจัดการศึกษาของรัฐ มีการบริหารจัดการ

คุณภาพที่เชื่อมโยงกันเป็นเครือข่ายระหว่างกลุ่มสาระ ระบบการทำงาน และสมาคมผู้ปกครอง สมาคมศิษย์เก่า หน่วยงานองค์กร ชุมชนสังคม

2. ความรอบรู้ส่วนตัว

โรงเรียนขอคณินยมนักเรียนส่วนใหญ่จะเป็นนักเรียนที่มีพฤติกรรมใฝ่รู้ใฝ่เรียน นักเรียนสามารถศึกษาต่อได้ในสถาบันอุดมศึกษาที่มีชื่อเสียง มีมาตรฐานการเรียน โดยรวมเป็นที่ยอมรับ มีผลงานการแข่งขันทางวิชาการในระดับสำคัญ ๆ ศิษย์เก่าของโรงเรียนเป็นผู้ที่มีชื่อเสียงสร้างผลงานที่มีชื่อเสียงระดับของประเทศที่หลากหลาย ผู้บริหารเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถในการบริหาร โรงเรียนเป็นอย่างดี รู้จักการวิเคราะห์งานวิเคราะห์คน มีทักษะการวิจัย มีคุณธรรมเป็นที่ยอมรับของผู้ได้บังคับบัญชาและสังคม ครูอาจารย์มีจุดเด่นในด้านการเรียนการสอน การพัฒนาสื่อการสอน และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการสอน บุคลากรส่วนใหญ่เป็นผู้ที่มีแรงบันดาลใจ มีความตั้งใจ ในการปฏิบัติหน้าที่ ทำให้เกิดความภาคภูมิใจและอุทิศตนเพื่อส่วนร่วม ในขณะเดียวกัน โรงเรียนจะมีระบบที่เลี้ยงคอบช่วยเหลือบุคลากรใหม่ นอกจากนั้น ยังได้รับความร่วมมือจากผู้ปกครองนักเรียน และบุคลากรในชุมชนที่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะทางมาร่วมพัฒนาโรงเรียน ทำให้โรงเรียนมีผลงาน และรางวัลเชิงประจักษ์ที่ชัดเจน จนเป็นที่ยอมรับของสังคม

3. การมีส่วนร่วม

โรงเรียนขอคณินยมนักบุคลากรทุกฝ่ายจะร่วมกันกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าหมาย ของโรงเรียนอาศัยการรับฟังความคิดเห็นที่หลากหลายอย่างไว้วางใจกันและกัน พร้อมทั้งผลักดัน ให้วิสัยทัศน์นั้นไปสู่ความเป็นจริง โดยผู้บริหารจะมีความเป็นผู้นำ มีความสามารถในการบริหารจัดการอย่างเป็นระบบและมีส่วนร่วม มีคุณธรรมจริยธรรม มุ่งมั่นอุทิศตน ริเริ่ม กระจายอำนาจ ส่งเสริมบรรยากาศแห่งการพัฒนา การเรียนรู้ และการมีส่วนร่วมของชุมชน นำไปสู่ประสิทธิผล และเป็นที่พึงพอใจของทุกฝ่าย ครูผู้สอนมีเครือข่ายการพัฒนา เข้าใจหลักสูตรและการจัดการศึกษา มีความรู้ความสามารถ มีความชำนาญการและเชี่ยวชาญการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เป็นแบบอย่าง และเมตตาศิษย์ ส่วนผู้เรียนมีความรู้และทักษะที่จำเป็น มีทักษะการคิดอย่างเป็นระบบ สามารถปรับตัวและทำงานร่วมกันเป็นทีมได้ เห็นคุณค่าและรักวัฒนธรรมท้องถิ่น มีคุณธรรมจริยธรรมและ คุณลักษณะที่พึงประสงค์

4. แบบแผนความคิด

โรงเรียนขอคณินยมนจะมีแผนพัฒนาที่ประกอบด้วยวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมายและนโยบาย ที่ชัดเจนเป็นเสมือนกรอบแบบแผนความคิดให้กับบุคลากรนำโรงเรียนไปสู่ความสำเร็จ นอกจากนั้น กรอบแบบแผนความคิดยังรวมถึงการมีระบบในการทำงานอย่างชัดเจน ทั้งระบบหลัก ที่ประกอบด้วย ระบบการเรียนรู้ ระบบกิจกรรม ระบบดูแลช่วยเหลือ และระบบการสนับสนุนที่ประกอบด้วย ระบบ

สัมพันธ์ชุมชน ระบบการนำองค์การ ระบบสิ่งแวดล้อม ระบบตรวจสอบภายในระบบสารสนเทศ ระบบการบริหารจัดการ ระบบพัฒนาบุคลากร และระบบสื่อและแหล่งเรียนรู้ โรงเรียนเอกชน จะมีบุคลากรต้นแบบมากมายทั้งระดับทั้งผู้บริหาร ครูผู้สอน และนักเรียนที่ทำให้การปฏิบัติงานใน โรงเรียนบังเกิดผลอย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนั้นยังมีความเชื่อและเพลงสถาบันที่เป็นจุดรวม นำทางให้กับบุคลากร ศิษย์เก่า และนักเรียน

5. การเรียนรู้เป็นทีม

โรงเรียนเอกชนจะมีโครงสร้างการบริหาร โรงเรียนที่ชัดเจน ระบบการทำงานต่าง ๆ จะมีโครงสร้างบุคลากรรับผิดชอบการทำงานอย่างเหมาะสม โรงเรียนจัดการฝึกอบรมพัฒนาอย่างสม่ำเสมอ และการเรียนรู้ทั้งในรูปแบบการสอนร่วม และการเรียนรู้ระหว่างการทำงาน ทั้งผู้บริหาร และครูผู้สอนฝึกร่วมกันเป็นผู้นำที่ต้องการเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถ มีทักษะการทำงาน และการมีคุณธรรมจริยธรรมในตนเอง บุคลากรมีกรทำงานเป็นทีม โดยมีการกระจายอำนาจให้เกิดความรับผิดชอบบนพื้นฐานของความเคารพและยอมรับกันและกัน บุคลากรเรียนรู้กันโดยอาศัย การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การอภิปรายและการหาคำตอบร่วมกัน จนทำให้โรงเรียนเอกชนมีผลงาน ที่ดีเด่นเป็นที่ประจักษ์ได้รับรางวัลทั้งในระดับโรงเรียน ระดับเขตพื้นที่การศึกษาและระดับประเทศ

6. ความไวใจและความร่วมมือ

โรงเรียนเอกชนจะมีบรรยากาศของความไวใจกันในองค์กร บุคลากรมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ช่วยเหลือกันและกัน บุคลากรทุกฝ่ายทุกคนทำงานร่วมกันแบบมีส่วนร่วม มีการปรึกษาหารือ ประสานการดำเนินงาน และปรึกษาหารือร่วมแก้ปัญหาขององค์กร การระดมทรัพยากรทางการศึกษา จากชุมชนทั้งด้านวัสดุอุปกรณ์และวิทยากรท้องถิ่นที่มีความรู้ความสามารถมาร่วมเป็นคณะทำงาน ของโรงเรียน ร่วมกับชุมชนรักษาสีสิ่งแวดล้อม ประเพณีและวัฒนธรรมที่ดีงาม มีสมาคมศิษย์เก่า คณะกรรมการเครือข่ายผู้ปกครอง และคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีส่วนร่วมในการบริหารจัดการองค์กรให้เจริญก้าวหน้า

7. การพัฒนาวิชาชีพ

โรงเรียนเอกชนจะมีการพัฒนาวิชาชีพที่ดี ผู้บริหารจะเป็นผู้นำที่ดี มีความสนใจในงาน วิชาการ การวิจัย มีคุณธรรมจริยธรรม และมีผลงานเป็นที่พึงพอใจของทุกฝ่าย ส่วนครูผู้สอนจะเป็น ผู้ที่รักการสอน แสวงหาความรู้ สนใจในการพัฒนาผู้เรียน มีความสามารถ มีคุณวุฒิตรงตาม ความสามารถที่สอน และเป็นแบบอย่างที่ดี บุคลากรจะเป็นผู้ที่มีจรรยาบรรณ มีการอุทิศตนต่องาน รักอาชีพการเป็นครู เอาใจใส่ผู้เรียน เสียสละให้กับการทำงาน เคารพเชื่อฟังผู้บริหาร และเป็นผู้ที่ พัฒนานาน ผู้บริหารของโรงเรียนเอกชนจะเป็นนักพัฒนาทั้งการจัดคุณภาพการศึกษา และการพัฒนา ระบบการบริหารโรงเรียน ครูผู้สอนสนใจในการพัฒนาการสอนของตนเอง สามารถทำงานเป็นทีม

และพัฒนาระบบได้เป็นอย่างดี บรรยากาศของโรงเรียนยอดเยี่ยม จะเป็นบรรยากาศแห่งการเรียนรู้ ทั้งด้านอาคารเรียนห้องเรียน การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการพัฒนาผู้เรียน

สรุปผลการสังเคราะห์ปรากฏการณ์จากการศึกษาเอกสารหลักฐาน การสังเกตและการสัมภาษณ์กับผู้ที่เกี่ยวข้องใน โรงเรียนยอดเยี่ยม สามารถสร้างรูปแบบการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ ได้ว่า องค์กรแห่งการเรียนรู้ใน โรงเรียนยอดเยี่ยมจะมีองค์ประกอบหลักสำคัญ 7 ประการ คือ การคิดอย่างเป็นระบบ การรอบรู้ส่วนตน การมีวิสัยทัศน์ร่วม แบบแผนความคิด การเรียนรู้เป็นทีม ความไวใจ และความร่วมมือ และการพัฒนาวิชาชีพ

เมื่อได้ประเด็นหลักอันเป็นองค์ประกอบสำคัญของการพัฒนาองค์กรแห่งการเรียนรู้ ในโรงเรียนยอดเยี่ยมในเขตภาคเหนือตอนบนแล้ว ผู้วิจัย ได้ดำเนินสอบถามผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้เพื่อยืนยันถึงองค์ประกอบที่เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้พบว่า โดยรวม องค์ประกอบทั้ง 7 เป็นปัจจัยที่สนับสนุนให้โรงเรียนเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ เมื่อพิจารณาเป็นรายองค์ประกอบพบว่า ผู้เชี่ยวชาญยืนยันเห็นด้วยทุกคนกับทุกตัวบ่งชี้ในองค์ประกอบบรรยากาศ ความไวใจ และความร่วมมือ ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานยอดเยี่ยมว่าเป็นองค์ประกอบสำคัญของการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้

จากการสังเคราะห์ของผู้วิจัยและบุคลากรหลักใน โรงเรียนยอดเยี่ยมในเขตภาคเหนือตอนบน จำนวน 18 โรงเรียนด้วยวิธีการสนทนากลุ่มเพื่อหาความสัมพันธ์ขององค์ประกอบที่เป็น องค์กรแห่งการเรียนรู้พบว่า ทุกองค์ประกอบมีความสัมพันธ์เชื่อมโยงกัน โดยมีบรรยากาศแห่ง ความไวใจและความร่วมมือที่คอยหล่อหลอมองค์ประกอบต่างๆ เข้าด้วยกันทำให้โรงเรียนยอดเยี่ยม เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้แบบเฉพาะของโรงเรียนยอดเยี่ยมในเขตภาคเหนือตอนบน ซึ่งสอดคล้อง กับความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่เห็นตรงกันว่า ทุกตัวบ่งชี้ของความไวใจและความร่วมมือมีค่า ความสอดคล้องในระดับเห็นด้วยทุกคน

ตอนที่ 4 ผลการยืนยันจากผู้เชี่ยวชาญต่อรูปแบบการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของ สถานศึกษาขั้นพื้นฐานยอดเยี่ยมในเขตภาคเหนือตอนบน

ผลสรุปจากปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นในโรงเรียนยอดเยี่ยมเขตภาคเหนือตอนบน โดยวิธีการ สังเกต การสัมภาษณ์ และการศึกษาเอกสารต่างๆ ในตอนที่ 3 ผู้วิจัยได้นำมาจำแนกเป็นประเภทและหมวดหมู่เพื่อให้ผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้เกี่ยวกับการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ได้พิจารณาความ สอดคล้องระหว่างปรากฏการณ์กับทฤษฎีองค์กรแห่งการเรียนรู้ โดยผู้เชี่ยวชาญ 7 คน ดังรายชื่อ ต่อไปนี้

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เจริญวิษณุ สมพงษ์ธรรม ผู้อำนวยการศูนย์นวัตกรรมการบริหาร และผู้นำทางการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา (ผู้เชี่ยวชาญด้านงานวิจัยเกี่ยวกับองค์การแห่งการเรียนรู้)
2. ดร.พรสันต์ เลิศวิทยาวิวัฒน์ ผู้อำนวยการ โรงเรียนลำปางเทค โน โลยี (แลมป์-เทค) อุปนายกฝ่ายวิชาการสมาคมโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนแห่งประเทศไทย (ผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหารจัดการศึกษาด้านการปฏิรูปการศึกษา)
3. ดร.ขวัญภา สุขคร ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกสถานที่ศูนย์ลำปาง มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต (ผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหารจัดการศึกษาด้านการปฏิรูปการศึกษา)
4. ดร.ชัยพฤกษ์ เสรีรักษ์ รองเลขาธิการคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน (ผู้เชี่ยวชาญด้านการกำหนดนโยบายการศึกษาระดับขั้นพื้นฐาน)
5. นายทองปอนด์ สาดอ้อน ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลำปาง เขต 1 (ผู้เชี่ยวชาญด้านการนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติ)
6. นายเสรี พิมพ์มาศ ผู้อำนวยการ โรงเรียนสตรีศรีน่าน ปฏิบัติหน้าที่ผู้อำนวยการเขตพื้นที่การศึกษามัชฌมศึกษา เขต 33 (ผู้เชี่ยวชาญด้านบริหารสถานศึกษาที่มีผลงานการบริหารสถานศึกษาดีเด่น ระดับประเทศหรือระดับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาระดับขั้นพื้นฐาน)
7. นางประภาศรี อูยามจิติ ผู้อำนวยการ โรงเรียนสุราษฎร์ธานี (ผู้เชี่ยวชาญด้านบริหารสถานศึกษาที่มีผลงานการบริหารสถานศึกษาดีเด่น ระดับประเทศหรือระดับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาระดับขั้นพื้นฐาน)

ตารางที่ 5 ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญต่อประเด็นความรอบรู้ส่วนบุคคลสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
ขอดนิชมในเขตภาคเหนือตอนบน

ลำดับ	ตัวชี้วัดองค์การแห่งการเรียนรู้ประเด็นความรอบรู้ส่วนบุคคล	ค่าความสอดคล้อง
1.	ในองค์กรขนาดใหญ่ควรจัดระบบพี่เลี้ยงในองค์กร โดยมีครูอาวุโส ผู้ปกครองนักเรียน วิทยากรชุมชนผู้เชี่ยวชาญเป็นที่เลี้ยง	0.71
2.	ทักษะในการทำงานของบุคลากรส่งผลต่อการพัฒนาโรงเรียน พัฒนาครู และพัฒนานักเรียน	1
3.	ความภาคภูมิใจในสถาบัน มีผลมาจากการเป็นสถาบันขอดนิชม โรงเรียน มีคุณภาพผ่านเกณฑ์การประเมินมาตรฐานในระดับดี บุคลากรมีส่วนร่วมในการประเมินคุณภาพ	0.71

ตารางที่ 5 (ต่อ)

ลำดับ	ตัวชี้วัดองค์การแห่งการเรียนรู้ประเด็นความรู้ส่วนตน	ค่าความสอดคล้อง
4.	การตั้งใจทำงานและการอุทิศตนต่อองค์การมีผลมาจากแรงบันดาลใจ	0.57
5.	การใช้ข้อมูลข้อเท็จจริงจากการประเมินมาแก้ปัญหา และพัฒนางานเป็นวิธีที่ดี	1
6.	การใฝ่รู้ใฝ่เรียนของบุคลากรเป็นตัวชี้วัดขององค์การแห่งการเรียนรู้	0.71
7.	นักเรียน ผู้ปกครอง ครูผู้สอน ผู้บริหาร และบุคลากรในองค์การ ต้องมีความเชี่ยวชาญจึงจะส่งผลให้องค์การเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้	0.71

จากตารางพบว่า ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญต่อประเด็นความรู้ส่วนตนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานยอดเยี่ยม ในเขตภาคเหนือตอนบน ผ่านเกณฑ์การพิจารณาจากผู้เชี่ยวชาญทุกตัวบ่งชี้ โดยประเด็นที่ผู้เชี่ยวชาญเห็นสอดคล้องกันทุกคน คือ ทักษะ ในการทำงานของบุคลากรส่งผลต่อการพัฒนาโรงเรียน พัฒนาครู และพัฒนานักเรียน และการใช้ข้อมูลข้อเท็จจริงจากการประเมินมาแก้ปัญหา และพัฒนางานเป็นวิธีที่ดี ส่วนประเด็นที่มีค่าความสอดคล้องต่ำสุดคือการตั้งใจทำงานและการอุทิศตนต่อองค์การมีผลมาจากแรงบันดาลใจ ที่ค่าความสอดคล้อง 0.57

ตารางที่ 6 ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญต่อประเด็นการมีวิสัยทัศน์ร่วมในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานยอดเยี่ยมในเขตภาคเหนือตอนบน

ลำดับ	ตัวชี้วัดองค์การแห่งการเรียนรู้ประเด็นการมีวิสัยทัศน์ร่วม	ค่าความสอดคล้อง
1.	วิสัยทัศน์ผู้บริหาร เกิดจากประสบการณ์ภาวะผู้นำ ความคิดริเริ่ม ความมุ่งมั่นอุทิศตน มีคุณธรรม จริยธรรม มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง	0.71
2.	พลังวิสัยทัศน์ เกิดจากการรวมพลัง ร่วมกันกำหนดภารกิจ มีเป้าหมายเป็นหนึ่งเดียว	1
3.	วิสัยทัศน์ของโรงเรียน จะเกิดผลจริงเมื่อผู้เรียนมีสุขภาพกาย สุขภาพจิตดี มีความรู้ทักษะ มีคุณธรรม จริยธรรม ปรับตัวทำงานเป็นทีม คิดอย่างเป็นระบบ มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์	1

ตารางที่ 6 (ต่อ)

ลำดับ	ตัวชี้วัดองค์การแห่งการเรียนรู้ประเด็นการมีวิสัยทัศน์ร่วม	ค่าความสอดคล้อง
4.	วิสัยทัศน์ของโรงเรียนจะเกิดผลจริงเมื่อครูผู้สอน มีความรู้ความสามารถ เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เป็นแบบอย่าง รักเมตตาศิษย์ เข้าใจหลักสูตรพัฒนาคน อย่างต่อเนื่อง และมีเครือข่ายการพัฒนา	1
5.	การร่วมกันกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าหมาย ทำโดยรับฟังความคิดเห็น หลากหลายความคิด ใ้วางใจกัน จะทำให้นุคลากรรับผิดชอบต่อวิสัยทัศน์ที่ร่วมกันกำหนด	0.85
6.	จุดรวมพลังของการเรียนรู้ของสมาชิกองค์การ จะขับเคลื่อนภารกิจทุกอย่าง มุ่งสู่เป้าหมายเดียวกัน	1
7.	วิสัยทัศน์สู่ความเป็นจริง เกิดจากวิสัยทัศน์ที่กำหนด โดยข้อมูลพื้นฐานขององค์การ โดยสมาชิกองค์การ และมีเป้าหมายที่ต้องตอบสนององค์การ	1

จากตารางพบว่า ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญต่อประเด็นการมีวิสัยทัศน์ร่วมในสถานศึกษา ขึ้นพื้นฐานขอดนิยมนในเขตภาคเหนือตอนบนผ่านเกณฑ์การพิจารณาจากผู้เชี่ยวชาญทุกตัวบ่งชี้ ทุกประเด็นผู้เชี่ยวชาญเห็นด้วยทุกคน ยกเว้นการร่วมกันกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าหมาย ทำโดยรับฟังความคิดเห็น หลากหลายความคิด ใ้วางใจกัน จะทำให้นุคลากรรับผิดชอบต่อวิสัยทัศน์ที่ร่วมกันกำหนดมีค่าความสอดคล้องที่ 0.85 รองลงมา คือ วิสัยทัศน์ผู้บริหาร เกิดจากประสบการณ์ภาวะผู้นำ ความคิดริเริ่ม ความมุ่งมั่นอุทิศตน มีคุณธรรม จริยธรรม มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง มีค่าความสอดคล้องที่ 0.71

ตารางที่ 7 ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญต่อประเด็นแบบแผนความคิดในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
ยอดนิยมในเขตภาคเหนือตอนบน

ลำดับ	ตัวชี้วัดองค์การแห่งการเรียนรู้ประเด็นแบบแผนความคิด	ค่าความ สอดคล้อง
1.	บุคลากรในองค์การทุกคนสามารถเป็นต้นแบบของการเรียนรู้ได้ ไม่ว่าจะเป็นครูผู้สอน ผู้บริหาร นักเรียน หรือนักการภารโรง	1
2.	ระบบขององค์การมีทั้งระบบหลักคือระบบการจัดกิจกรรม ระบบการเรียนรู้ ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน และระบบสนับสนุน เช่น ระบบพัฒนาบุคลากร ระบบบริหารจัดการ ระบบชุมชนสัมพันธ์ฯ ซึ่งล้วนเป็นแบบแผนความคิด	0.85
3.	แผนพัฒนาเกิดมาจากวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมายและนโยบาย	0.85
4.	ภูมิปัญญาท้องถิ่น ระบบสารสนเทศ กระบวนการกลุ่ม การเชื่อมโยง แลกเปลี่ยนล้วนเป็นแหล่งเรียนรู้ขององค์การ	1
5.	เกียรติประวัติอันยาวนานของโรงเรียน ผลงานดีเด่นของครู ของนักเรียน ของโรงเรียนและเพลงมาร์ชประจำโรงเรียน เป็นความเชื่อมั่นในแบบแผน ความคิดของบุคลากรในองค์การ	0.71

จากตารางพบว่า ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญต่อประเด็นแบบแผนความคิดในสถานศึกษา
ขั้นพื้นฐานยอดนิยมในเขตภาคเหนือตอนบน ผ่านเกณฑ์การพิจารณาจากผู้เชี่ยวชาญทุกตัวบ่งชี้
โดยประเด็นที่ผู้เชี่ยวชาญเห็นด้วยทุกคน คือ บุคลากรในองค์การทุกคนสามารถเป็นต้นแบบของ
การเรียนรู้ได้ ไม่ว่าจะเป็นครูผู้สอน ผู้บริหาร นักเรียน หรือนักการภารโรง และภูมิปัญญาท้องถิ่น
ระบบสารสนเทศ กระบวนการกลุ่ม การเชื่อมโยงแลกเปลี่ยนล้วนเป็นแหล่งเรียนรู้ขององค์การ
ส่วนประเด็นที่มีค่าความสอดคล้องน้อยที่สุดคือ เกียรติประวัติอันยาวนานของโรงเรียน ผลงานดีเด่น
ของครู ของนักเรียน ของโรงเรียนและเพลงมาร์ชประจำโรงเรียน เป็นความเชื่อมั่นในแบบแผน
ความคิดของบุคลากรในองค์การที่ค่าความสอดคล้อง 0.71

ตารางที่ 8 ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญต่อประเด็นการเรียนรู้เป็นทีมในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
 ยอคนิยมในเขตภาคเหนือตอนบน

ลำดับ	ตัวชี้วัดองค์การแห่งการเรียนรู้ประเด็นการเรียนรู้เป็นทีม	ค่าความ สอดคล้อง
1.	ผู้บริหาร บุคลากร ครู นักเรียน หากมีความสามารถ มีทักษะ มีคุณธรรม จริยธรรมก็สามารถเป็นผู้นำของการเรียนรู้ได้	0.71
2.	การทำงานเป็นทีม บุคลากรต้องเคารพซึ่งกันและกัน มีการกระจายอำนาจ และทุกคนมีส่วนร่วมคิดร่วมทำ	1
3.	โครงสร้างการบริหารขององค์การเป็นองค์ประกอบสำคัญของการทำงาน เป็นทีมของบุคลากร	0.71
4.	การฝึกอบรมพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ความสามารถ มีทักษะความชำนาญ จะส่งผลดีต่อการร่วมคิดร่วมทำ	0.85
5.	ผลงานเด่น Best Practice ขององค์การมาจากการเรียนรู้ การดูแลช่วยเหลือ แนะนำซึ่งกันและกัน การมีแบบแผนความคิด มีต้นแบบที่ดี และมีแรงบันดาลใจ	1

จากตารางพบว่าความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญต่อประเด็นการเรียนรู้เป็นทีมในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานยอคนิยมในเขตภาคเหนือตอนบน ผ่านเกณฑ์การพิจารณาจากผู้เชี่ยวชาญทุกตัวบ่งชี้ โดยประเด็นที่ผู้เชี่ยวชาญเห็นด้วยทุกคน คือ การทำงานเป็นทีม บุคลากรต้องเคารพซึ่งกันและกัน มีการกระจายอำนาจ และทุกคนมีส่วนร่วมคิดร่วมทำ และผลงานเด่น Best Practice ขององค์การมาจากการเรียนรู้ การดูแลช่วยเหลือแนะนำซึ่งกันและกัน การมีแบบแผนความคิด มีต้นแบบที่ดี และมีแรงบันดาลใจ รองลงมาคือ การฝึกอบรมพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ความสามารถ มีทักษะความชำนาญ จะส่งผลดีต่อการร่วมคิดร่วมทำ ที่ค่าความสอดคล้อง 0.85 และประเด็นผู้บริหาร บุคลากร ครู นักเรียน หากมีความสามารถ มีทักษะ มีคุณธรรม จริยธรรมสามารถเป็นผู้นำของการเรียนรู้ได้กับประเด็น โครงสร้างการบริหารขององค์การเป็นองค์ประกอบสำคัญของการทำงาน เป็นทีมของบุคลากร มีค่าความสอดคล้องเท่ากัน คือ 0.71

ตารางที่ 9 ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญต่อประเด็นการคิดอย่างเป็นระบบ ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
ยอดเยี่ยมในเขตภาคเหนือตอนบน

ลำดับ	ตัวชี้วัดองค์การแห่งการเรียนรู้ประเด็นการคิดอย่างเป็นระบบ	ค่าความ สอดคล้อง
1.	การเชื่อมโยงเครือข่าย การบูรณาการระหว่างกลุ่มสาระฯ การบูรณาการ ในองค์การและนอกองค์การ การเชื่อมโยงระบบภายในและระบบภายนอก เป็นการคิดอย่างเป็นระบบ	0.57
2.	การแลกเปลี่ยนความคิด ทั้งด้านการเรียนการสอนในกลุ่มสาระ องค์การ ภายในและองค์การภายนอกจะเกิดการเปลี่ยนแปลงในทางที่ดีขึ้น	1
3.	การเรียนรู้ข้อผิดพลาด เป็นกระบวนการแก้ปัญหาและพัฒนางาน กระบวนการหนึ่งที่จะนำไปสู่การคิดอย่างเป็นระบบ	1
4.	ความสัมพันธ์ขององค์กรภายในคือ สมาคมผู้ปกครองและครู สมาคมศิษย์ เก่า คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของ โรงเรียน คณะกรรมการ เครือข่ายผู้ปกครอง จะเกิดกระบวนการบูรณาการ การคิดอย่างเป็นระบบ	0.57
5.	การบริหารจัดการ ด้านแผนยุทธศาสตร์ ด้านการประเมินคุณภาพ ด้านการเรียนการสอน และด้านการบริหารคุณภาพ นำไปสู่กรอบโครงสร้าง ระบบขององค์การ	0.85
6.	ระบบการบริหารจัดการคุณภาพ ต้องมีระบบหลัก เช่น ระบบการเรียนรู้ ระบบกิจกรรม ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน และระบบสนับสนุน เช่น การตรวจสอบภายใน ระบบชุมชนสัมพันธ์ ระบบสารสนเทศ	0.85

จากตารางพบว่า ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญต่อประเด็นการคิดอย่างเป็นระบบใน
สถานศึกษาขั้นพื้นฐานยอดเยี่ยมในเขตภาคเหนือตอนบน ผ่านเกณฑ์การพิจารณาจากผู้เชี่ยวชาญ
ทุกตัวบ่งชี้ โดยประเด็นที่ผู้เชี่ยวชาญเห็นด้วยทุกคน คือ การแลกเปลี่ยนความคิด ทั้งด้านการเรียน
การสอนในกลุ่มสาระ องค์การภายในและองค์การภายนอกจะเกิดการเปลี่ยนแปลงในทางที่ดีขึ้น
และการเรียนรู้ข้อผิดพลาด เป็นกระบวนการแก้ปัญหาและพัฒนางานกระบวนการหนึ่งที่จะนำไปสู่
การคิดอย่างเป็นระบบ ส่วนประเด็นที่มีค่าความสอดคล้องน้อยที่สุด คือ การเชื่อมโยงเครือข่าย
การบูรณาการระหว่างกลุ่มสาระฯ และความสัมพันธ์ขององค์กรภายในคือ สมาคมผู้ปกครองและครู
สมาคมศิษย์เก่า คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของ โรงเรียน คณะกรรมการเครือข่าย
ผู้ปกครอง มีค่าความสอดคล้องเท่ากัน คือ 0.57

ตารางที่ 10 ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญต่อประเด็นบรรยากาศความไว้วางใจและความร่วมมือ
ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานขอลดนิยมในเขตภาคเหนือตอนบน

ลำดับ	ตัวชี้วัดองค์การแห่งการเรียนรู้ประเด็นความไว้วางใจและความร่วมมือ	ค่าความ สอดคล้อง
1.	การสนับสนุนส่งเสริมให้เกิดกระบวนการการมีส่วนร่วมทั้งองค์กรภายใน และองค์กรภายนอกอย่างเป็นระบบ จะส่งผลให้เกิดความไว้วางใจและ ความร่วมมือในการพัฒนาองค์กร	1
2.	กระบวนการปรึกษาหารือ ของคณะกรรมการบริหารโรงเรียนจากฝ่ายต่างๆ ของวิทยากร ศึกษานิเทศก์ และของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกับองค์กรจะเป็น กระบวนการแก้ปัญหาและพัฒนาโรงเรียนกระบวนการหนึ่ง	1
3.	องค์กรต้องสนับสนุนส่งเสริมให้มีกระบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ของ ผู้ปกครอง คณะกรรมการฝ่ายต่างๆ หน่วยงานสถานประกอบการ จึงจะเป็น องค์กรแห่งการเรียนรู้	1
4.	การร่วมมือของผู้ปกครอง นักเรียน ครู ชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ส่วนราชการรัฐวิสาหกิจ มีมากเท่าไร จะเป็นผลดีต่อการแก้ปัญหาและ พัฒนาองค์กร	1

จากตารางพบว่า ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญต่อประเด็นบรรยากาศความไว้วางใจ และความร่วมมือในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานขอลดนิยมในเขตภาคเหนือตอนบน ผ่านเกณฑ์การพิจารณาจากผู้เชี่ยวชาญทุกตัวบ่งชี้ โดยทุกประเด็นผู้เชี่ยวชาญเห็นด้วยทุกคน

ตารางที่ 11 ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญต่อประเด็นการพัฒนาทางวิชาชีพในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
ยอดเยี่ยมในเขตภาคเหนือตอนบน

ลำดับ	ตัวชี้วัดองค์การแห่งการเรียนรู้ประเด็นการพัฒนาทางวิชาชีพ	ค่าความ สอดคล้อง
1.	การเสียสละ การเอาใจใส่ การมีอัธยาศัย การศรัทธาต่ออาชีพครู การอุทิศตน การเคารพเชื่อฟังผู้บังคับบัญชา เป็นจรรยาบรรณที่ผู้มีอาชีพครูต้องถือปฏิบัติ	0.85
2.	การพัฒนาตนเองของผู้บริหารเป็นปัจจัยสำคัญต่อการพัฒนาครู การพัฒนา ตนเองของครูเป็นปัจจัยสำคัญต่อการพัฒนานักเรียน	0.85
3.	วิชาชีพครู มีจุดมุ่งหมายที่การพัฒนาการศึกษาของชาติ พัฒนาเยาวชนให้ รับผิดชอบต่อตนเอง ต่อสังคม ต่อประเทศชาติ และเป็นพลโลกที่ดี	0.85
4.	ครูดี นักเรียนดี สื่อการเรียนการสอน ความพร้อมของอาคารสถานที่ คือ บรรรยากาศการเรียนรู้ที่ดี ขององค์การแห่งการเรียนรู้	0.85

จากตารางพบว่า ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญต่อประเด็นการพัฒนาทางวิชาชีพใน
สถานศึกษาขั้นพื้นฐานยอดเยี่ยมในเขตภาคเหนือตอนบน ผ่านเกณฑ์การพิจารณาจากผู้เชี่ยวชาญ
ทุกตัวบ่งชี้ โดยทุกประเด็นมีค่าความสอดคล้องเท่ากับ 0.85

ตารางที่ 12 ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญต่อการเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
ยอดเยี่ยมในเขตภาคเหนือตอนบน

ลำดับ	ตัวชี้วัดการเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้	ค่าความ สอดคล้อง
1.	ปัจจัยที่สนับสนุนให้้องค์การเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ คือ การรอบรู้ ส่วนบุคคล วิสัยทัศน์ร่วม แบบแผนความคิด การเรียนรู้เป็นทีม คิดอย่างเป็น ระบบ บรรยากาศไว้วางใจ และการพัฒนาทางวิชาชีพ	1
2.	องค์การแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้ องค์การนั้นเป็นองค์การยอดเยี่ยม ของผู้ปกครองและนักเรียน	1

จากตารางพบว่า ผู้เชี่ยวชาญทุกคนมีความคิดเห็นต่อภาพรวมของการเป็นองค์การแห่ง
การเรียนรู้ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานยอดเยี่ยมในเขตภาคเหนือตอนบน ทั้งสองประเด็นว่าสอดคล้อง

ตอนที่ 5 ตรวจสอบความสอดคล้องของรูปแบบการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้กับการปฏิบัติจริงของโรงเรียนที่อยู่ในโรงเรียนยอดนิยมในเชิงบูรณาการ โดยการจัดกลุ่มสนทนา (Focus Group Discussion) เพื่อพิจารณาแนวปฏิบัติและกำหนดรูปแบบการพัฒนาองค์กรที่ยั่งยืน

1. การนำไปสู่การปฏิบัติในสถานศึกษาเพื่อให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้

ผู้วิจัยได้ดำเนินการจัดให้มีการสนทนากลุ่มกับผู้บริหารในโรงเรียนยอดนิยมอื่น ๆ ในเขตภาคเหนือตอนบน จำนวน 18 โรงเรียน ในวันที่ 17 สิงหาคม พ.ศ. 2553 ณ โรงเรียนลำปางกัลยาณี ตั้งแต่เวลา 08.00 น. ถึง เวลา 15.30 น. มีผู้เข้าร่วมประชุมทั้งสิ้น 20 คน โดยให้ผู้บริหารที่มาพิจารณาร่วมกันในแต่ละโรงเรียนเป็นผู้อำนวยความสะดวกสถานศึกษา หรือรองผู้อำนวยการสถานศึกษา หรือหัวหน้ากลุ่มสาระ หรือหัวหน้างานแผนงาน สรุปผลการสนทนากลุ่มเพื่อหาความเข้าใจได้ของรูปแบบการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้กับการนำไปสู่ปฏิบัติจริงของบุคลากรในสถานศึกษายอดนิยมในเชิงบูรณาการ สามารถสรุปผลได้ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 13 ร้อยละของระดับการปฏิบัติในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานยอดนิยมในเขตภาคเหนือตอนบน

ลำดับ	ด้าน	ระดับการนำไปปฏิบัติ		
		มาก	ปานกลาง	น้อย
1.	การรอบรู้ส่วนตน	62.50	37.50	0
2.	การมีวิสัยทัศน์ร่วม	87.50	12.50	0
3.	การมีแบบแผนความคิด	50.00	50.00	0
4.	การเรียนรู้เป็นทีม	87.50	0	12.50
5.	การคิดอย่างเป็นระบบ	62.50	25.00	12.50
6.	การมีบรรยากาศไว้ใจกัน	25.00	75.00	0
7.	การพัฒนาวิชาชีพ	87.50	12.50	0
	สรุป	66.07	30.36	3.57

จากตารางพบว่า ระดับการนำรูปแบบองค์กรแห่งการเรียนรู้ไปสู่การปฏิบัติจริงในสถานศึกษาเพื่อให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้โดยรวมสามารถนำประเด็นต่าง ๆ ไปสู่การปฏิบัติได้ในระดับมากคิดเป็นร้อยละ 66.07 เมื่อพิจารณาประเด็นที่สามารถนำไปสู่การปฏิบัติได้ในระดับมาก

คือ การมีวิสัยทัศน์ร่วม การเรียนรู้เป็นทีม และการพัฒนาวิชาชีพ คิดเป็นร้อยละเท่ากับ 87.50
รองลงมาในระดับมากที่สุดคือ การรอบรู้ส่วนตน และการคิดอย่างเป็นระบบ คิดเป็นร้อยละเท่ากับ
เช่นเดียวกันคือ 62.50 ส่วนประเด็นที่สามารถนำไปสู่การปฏิบัติได้ในระดับปานกลางสูงสุดคือ
การมีบรรยากาศไว้ใจกัน คิดเป็นร้อยละ 75.00

2. ข้อเสนอแนะการนำไปสู่การปฏิบัติในสถานศึกษา

ด้านการคิดอย่างเป็นระบบ

1. มีการสร้างเครือข่ายอย่างเป็นระบบ
2. มีการนำเอาข้อมูลเชิงระบบที่ได้นำมาปรับปรุง
3. มีการคิดและทำงานอย่างมีขั้นตอน มีรูปแบบการคิดและเป้าหมายที่ชัดเจน
4. มีการนำระบบที่ศึกษามาใช้ในการบริหารจัดการ

ด้านความรอบรู้ส่วนตน

1. มีทักษะการบริหารและมีภาวะผู้นำสูง
2. บุคลากรมีความมุ่งมั่นแสวงหาความรู้ พัฒนาเทคนิคใหม่ ๆ มาพัฒนานักเรียน
3. ผู้บริหารต้องมีทักษะความเป็นผู้นำสูงทั้งด้านทักษะความเป็นผู้นำ และคุณธรรม

จริยธรรม

4. ครูต้องมีความรอบรู้ พัฒนาตนเองอยู่เสมอ เป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง และมีคุณระดับ

ปัญญาโทมากขั้น

5. ครูต้องมีคุณธรรม จริยธรรม

ด้านมีวิสัยทัศน์ร่วม

1. มีการสร้างความตระหนักให้บุคลากรมีความรู้สึกเป็นเจ้าขององค์การ
2. โรงเรียนขอคณิศรมควรมีเป้าหมายที่สูงกว่าโรงเรียนอื่น ๆ ทั่วไป
3. ผู้บริหารมีความสามารถและประสบการณ์สูงในการบริหารจัดการ
4. เห็นคุณค่าทางวัฒนธรรมควรเพิ่มเป็นเห็นคุณค่าทางวัฒนธรรมองค์การ

ด้านแบบแผนความคิด

1. มีการวางแผนการปฏิบัติงานอย่างชัดเจน
2. บุคลากรในโรงเรียนมีระบบแบบแผนความคิดของการทำงานที่สอดคล้องกับวิสัยทัศน์

ของโรงเรียน

3. มีระบบมาตรฐานและทบทวนพัฒนาองค์การอย่างต่อเนื่อง

ด้านการเรียนรู้เป็นทีม

1. การเรียนรู้เป็นทีมคือการทำงานเป็นทีม

2. มีการจัดกิจกรรมให้นักลากรในโรงเรียนได้ทำกิจกรรมร่วมกัน
3. เปลี่ยนจากเคารพซึ่งกันและกัน เป็นเคารพยอมรับความคิดเห็นซึ่งกันและกัน
4. โรงเรียนเปิด โอกาสให้ครู ได้ร่วมทีมที่ตนเองพึงพอใจในงานที่ตนเองถนัด

ด้านบรรยากาศความไว้วางใจและความร่วมมือ

1. มุ่งไปที่การให้ขวัญและกำลังใจ มองศักยภาพของคนให้ตรงกันงาน
2. มีความมั่นใจและเชื่อมั่นในความสามารถของบุคลากร
3. สร้างบรรยากาศของความไว้วางใจไม่มีความขัดแย้ง
4. ร่วมมือร่วมใจมากกว่าการไว้วางใจกัน
5. ต้องเคารพซึ่งกันและกัน

ด้านการพัฒนาวิชาชีพ

1. ครูต้องพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ตลอดเวลา
2. โรงเรียนมีครูต้นแบบ ครูแกนนำและเครือข่ายพัฒนาวิชาชีพ
3. ครูต้องมีวินัย และเคารพเชื่อฟังผู้บังคับบัญชาในสิ่งที่ถูกต้อง
4. ครูต้องมีความสามารถตามวุฒิเป็นมาตรฐาน